

Digitaliseret af | Digitised by



**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Bagger, Carl Chr.; af Forfatteren til "Min Broders Levnet" [i.e. Carl Chr. Bagger].
Titel Title:	<u>Digtninger, gamle og nye</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	København : J. H. Schubothes Boghandling, 1836
Fysiske størrelse Physical extent:	197 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.



Digtninger,

gamle og nye,

af

Forfatteren til "Min Broders Levnet."

Dernæst saa fukker Gjøgen
Dg sætter sig paa Bøgen,
Synger som han har lært;
Sang bedre, hvis han mægted,
Dog lad ham uanfægtet:
Stor Agt har han ei begjært.

Juhtefens Suglevise.

K i ö b e n h a v n .

J. H. Sch ub o t h e s Boghandling.

P. N. Jørgensens Bogtrykkeri.

1 8 3 6.



I n d h o l d.

Side.

Stamhuset i Northumberland	1.
A. Chr. Wendelboe	59.
Napoleons Himmelfart	61.
Helge Hiorvardsøn	70.
Pedellens Datter	97.
De Sammensvorne	119.
I en Stambog	185.
Hjemkomsten	185.
Sommeren	189.
Efteraar og Vinter	192.
Piratens Endeligt	195.

Stamhuset i Northumberland.

Midt i Northumberland ligger det meget betydelige Gods, Stamhuset Poulettsgrove, hvis aldrende Besidder i Aaret 18— var Medlem af det engelske Underhus og hed John Poulett, en heftig, despotisk og forfængelig gammel Mand, der, omtrent af samme Charakter som hans Kone, i Forening med hende havde opdraget deres to Sønner, Eduard og James, med en Strengthed, der undertiden gik over til at blive Grusomhed. Eduard, den Ældste, der efter den engelske Lovgivning med Tiden skulde arve Stamhuset, var Gardefapitain i London, stille, stundom endog melancholisk, muligt mere skikket til den geistlige, end til den militaire Stand. Forældrene havde vistnok forfuet ham i Opvæksten; forøvrigt var han et dybt poetisk Genmæt, med aabent Blik for Naturens Skønheder og for alt Godt. — James, den Yngre, var livlig og haard-

før, trodsede Faderens Prygl og Moderens Skjænd; evindelig oprømt, havde han sjældent grædt, men uhyre mange Gange leet i sit Liv. Eduards Charakter var Taarer, men James kjendte kun Smilet. Medens den gamle Poulett i Parlamentstiden laae i London, drev James Gaarden og Avlingen hjemme.

Der boede dengang i en af Londons Forstæder, i et usselt Huus, en fattig, saare fattig Smedeenke med sin nydelige Datter Nelly (en Forkortelse af Ellinor). Enken var næsten blind, men Nelly ernærede Moderen og sig selv ved sine Hænders Gjerning, ved Syning og Brodering.

„Hør, Nelly,” sagde en Aften Moderen til sin Datter,, „troer Du virkelig, at den unge Kapitain i Garden, din Eduard Poulett, troer Du, at han nogensinde vil eller kan ægte en Smededatter?”

„Moder!” udbrød Nelly, „det vil han, om han end ikke kan! Keen har hans Kjærlighed til mig været — nyfalden Snee kan ikke være saa uskyldig og hvid som hans Følelse for mig! see, der er han, netop i det selv-samme Dieblif, hvori han havde lovet mig at komme til os.”

Ind treen langsom og alvorlig Eduard Poulett, Gardeskapitain, kysede Nelly og sagde: „Du smukke Pige, Du skulde i Verdens Dine være for styg til at blive min Kone? Nelly, vil Du tage med mig til

Nordamerika? jeg har i dette Dieblif forlangt min Af-
sked af Kong Georg."

"Kjære Eduard," begyndte stakkels Nelly, idet hun
hængte hans Kappe op paa et fattigt rustent Søm i
Stuen og stirrede stivt paa hans rige Uniform og be-
føjte Sølvknasterne (ene de sidste kunde ved deres Pragt
gjøre et stygt Menneſte til et smukt), "kjære Eduard,
hvad fattes Dig? har Du betroet Dig til din Fader?"

"Hvoraf ſkulle vi leve i Amerika?" vedblev Eduard
grublende, "Landvæſenet har jeg ikke lært og til et
Haandværk duer jeg heller ikke. Elſke Dig — det er
Alt hvad jeg forſtaaer, smukke Nelly!"

"Eduard!" tog Nelly nu til Orde, "vi ville ikke
tage ſammen til Amerika! har din Fader, hvad jeg af
din Tale aner, været ubøielig imod vor Forening, ſaa
vær viſ paa, at jeg ikke ſkal være din Lykke i veien. Glem
mig og lad os To aldrig mere mødes. Deſuden, det
er ſaa ſtygt, at ſætte Splid imellem Fader og Søn, iſær
naar Faderen har Ret. Huſt, at Du, naar Tidens
Fylde kommer, ſkal eie hvad din Fader nu eier og at
Du ſkal være Fader for hvad din Fader nu er Fader
for. Til den Tid vil Du have glemt hvad Du nu elſker
og erindrer; da vil Du have forglemt din fordums kjære
Nelly — en riig Comteſſe (jeg ſagde Dig det tidligere),
hun vil paſſe ſig for Dig, men lov mig blot, for gam-
melt Venſkabs Skyld — Kjærlighed paſſer ſig ikke mel-

lem os To — lov mig blot, hvis min Moder bliver syg og kommer til at bruge Lægehjælp, da at sende hende en ringe Understøttelse, dersom mine Hænders Arbeid ikke strække til at forsyne hende med det Nødvendige. Bryd Dig aldrig om mig!" —

„Jeg forstaaer Dig," svarede Eduard mørk, „Du har aldrig brudt Dig om mig, har aldrig elsket mig, gjerne giver Du Slip paa mig, ellers taledes Du ikke saaledes."

„Aldrig giver jeg Slip paa Dig," gienmælede Nelly grædende, „aldrig uden dit Minde, aldrig før Du selv fordrer det."

„Hvorfor har jeg ikke arvet Ciceros Gaver?" vedblev Eduard, bestandig mørk og grublende, „han kunde have fordrevet den brødefulde Catilina, som boer i min Faders venstre Brysthvelving. Eller" — her udbrød det ellers saa sagtnodige og milde Menneſke i et næsten affindigt Raſeri — „hvorfor har Du, toſſede Pige, ikke arvet Craſſus's Rigdomme, Du er jo dog ellers en Kvinde med et Romerhjerter? Dog, jeg vil tale endnu een gang til ham — o Nelly, jeg har ſaa ondt i mit Hoved!"

„Kom," ſagde Nelly trøſtende, „læg Dig et Diebliſ paa Moders Seng, ſaa gaaer det nok over, og Du, kjære Moder, tænd Ild paa Skorſtenen, ſaa ſkal jeg ſiden komme ud og ſaa ville vi lave en lille Ret Mad til

min Eduard. Ikke sandt, Eduard, Du holder jo af en lille stegt Fisk?"

Eduard nikkede og lod sig af Nelly lede hen til Enkens Seng, hvor han lagde sig til Hvile; men da det lod til at han var falden i Slummer, gik Nelly ud i Kjøkkenet og gik sin Moder tilhåande i lidt over en Kvarteerstid. Da først aabnede hun sagte Døren fra Kjøkkenet ind til deres eneste Stue — men Sengen var tom og Eduard var borte; paa Sømmet hang hans mørkeblaae Kappe. „Han kommer nok igjen," haabede Nelly, „han har jo efterladt sin blaae Kappe som et venligt Pant. Kom snart, Eduard, Du veed ikke hvad jeg lider for din Skyld!" — —

Men sorgfuld maatte hun gaae iseng, thi Eduard kom ikke: paa Skrømt havde han kun tillukket Dinene, blot i den Hensigt, naar Nelly forlod Bærelset, da ilksomt at flygte bort. Men da han først var kommen ud af Smedeenkens Huus, gik han med hurtige Skridt hen hvor Faderen, den gamle Poulett, boede, og her vandrede han sagte gjennem de yderste Bærelser og stod snart foran den forbausede, graahaarede Mand. „John Poulett," begyndte Sønnen alvorligt og langsomt, „kjenner Du det Portrait, der hænger over Sophaen?"

„John Poulett!" mumlede Faderen, høist forundret over Sønnens blege og vilde Miner, „hvad er det for en

Tiltale af Dig til mig, din Fader? om jeg kjender det Portrait? det er jo Robert Poulett, din egen Stamfader —

„— som fægtede for den hvide Rose,” afbrød Eduard ham, idet en askegraa Farve overtraf hele det ungdommelige Ansigt, „huster Du Sagnet om ham? han vilde ikke tillade sin Datter at giøte sig med en Præst — da styrtede Angelica sig i Brønden hjemme i Pouletts grove!”

Her vilde den forfærdede Gamle gribe efter Klokkestrengen, men Eduard traf med en forbausende Hurtighed sin Sabel ud af Skeden og overhuggede Baandet.

„Ingen Rimen i Kloffen her!” raabte Sønnen barsk, „kjender Du det Portrait tilvenstre?”

Den gamle Poulett heisede Brillerne i veiret og stirrede afverlende paa Billedet og paa den — som han anede — vanvittige Søn; skjælvende svarede han: „ja min kjære Eduard, men kom dog til Dig selv! det er jo Anna, som var gift med Francis Poulett!”

„Og kjender Deres Velbaarenhed Sagnet?” begyndte Sønnen i en hans egentlige Charakter ganske fremmed, ironisk Tone; „det var hende, som ikke vilde tillade nogen Forbindelse mellem sin Datter og Hubert Wunningham, blot fordi hun ikke kunde lide Huberts tigrede Jagthund. O! Fædrene og Mødrene i vor Familie have havt meget Uheld med de fatale Inclinationer, som Sønner og Døttre have havt — men seer Du

den tomme Plet over Kaminen? Der hænger intet Portrait endnu, men der skal komme et, Du selv skal komme til at hænge der, Du selv, Kjød og Blod, som Du staaer og gaaer, Du selv, personligen opflynget af din egen Søn, Eduard!"

Bort kastede han nu sin blanke Sabel og raabte ud af Døren til Tjeneren, at man skulde bringe ham en Hammer, et Søm og en stærk Strikke. I Baggrunden af Værelset nikkede den gamle Poulett til Tjeneren, at denne kun skulde opfylde Sønnens Forlangende. Men da nu Tjeneren havde bragt det Forlangte og Eduard oppe paa en Stol var ivrigt bestjæftiget med at hugge Sømmet fast, sneg den Gamle sig med Tjeneren ud af Stuen og laasede Døren i bagefter sig.

"Hvor er min Fader?" udbrød Eduard, da han mærkede, at han stod ene i Værelset, „han skal hænge her, paa denne Plet! mærk det vel, Du Bøddel, som hænger Tyvene op i Galgen, her, siger jeg, paa denne Plet. Hvor blev Du af, Nelly? Troer Du ikke, at jeg elsker Dig? jo vist gjør jeg det. Vi ville flytte til Italien og der ville vi opgrave Cræsus's Rigdomme — saa har min Fader ikke længer noget imod Dig, han vil elske Dig, som han har elsket mig og — — — og James, ja hvor er vel han?" —

Her sank han ned paa Sophaen og faldt i en dyb Søvn — han fik Spændetrøie paa — han kom til Gale-

huset — hvo kjender ikke Bedlam? ja, han var bleven vanvittig!

Nu først fortrøde Forældrene, at de havde været saa haarde mod Sønnen: de bønfaaldt de dueligste Læger om, ved deres Kunst, helbredende at indvirke paa det forvildede Sind; de sendte Bud efter Nelly, og den fattige Pige, hvis Moder netop var død, flædtes i kostbare Klæder og kaldtes nu de Gamles Svigerdatter, den kjære gode Pige, hvem de før havde miskjendt, hun, som sørgede over det Skete ligesaa dybt som de selv; men hvo kunde ogsaa have tænkt sig denne Kjærlighed saa stærk, saa hellig? o de skulde blot eengang have seet denne vakre Pige, strax vilde de da med ubeskrivelige Følelser have antaget hende som Svigerdatter, som deres egen dyrebare Nelly! o. s. v.”

„Ja, den Snak kjende vi nok,” mumlede ved flige Leiligheder James, „I havde vel snarere qvalt den stakfæls Pige!” Og derpaa henvendte han sig ironisk til Nelly og hvistede: „lille Nelly, vær endelig saa god, at skjønne rigtigt paa, hvilke omme Forældre De ved Deres saa rigtigt opfattede, saa flart anerkjendte Dyder og udmærkede Qualiteter har erhvervet Dem! Kys Mama smukt paa Haanden eller hendes Bindspiller paa Poten, og hav den pligtmæssige Godhed, at sætte Tøfelen paa Papas Fod, han har just tabt den — hvor let kunde ikke den kostbare Legemsdeel forkjøles!” —

Imidlertid vedblev Eduards Banvid, og naar dette kom til Udbrud, da dreiede det sig besynderligt nok bestandigt om Penge, klingende Mønt og blanke Juveler; dog maa Ingen troe, at han i de mørke Døgn blif elskede disse kostbare Sager, nei, han forbandede dem og ønskede sig Armod, den kummerfuldeste Armod; ikke vilde han spise, nei, sulte vilde han, blot for derved at opnaae en imaginair Fattigdom.

Saaledes var der hængaet et Aar, da en berømt Læge i London tilskrev den gamle Poulett et Brev, der vakte stor Sensation i Familien. „Jeg har,” — hed det i Brevet, — „meget ærede Herre, for ganske nyligt seet Deres Søn, Kapitainen; han er nu temmelig rolig. Hans Galsskab, som før bestod i at hans Mangel paa Sammenhæng i Forestillingerne ofte traadte synligt ud i voldsomme Handlinger, er nu gaaet over til et stille Banvid, hvori han, ligesom bevægende sig i en Skinverden, bygger sine Tanker paa en falsk Grundforestilling, der dog aldrig forleder ham til voldsom Daad og Fremfærd: jeg tør lade mit lille Barn sove ene inde hos ham om Natten. Mit Raad er derfor, at De, meget ærede Herre, skulde, ved at opfylde de af hans Ønsker, hvis Ikkeopfyldelse tidligere bragte ham ud af Sands og Samling, nu forsøge paa atter at bringe hans Sjælsøvrer i naturlig Røgevægt. Jeg behøver vel ikke at fortælle Dem at min Mening er: hurtigt at arrangere en

Vielse mellem ham og den Pige, hvem han elskede. Maaskee blot Synet af hans Hjem, af hans Forældre og Sødsfende, kan giengive hans Tanke den gamle sunde Retning. Jeg forbliver o. s. v." —

Dette Brev gjorde naturligviis stor Opsigt i Familien — man talede frem og tilbage — Nelly græd, men James belurede de Gamle. Resultatet af det Hele blev, at Doctors Forslag antoges, saa at man paa Herregaarden ifkun var beskæftiget med Tilberedelserne til Bryllupshøitidelighederne. — — —

Men i Galehuset sad paa den Tid Eduard Poulett, aldeles hensjunken i sine egne stille Betragtninger; han var blevet saare bleg og mager og hans Dine vare meget matte. En Morgenstund kom den ovenomtalte Doctor ind i Sygeværelset og sagde til Eduard: „kjære Poulett, lad os to idag kjøre lidt ud sammen, Veiret er fortreffeligt og jeg har noget vigtigt at tale med Dem om. Maa jeg hjælpe Dem Deres Frakke paa?"

„O ja, Doctor!" raabte Eduard med en næsten barnagtig Glæde, „det er saa længe siden at jeg saae de grønne Skove og den blaa Himmel!"

Et Kvarteer derefter sadde Lægen og Patienten paa Bognen, for at begynde Reisen til Poulettsgrove i Northumberland. De kom paa Landeveien forbi en lille Indsø, i hvis Midte der laae en Holm eller lille Ø og paa denne lille Klump var der bygget et saare vakker Huus,

omringet af en prægtig Have. Lærken sang sig syn-
gende over England og den stolte Sol nedstraalede en
mægtig, oplivende Varme over Skov og Eng. Eduard
brast i Graad og raabte: „Doctor! see hvor denne Plet
er smuk og saaledes er, naar man blot har Tid til at
opdage Skønheden i dens forskjellige Former, vistnok
hver Plet paa Jorden skøn. Men naar nu alle enkelte
Pletter ere skønne, hvorledes i al Verden kan det da
gaae til, at de allesammen i en Heelhed, den ganste
Jord nemlig, er saa grumme, grumme styg? Jeg skal
sige Dem det: det ligger deels i, at Menneskene ere saa
onde og stygge — det er jo nu Mode, at alle Folk paa
Gaden og paa Ballerne, isærdeleshed de af den høiere
Klasse, gaae med et perennerende stygt Ansigt — men
deels er det ogsaa Bjergenes Skyld.”

„Bjergenes Skyld, min Ven?” spurgte Doctoren,
tilsyneladende aldeles uden nogen Forundring.

„Ja,” svarede Eduard hemmelighedsfuldt, „thi de
indeholde de ædle Metaller; det er Guldet, som fordær-
ver Verden. Har De nogensinde seet en Tragoedie,
som hedder Romeo og Julie?”

Doctoren svarede ja.

„Stykket er aldeles daarligt skrevet,” vedblev Edu-
ard, „det fattes Følelse. Romeo kjøber der i fjerde Akt
Gift af en Apotheker. Men hvad siger Romeo? han
siger: Du troer, at Du sælger mig Gift, men Du tager

feil. Jeg giver Dig Guld og Guldet er den æfle Gift, som gjør Verden raaden. — Er det ikke godt sagt, Doctor? Det er rigtignok knudrede Vers, som De hører, men Meningen er superb.”

„O ja, ja vel,” svarede Doctor F— ganske kold-
sindigt, „men dog har jeg seet, at Guldet ogsaa under-
tiden kan spille en velgjørende Rolle imellem Menneſkene
— Eduard Poulett! husker De Nelly?”

„Nelly?” spurgte Eduard langsomt, idet han holdt
Pegefingern paa Panden og nikkede med Hovedet,
„Nelly? ja vel gjør jeg det — o, hende skulde De have
kjendt, Doctor! hun var ung, hun var smuk, hun var klog,
og Ungdom, Skjønhed og Klogskab funklede ud af de
brune Dine — men hun er nu død — hun holdt meget
af mig, men hun havde ingen Penge, Stakkel! — Doc-
tor, De kjender til Botaniken, plant den længstudhol-
dende Plante paa hendes Gravhøj, plant den for min
Skyld og hvist til Jordtuen, hvori De lægger Frøet, at
Frøet kommer fra mig, saa vil Plantens Rødder senere
fortælle det til Liigkisten og til hende, og det vil glæde
hende i Urnen, tro mig, hun vidste godt, i levende Live,
hvormeget jeg holdt af hende — den stakkels Nelly!”

„Min Ven,” begyndte Doctor F—, efter et kort
indre Overlæg med sig selv, „De tager aldeles feil:
Nelly er slet ikke død, tværtimod hun lever endnu, sund
og frisk, og hun venter paa at De, i Følge med mig,

skal komme og ægte hende — det har De jo lovet hende? ikke sandt? eller maaskee har hun bedraget mig?”

„Paa ingen mulig Maade,” svarede den Banvittige, „jeg husker det Dieblif, da jeg første Gang en Aften i Londons Gader traf hende — hun kom fra Modehandlerinden; men jeg kom fra Hofballet, der nyligt var begyndt, der vilde jeg ikke blive: thi jeg var tungsindigt stemt. Hvorfra mon kommer Tungsind, Doctor, fra Maven eller fra Himlen, der eengang indrettede os, Enhver især i Ens egen Form, saaledes som vi nu eengang ere? Jeg husker hende, da jeg satte Guldringen paa hendes Finger og hun bad mig om at lade det være: jeg var jo Kapitain i Garden og hun var jo kun Smedens Datter. Men veed De, hvad jeg svarede: bliv mig tro, Nelly, saa vil jeg elske Dem troligt, og naar vi blive gifte sammen, saa skal der staae en Hammer og en Knivtang, afprægede som Tegn paa din Byrd, i alle mine Tjeneres Metalknapper paa Liberierne! — Var det ikke ligesaa godt sagt, som det, Apothekeren og Romeo prøvde om? hvad, Doctor?”

„Min Ven!” sagde Doctor F— efter en kort Pause, i hvilken han alt havde udspeculeret, hvilken Wei han under sin Patients Sygdom skulde tage: „De tager aldeles feil, thi Nelly er ikke død. Ivertimod, saa befinder hun sig i Diebliffet paa Poulettsgrave, hvor De og hun skal sammenvies i Kapellet. Hun har ganske uventet

faaet en stor Arv, hvis Renter aarligen beløbe sig til 10,000 Pund Sterling. Deres ærede Forældre have nu intet imod Partiet — nu først naturligviis, da Pigen er riig. Den fordums fattige Nelly gaaer nu i en Guldmoers Kjole og den gyldne Krone i den rige Haarvæxt klæder hende ypperligt. Det mangler hende kun, det Eneste, som hun trods al sin Skjønhed mangler, at hun skulde have røde Kinder! Staffel, hun har græmmet sig i den senere Tid og er blevet bleg, og det er Deres Skyld: De har ikke skrevet hende et eneste Brev til!" —

„Har jeg virkelig ikke?" sukkede Eduard, „men, kjære Doctor, har jeg virkelig ogsaa kunnet skrive? jeg troer det ikke. Mine Tanker have været saa underlige, saa forvirrede. Jeg har drømt, at Skarpretteren havde skaaret Hovedet af mig og i dets Sted sat en Bifube fuld af Bier paa mine Skuldre, saaledes suser og bruser det i den fortabte Eduards Hoved. Lyt engang til det! hører De, hvor Insekterne tumle sig derinde? Hver Tanke er bleven til en Bie, men ingen af dem giver min Sjæl nogen Honning, men alle saa give de den kun bitter Malurt til Føde. Hvad der fattes mig, veed jeg ikke."

„Men jeg veed det," tog Doctoren efter et kort Ophold tilorde, „der fattes Dem Nellys kjærlige Pleie.

Naar hun bliver Deres Kone, saa gaaer Deres Engdom nok over."

"Vil virkelig min Moder og min strenge Hr. Fader tillade mig, at jeg gifter mig med Nelly? o, det er smukt gjort af dem, nu skal jeg leve lykkeligt."

"I det Dieblif vi faae naaet Poulettsgrove, skal De holde Bryllup, Eduard."

"Godt, men lad der blot ikke komme mange Mennesker til Festen — disse Mennesker — jeg lider dem ikke, de betragte mig altid saa opmærksomt og jeg er dog hverken skeløiet eller koparret."

"Ingen kommer."

"Ingen kommer?" gjentog Eduard ligesom for sig selv, „men Gud kommer dog, han er allevegne tilstede."

Samtalen standsede. — — —

Men paa Poulettsgrove var Alt i Bevægelse: i en stor Sal paa Herregaarden opreistes en Art af Alter, der vendte mod Østen, didhenad, hvor Bolds mænd troede, at de havde overvundet den seirende Forløser; Præsten kaldtes til den gamle Poulett og instrueredes af ham — man havde jo netop faaet en Courer, at Doctor F — var paa Reisen dertil med Eduard, Kapitainen i den engelske Garde. James rystede paa Hovedet og Nelly var sørgmodig og dog undertiden glad stemt; hun vidste jo ikke, hvad der skulde skee, enten om den Elskede vilde kunne gjenfjende hende, eller ikke. Hendes Haab vare

som Phalænerne, der flagre, midt imellem Dag og Nat, i det romantiske Tusmørke; hendes Sjæl kunde forstrækkes ved en eneste foruroligende Tanke, — ligesom den følsomme Mimose sammentrækker sig ved det svageste Mennesketryk. Ofte sukkede hun: „heller aldrig see ham, end see ham vanvittig; vi ville jo dog gjensees i den klare Himmel. Jorden har ikke bragt os Lo Held, desbedre ville vi faae det i Ulysets Rige.“ — „Jeg troer kun lidt paa Apothekeren, men mindre paa Doctoren,“ meente James.

Nu rullede imidlertid Doctorens Vogn gjennem Alleen, der førte til Herregaarden.

„Hvor er jeg?“ udbrød Eduard, „ja, det var her, at jeg gjennemlevede min Barndom. I hin Dam har jeg fisket og jeg har plukket Frugter af denne Balnødde-allee.“ — Man kjørte ind ad Porten i den yderste Gaard og Eduard raabte: „her boer Forvalteren, her løb jeg som Dreng i kort Trøie og legede med Raskunerne — men det maa være grumme længe siden at jeg var her!“ Vognen holdt nu for Døren paa selve Hovedbygningen, da greb Eduard Doctorens Haand, trykte den frampagtigt og hvistede: „beskyt mig nu, thi Fader og Moder mene mig det ilde.“ — — —

Det er aabenbart, at Doctor F— vilde psykologisk udrydde Galskaben hos Eduard; at han vilde ganske venstabeligt møde dens Uttringer: svare, naar

de spurgte, spørge, naar de taug; endelig sætte sig aldeles ind i den Vanvittiges hele Tankegang, og i selve Galstaben udfinde Middelet mod Galstaben. Men det gaaer ikke saaledes til! hvo der er ramt af Jehovas Lynild, bevarer evindeligt et Mærke deraf. — — —

Kun i korte Skizzer vil jeg gjengive hvad jeg har hørt, og derfor gider jeg næsten ikke omtale Familiens Sammenstød, hvor Eduard var taus og mørk, hilste vel sine Forældre, men savnede — Nelly: thi ifølge Doctors udtryffelige Bydende maatte hun først komme frem i det Dieblif, at Bielsen skulde fuldbyrdes. Underligt nok derimod henvendte Eduard al sin Opmærksomhed paa James og syntes ret at holde meget af ham.

Præsten var kommet, der var kommet et Par Nærpaarørende; Middagsmaaltidet var endt; Doctoren havde ved Bordet siddet ved Siden af Eduard; Kaffen var druffet; den store Sal, hvor Alteret var opreist, var oplyst af Borkjerter — nu skulde man begive sig derhen og Alle i Selskabet vare saare festligt flædte.

„Eduard,” sagde Doctoren, „nu er din Lykkes Time kommen: din Brud, din elskede Nelly, venter Dig — kom, lad os gaae!”

Eduard kastede et forstødt Blik paa Lægen, men fulgte Toget, og nu gik de Alle op til Salen, James ledsagende Eduard; kun Doctoren smuttede bort og gik ind i et Sideværelse, for at hente Nelly.

„Eduard!“ begyndte James, „Du er lykkelig, Du faaer baade en riig og en smuk Brud.“

„Smuk vel,“ sukkede Eduard, „men meget fattig, jeg veed det bedre end Du.“

„Riig, som en persisk Fyrstinde, siger jeg Dig, Eduard!“ gjenmælede James, „see der, der kommer hun jo ind til os, døm nu selv!“

Og ind traadte nu, lænet til Doctorens Arm, i den Klædedragt, som han havde anordnet, den skønne Nelly. Hun bar en Guldmoers Kjole, og et sort Fløiels Belte, hvori der straaede en tæt Række Diamanter. Paa Hovedet bar hun et kongeligt Diadem, om hvilket Rosenfrandsen slyngede sig, men et langt, hvidt Slør hang nedover Nakken. Hun blev staaende i Døren og saae paa Eduard med et ængsteligt, men fjærlighedsfuldt Blik. Eduard bøiede Overkroppen forover, satte den høire Fod frem, stirrede stivt hen paa Pigen og holdt Armen ud, ligesom han vilde forbyde hende at komme nærmere.

„Det er ikke min Nelly,“ udbrod han derpaa, idet han rystede paa Hovedet, „det er Dronningen fra Bjergene, den rige Dronning, som gjør saamegen Ulykke i Verden, men I skulle ikke narre mig. See, hvor smuk hun er, naar hun staaer saaledes med Ansigtet vendt imod mig! men bagtil er hun huul som et Deigtrug, det veed jeg meget vel. Min Nelly gif aldrig i Gult; i

Fromhedens hvide Klæder gif hun om Søndagen til Kirke og jeg fulgte hende i Frastand, thi mine Forældre vilde ikke have, at vi maatte faae hinanden. Ikke vilde hun være bleven staaende i Døren, Skam er det af Eder og mørk Synd, at ville narre mig Stakket! Gaa, hæslige Kvinde!"

Doctoren beed sig i Læben og gav Nelly et Bink om at gaae bort; hun gif.

„Saa har jeg dog taget feil," mumlede Doctoren ved sig selv, „ja Galsskaben er vanskelig at udgrunde! Man mærker, at der udgaaer Tanker fra den Banvittige, men fra hvilket Kammer i Hjernen de komme, det veed Ingen; saaledes seer man om Sommeren uhyre lange Traade af Edderkoppens Spind svæve hen over Frugttræer og Ripsbuske, men hvor de have deres Udspring, hvor den flittige Spinderste er, det veed Ingen! — Vi maae her møde den Syges Tanker paa et andet Gebeet." — —

Der var hengaaet trende Døgn siden hiint uheldige Forsøg anstilledes med Eduard og nu vilde Doctoren prøve et nyt. Den store Sal var oplyst ligesom sidste Gang; de samme Personer vare tilstede; Eduard havde ikke siden seet Nelly og han længtes nu efter hende og glædede sig til, at han fik Lov til at ægte den kjære Pige. Denne gang stod Doctoren, og ikke James, ved Siden af Eduard; og nu gif Døren op og Nelly traadte ind i

Salen, ledsaget kun af Eduards Moder, klædt i en glimrende hvid Fløielsdragt og med en hvid Rosenfrands om Haaret.

„Kjender Du mig, Eduard?“ spurgte Nelly med skjælvende Stemme.

„Jo, jeg kjender Dig, arme Pige,“ svarede han og blev staaende paa Pletten, aldeles hensjunken i Beskuelsen, „Du er min Nelly! Ingen har disse Dine, Ingen denne Mund, den blev kun tildeelt Dig. Naar jeg betragter Dig, letformet som Du er, da synes mig, at Alfedronningen staaer for mit indre Die. Du er vred paa mig, fordi jeg ikke har tilskrevet Dig, af, jeg har hverken havt Tid eller Lyst. Jeg vilde kun skrive til Dig, naar jeg havde det godt, men jeg har havt det saare ilde. Sorte Mænd have bundet mig, Medicamenter har jeg maattet spise; pryglet mig have de, hvem jeg i sund Tilstand selv kunde have pryglet. Og de førte mig ind i et stort Huus, hvor der var mange Mennesker samlede: unge Piger, som græd over, at deres Beilere vare faldne ved Waterloo; der gif en Mand, som troede, at han var Brutus og han søgte ivrig efter Julius Cæsar for at myrde ham; og Keiser Napoleon gif der, han søgte efter alle de Konger, han havde skabt, og han traf dem Alle som Betlere; Purpurkaaben hang i Raser paa ham og Skjæget var langt, men hans Pande var af parist Marmor; jeg saae ogsaa Kapitain Eduard

Poulett, han var vred fordi han ikke maatte faae den, hvem han elskede, men nu ere baade han og jeg flygtede fra det høie Huus og nu ville vi To, Du og jeg, være sammen hos hinanden!"

"Ja vel, kjære Eduard," begyndte dennes Moder, den hoffærdige Lady Poulett, idet hun med Haanden førte Nelly hen til ham, „Du skal vies nu og her bringer jeg Dig din Brud!"

Her blegnede Eduard og holdt sig frampagtigt fast til Doctoren; derpaa knyttede han den høire Haand imod Moderen og udbrød: „nei, Moder, naar Du bringer mig Nelly, saa veed jeg, at jeg intet godt har at vente af Gaven; din Mund har forbandet hende, din Nærhed har besmittet hende, dit Die har forblændet mig. Fra din Haand kan jeg ikke tage imod hende. Og nu seer jeg det jo tydeligt, Doctor! det er ikke Nelly, nei det er Dronningen, den guldgule Dronning fra Bjergene, Mammons Hustru, hende I vilde vie mig til forleden Aften, hende er det som er udfældt i Hvidt, alene for at besnære mig i Aften. Bort, Du hæslige Qvind!" og derpaa tilføiede han sagtere, idet han brast i Graad: „jeg veed det jo godt, at Nelly gif i Kloster og at hun døde der. Nonnerne sang og Orgelet klang, da hun stedtes til Hvile; Pager gif med duftende Birak, og Altertavlen, hvor Opstandelsen stod afmalet, aabnede sine Døre af sig selv og modtog hende, og derpaa

hulkede Dørene sig af sig selv. Og vi vare mange Men-
nesker tilstede og vi vidste Alle, at hun var død; thi
hun laae i det hvide Gravliin, med foldede Hænder,
langstrakt i den sorte Kiste — I selv, Alle I som staae
her, I Alle vare jo tilstede! Nelly er død.”

Her skjulede Eduard sit Ansigt i sine Hænder og
hulkede høit. Paa et Bink af Doctoren gik Alle ud af
Salen; kun han og Eduard bleve ene tilbage. Docto-
ren greb den Syges Haand og sagde efter lang Grub-
len: „ja, Eduard, jeg vil ikke fordølge hvad De dog en-
gang maae erfare: Nelly er død.”

„Det vidste jeg jo nok,” mumlede Eduard.

„Men hun kan atter leve op,” vedblev Lægen, ”hvad
siger De dertil?”

„Jeg tvivler, men lad os høre!”

„Ude i Deres Faders Skov, Eduard, har der for
nyeligt nedsat sig en ung Trolldmand, som hedder Fanta-
sus, en sværmerisk Ungling med hyperlige Kundskaber,
med et dybt Blik i Naturens mørkeste Hemmeligheder.
Han kan med manende Trylleord falde længst døde
Slægter op af Graven, saa at de vandre levende for
mine og for Deres Dine. Og ikke blot i Fortiden kan
han virke, men hans klare, gennemtrængende Øie kan
ogsaa stirre ind i Fremtidens Mulm og forudsee hvad der
først skal hændes om Aarhundreder. Om Natten kan
han see mange for os uopdagelige Skikkelser vandre om

paa Jorden; Gravene aabne sig, de Døde samtale med hverandre. Ofte, Eduard, har han talt med Nelly."

"Og er hun ikke forraadnet endnu og mindes hun monstro mig?"

"Endnu har ikke Tilintetgjørelsen naaet hende og hun længes efter atter at komme til Livet og til Dem. En Bøn fra Deres Mund vil bevæge Fantarus til at gjenopvække hende."

"Vil han ingen Betaling have?" spurgte Eduard.

"Betalingen skal jeg sørge for," svarede Lægen.

"Seer Du?" udbrød Eduard vredt, "Penge skal der dog altid til. Der gaaer en Stang af massivt Guld fra Nordpol til Sydpol midt gjennem Jorden, og denne Guldstang er Axen, hvorum den runde Kugle dreier sig. Naar kunne vi faae denne Fantarus itale?"

"Om tre Nætter!"

"Godt, men Ingen af Familien maa vide noget om vort Møde, hører Du Doctor?"

"Ingen," svarede Doctoren, "lad os nu skilles ad." Og Hver gik til sit. — — —

De tre Døgn vare forbi og Doctoren afhentede omtrent ved Midnatstid sin Patient. Det var en smuk Sommernat; Maanen kastede sin klare Glands nedover de mange Bygninger ved Poulettsgrøve: Staldlængen, Kostalden og Hømagazinet vare illuminerede af det gule Lys, men lidt borte fra Udhusene ligger Kirken med sit

Kapel, hvor de gamle Ahnherrer hvile i Graven, alle de mange af en ærbødig Efterslægt canoniserede Pouletter, som skjøde raste Skud, medens den røde og den hvide Rose blodigt og liigblegt blomstrede i England. Nogle af dem vare døde som Martyrer, Andre som Helte og atter Andre som feige Flygtninger. Gulst skinnede Maanen paa de dugglindsende Marker, men Planeten syntes at brede et hvidligt Skin over de Dødes Have og over de Levendes Bedehuus. Ikke destomindre gik Eduard med freidigt Mod ved Siden af Doctor F— igjennem den sorte Kirkegaard henad til Kirkedøren. Doctor F— havde i Nabolandsbyen truffet paa en ung Mediciner af et ret smukt Udvortes og han havde bedet denne om at være sig behjælpelig i de Forsøg, han vilde anstille, for muligt at gjenskaffe Hr. Eduard Poulett hans funde Mandstilstand, og det maa derfor ikke forundre vore Læsere, at de inde i Kapellet virkelig træffe paa en Person, der udgiver sig for at være Hr. Fantasus selv.

Idet at Doctoren og Eduard betraadte Gulvet i den af tykke Borlys oplyste Kirke, begyndte Orgelet sagte at spille; Taarerne traadte i Diet paa Eduard, men Glæden funkede ud af Doctorens Blik, thi denne meente nu, at dette tredie Forsøg absolut maatte bevirke en total Forandring i Patientens Sjælstilstand. „Tre,” tænkte Doctoren, „tre er, om ikke et helligt, saa dog et godt Tal! tre Gange vil jeg tale til den Syges Psyche;

i tre forskjellige Dragter skal den Elskede vise sig for Beilerens Dine; tre Gange leder jeg den vildfarne Mand paa rette Spor; tre Gange øver jeg min Kunst, men virker denne ikke tredie Gang, saa kan kun den høiere Kraft, Naturen selv, virke, saa overlader jeg det syge Barn til vor fælles Moder! Du Moder for os alle, sundhedsbringende, kraftige Natur, hjælp her mig, din gamle Dreng med de graae Haar og det grønne ungdommelige Hjerte!"

Lause gik de Begge henimod Alteret; deres Trin vare næsten flangløse, men Binden sukkede i Hvelvingerne.

"Her er godt at være, Doctor," begyndte Eduard, "her har jeg som Dreng siddet mange Gange og er falden i Tanke, i hellige Tanke. Kom, følg mig bag Alteret; seer Du, Doctor, den gule Kobberfiste? ovenpaa ligger den Afdødes Kobberrustning, hans gule Hjelm, hans Sværd og en Fane med hvide Roser baldhyrede i Blaat; indeni Risten ligger han selv, den stærke Robert Poulett, min Stamfader. Han fægtede under Stridighederne mellem Husene York og Lancaster. Han faldt i Slaget ved Bosworth — lad see, det var 1485 og nu skriver vi 18—, saa har Du vel ikke kjendt ham, det var nok ikke i din Tid. Der gaaer et Sagn om ham og dette Sagn angaaer ogsaa mig, vil Du høre det?"

Doctoren nikkede.

„Robert Poulett havde to Sønner, William og John og een Datter, Angelica. William var ældst og forgudet af Fader og Moder, hvorimod disse hadede og mishandlede John og Angelica. Da kom der en Præst og friede til Angelica, hun vilde gjerne have ham og John bad knælende sin Fader om at de to Elskende maatte faae hinanden. Faderen sparkede til John og svarede nei. Da traadte Angelica frem og sagde: Fader, Du har stedse begunstiget den ældre Søn og Du har forfordelt os, dine to yngre Børn, læg nu Mærke til mit Ord: jeg siger Dig, der vil komme en Tid, da den ældste Søn i Familien ikke skal arve Godset, men den Yngre skal faae det. — „Før styrte Borgen sammen i Gruus og Ruiner eller fare i Veiret i Flammer!“ svarede Robert, han der ligger i Kobberfisten. — — Da gif Angelica ud i Gaarden og styrtede sig i Brønden; man traf hende op med vaade Lokker og qvæstet Linding. — Men nu gaaer Spaadommen i Opfyldelse: jeg skal aldrig komme til at eie Poulettsgrave.“

„Forjag disse mørke Tanter,“ tog Doctoren til Orde, „følg mig nu ind i Kapellet.“

Doctoren aabnede Døren og Eduard saae sex Gandelabrer brænde ved en frisk Liigfiste, hvorover der var lagt et sort sølvbroderet Fløielsflæde. Ved Risten sad en ung Mand — det var Medicineren fra Landsbyen — iflædt en underlig høirød Raftan, der var ombunden

med et hvidt Belte, hvorpaa der stod Hieroglypher. Paa Hovedet bar han en høi Turban; paa Foden bar han Sandaler.

„Hvem er det?“ spurgte Eduard.

„Det er den mægtige Fantasus,“ svarede Lægen.

„Fantasus!“ henvendte nu den Banvittige sig til den unge Mediciner, „kan Du vække de Døde, kan Du sprænge Graven og standse Timeglasset?“

„Hvorfor ikke?“ lød Svaret, „den der, som jeg, kan opløse de tre store Spørgsmaal angaaende Livet: hvorfra? hvorfor? hvorhen? — han kan tilvisse ogsaa kalde de Døde tilbage.“

„Hvo ligger i denne Kiste?“ spurgte Eduard.

„Nelly.“

„Kan Du gjengive mig hende?“

„Ja.“

„Lad mig see hende først.“

Doctoren og Fantasus toge nu Fløielsteppet af, løstede Laaget af Kisten og nu saae man Nelly hvidflædt, med en Myrthefrands om Haaret, at ligge med tilluft Dø i den sorte Seng.

„Ja,“ udbrød Eduard dybt bevæget, „det er min Nelly! see, hvor smuk og from, smuk som den hvide Rose, hun holder i Haanden. Ja, det er rigtigt: Pouletterne fægtede for den hvide Rose og Du, den arme Eduard Pouletts skønne Hustru, tager vort Baa-

benmærke med i din Grav. Nei, Fantasus, lad hende ligge! Det var Synd her i Guds hellige Huus at øve Helvedes Troldfunster; lad Gud beholde hvad Han engang har taget til sig. Lykkelig er hun, kald hende derfor ikke tilbage til dette modbydelige Livs Sorger, det var Synd imod hende. Ved Himlen! hun rører sig! Fantasus, hold inde med dit Kogleri. Grav, behold dit skønne Bytte!"

Og hurtigt satte han atter Laaget paa Kisten og ilede ud af Kapellet.

"Alt er tabt," sagde Doctoren, idet han atter løftede Laaget af Kisten og i Forening med den unge Mediciner hjalp Nelly op, "Æskulaps Urter ere ikke Roser. Jeg meente, gode Nelly, ved ikke at modsige Eduard, men ved at rette mig efter hans Luner, efterhaanden at erholde Herredømme over hans Tanter og lede dem til et sundt Standpunkt, men min Flid er ikke bleven belønnet med Held. For Diebliffet er der intet at gjøre, vi maae vente et Aars Tid og da atter anstille nogle Forsøg."

Dagen efter reiste Doctor F — til Bedlam med Eduard, og Familien paa Stamhuset nedsank i en bedrøvet Stemning; selv James var alvorligere stemt, end han pleiede at være og det lod til, at han grublede over et eller andet farligt Foretagende.

En Middag fandt Nelly paa sit Bord en Billet, hvis korte Indhold lød saaledes: „Forund mig i Aften

en Samtale nede i Dyrehaven: der er noget Bigtigt, som skal meddeles Dem af

Deres

James Poulett.

Da Nelly om Aftenen gik ned til Jasminlysthuset, mødte James hende i Alleen og bad hende høre opmærksomt efter og tillige have Tiltro til ham: han vilde være hende en Broder og Forsvarer. „Hvad jeg nu meddeler Dem,” sagde han, „har jeg alt betroet den værdige Doctor F —, og han billiger hvad jeg har besluttet. Da Doctor F — sad i Bognen med min ulykkelige Broder og betroede denne, at der skulde foregaae en Vielse her paa Herregaarden, spurgte Eduard, om der vilde komme mange Mennesker til Festen? Doctoren svarede: Ingen kommer, vær De kun rolig! — Ingen kommer? gjemmelde min arme Broder, jo, Gud kommer, Han er alle vegne tilstede. — Og sandelig, kjære Nelly, Gud var tilstede og virkede paa min Broders Sindstemning saaledes, at han, til Deres Held, ikke indlod sig i Vielsen. Det gjør mig ondt, at jeg maa bagtale mine Forældre, men viid, at jeg har beluret dem og hørt en høist forbryderisk Samtale. Deres Byrd, veed De jo, var Anstødsstenen for Deres Giftermaal med min Broder; han blev vanvittig og nu ønskede mine Forældre at gjengive ham sin Forstand ved at tillade det Egtteskab, han saa inderligt havde ønsket. Men mærk nu vel, at hvis han efter

Brylluppet atter var bleven flog, saa havde Fader og Moder besluttet — at give Dem Gift, for saaledes at blive den plebeiske Svigerdatter qvit. Døden, Nelly, har svævet over Deres unge Hoved.”

„Min Gud!” raabte Nelly, „kan Mennesket tænke saa ondt?”

„Ja, det kan jeg forsikre Dem,” raabte James muntert, men forandrede pludselig sin Lystighed til en paatagen Alvor, „og, Nelly, hvoraf veed De, at De ikke allerede har faaet Giften og bærer den i Deres Indre? nei, bliv ikke bange — det var en dum Spøg af mig — vær rolig, De har ikke faaet den endnu, men hør mit Raad! Jeg selv er kjed af mit Ophold her paa Pouletts-grove: jeg gaaer her og træller for Andre, selv kommer jeg, som yngre Søn, aldrig til at faae en Stump af Eendommen; Eduard er jo Universalarvingen. Grovheder faaer jeg af min Fader og fine Spidser og Gloser af min Moder. Nelly, jeg reiser til London inat og raader Dem til at følge mig.”

„Jeg takker Dem,” hvisttede Nelly, „jeg troer Dem og jeg vil følge Dem, men hvorledes komme vi bort?”

„Mød mig reiseklædt inat Kloften 12 i Baggaarden og lad os nu blot skilles ad,” svarede James og løb synkende bort.

Men da nu den sorte Nat spredte sit monotone, moraliserende Mærke over Jord og Hav, netop i den Time,

hvor saa mangt et lille Fartøi bliver overseilet af den større Tremaster i Canalen, der skiller de i Aarhundreder fjendtlige, nu først ved Talleyrands Kløgt forsonede to Nationer fra hinanden, i denne Uglens eiendommelige Periode stod i Baggaarden paa Poulettsgrove den smukkeste af den gamle Pouletts Stadsvoagne forspændt med fire herlige Skimler. James kom med en Dame under Armen og steg med hende ind i Bognen; „fjør nu til, min raske Staldkarl!“ raabte han, „og slaae et godt Skrald med din Fiirhestepidsk under min vakre Faders Vinduer.“ Rudsken smeldede og Bognen rullede ad London til, med James og Nelly og med flere Ting af Værdi, som den muntre Søn hemmeligt havde borttaget fra sine Fædres Hjem.

Bed sin Ankomst til London ilede James med at leie Bærelser til Nelly og til sig selv, dog i to forskjellige, men nær til hinanden stødende Gader, og da dette nu var bragt i Rigtighed, da Sølvstøiet, han havde medbragt, og da den pragtfulde Bogn samt de fire kostbare Skimler i god lovlig engelst Form vare solgte, gav han Nelly en rund Pengesum og bestjæftigede sig derpaa ivrigt med at sætte Resten af Mønten overstyr. Og James havde rigtigt beregnet sin Faders Stolthed: den gamle Poulett var altfor forfængelig til at han for Verdens Dine vilde afdække hvad Sønnen havde gjort, han

taug med hele Historien og nøiedes med — at ærgre sig.

J fulde Drag nød James sin uafhængige Stilling i London. Han havde aldrig før været i denne Hovedstad: hvad Under da, at han paa Billarderne tabte Partier og Pareer, at han paa Spillehusene mistede sine Guineer, at han paa Theatrene blev bestjaalet af Lomemethyvene, at han tilsidst, for at tale reent ud af Posen, blev til en grundfattig Mand? Paa hans Bærelse fandtes intet Bohave, der tilhørte ham, i hans Lomme var der ikke en eneste Skilling; men hans Munterhed, hans Livslyst, hans Lune? jo, dem besad han endnu.

Det var en Eftermiddag, da Kloffen var halvfem, at han, uden at have spist til Middag den Dag og uden at have noget Haab om engang at kunne komme til at spise til Aften, grublende sad i sit tomme Bærelse. „Lille Mave,” tænkte han ved sig selv, „længes Du efter de ægyptiske Kjødgryder paa Poulettsgrove? — tys, det banker! kom ind!”

En Lazon traadte ind og overrakte James et Brev fra Nelly, hvori hun takkede ham for Fortiden, men mældte ham tillige, at hun ikke længer kunde eller vilde være ham til Byrde eller modtage nogen Understøttelse fra hans velvillige Haand: hun havde faaet et lille „Revebrød” paa Landet. Indlagt i Brevet laa en simpel Amindelse, en Lok af hendes rige Haar.

James havde neppe gennemlæst dette Brev før det atter, men med en mindre ydmyg, men mere voldsom Kno bankede paa hans Dør. „Kom ind!“

Den nu Indtrædende var Besøgmodtagerens egen Bert, der kom for at kræve sin Leie. „Jeg kommer —“ begyndte Berten.

„Glem ikke hvad De vilde sige,” afbrød James sin magre, knokkelhaandede Bert, „forstyr mig ikke i min Fordøielse. Jeg kommer ligesra Frokoststaftelet hos Hertugen af Ormond; det var en mageløs Diner: Fuglevildt fra Norge, Posteier fra Strasburg, Ragout fra Paris, Vine fra Tokai — jeg er saa mæt, saa mæt! Veed De hvad der i gamle Dage, Høistærede, var min største Glæde paa Poulettsgrave? jeg skal sige Dem det: i Juletiden var der altid store Klapjagter — det gik løs paa de røde Ræve. Efter Jagten spistes der godt til Middag og efter Bordet gik alle Gæsterne — de mandlige, mener jeg — ind i Billardstuen, og der kunde jeg sidde, min Ben, stirrende ud over Canalen dybt ind i den nærliggende Skovstrækning, hvor Kronhjorten vandrede med de høie Gewierer, der kunde jeg sidde paa Sophaen, aldeles hensjunken i Digestionens hellige Forretninger — dog veed De hvad jeg savnede? kun den Ting, at romerske Slaver skulde paa Gaardspladsen udenfor kastet med Discus, eller en Tyrefægtning, ja saadan noget — —“

„Jeg kommer — —” afbrød nu paa sin Side Berten ham og det var rigtigt gjort af Berten, thi hvorfor skal ikke en Bert have sin Huusleie?

„Glem ikke hvad De vilde sige!” raabte James, „men gjør mig den Tjeneste, naar Hertugen af Ormonds guldgalonnerede Tjener kommer i Eftermiddag og spørger efter mig, da, i mit Sted, at modtage, oppebære og qvittere for 100 Guineer, som den noble Hertug har lovet, paa min Faders Anmodning, at lade mig udbetale.”

„Jo, ganske vist, Hr. Poulett, jeg skal ikke gaae ud af Huset før Tjeneren har været her,” svarede Berten. James fulgte smilende Berten til Døren og gik selv derpaa ud paa Gaderne henad mod Themsen. Uvilkaarligt standsede han udenfor et stort Huus, i hvis Stueetage man kunde see en Mængde deilige Arbeider i Guld og Sølv, Altsammen den der boende rige Juvelerers Handelsartikler. Som han stod der og betragtede de i Vinduet opstillede og udhængte Bijouterier, aabnede en Tjener ærbødigt Boutiksdøren for en ung, overordentlig smuk Dame. Damen standsede udenfor, tog sin Pung op af Cyposen gav Tjeneren nogle Penge med de Ord: „Christoph, hent nu hvad jeg har bestilt hos Modehandlerinden, saa skal jeg nok selv gaae allene hjem.” Christoph løb og var snart ude af Sigte; der var ikke et Menneske at see undtagen den skønne Dame og James — i

et Du havde James fattet en dristig Beslutning. Høfligt nærmede han sig den unge Dame, der syntes med Belvillie at betragte hans smukke livlige Ansigtstræk; hun selv saae overordentlig munter ud, men hendes skjelmste Smil forvandlede sig hurtigt til en yndig Blegnen, da James pludselig snappede Cyposen ud af hendes Haand og med et dybt Buf holdt følgende karakteristiske Tale: „naadigste Frøken maac endelig ikke troe, at jeg er nogen Rommethv, Doltmorder eller Stimand af Profession. Det er kun en ubehagelig Fornemmelse i min Mave, en vis Følelse, der ligner meget hvad man kalder strigende Sult, der tvinger mig til hos Deres Naade at gjøre et ganske lille forceret Raan. Vær saa god, her er Posen igjen, De seer, at jeg kun har taget een eneste Guinee.”

Den unge Pige fattede sig hurtigt, og kunde ikke andet end udbryde i Latier over det unge Menneskes pudsigte Udfærd; godmodigt svarede hun bestandigt leende, idet hun rakte Posen hen til ham: „o vær saa god, gæner Dem endelig ikke, men tag kun nogle flere! Sult, siger min Fader, skal være det største Onde i Livet næst efter en rigtig Tørst. En Guinee kan vel hjælpe Dem idag, men hvad skal De saa leve af imorgen? Der, tag hele Pungen.”

Der laae saamegen Hjertensgodhed og saameget ungdommeligt Liv i hendes Stemme, at James paa een-

gang skammede sig over sin Udfærd; han standsede, rakte den ene Guinee, han havde taget, atter hen til den skjønneste Ubekjendte og sagde: „nei, før fulte, end plyndre Dem!”

„O nei, vist ikke nei,” udbrød hun, „naar De dog skal plyndre, saa gjør det kun ved mig heller end ved nogen Anden. Sæt, at De traf en gammel Dame, hun kunde jo faa Slag af Angst, men nu har jeg overstaet Skrækken. Desuden, tyve Guineer gjør mig hverken fra eller til.”

Hun lagde ham Pungen i Haanden.

„Skjønne Miss!” sagde James, „hvem er De, for om jeg mueligt med Tiden saa mig istand til at tilbagebetale Dem Laanet — sig mig Deres Navn.”

Hun saa paa ham og svarede: „Camilla Ormond.”

James før tilbage: „Ormond, Ormond? en Datter af den rige Hertug?” Hun nikkede bejaende. „Forunderligt!” raabte han uvilkaarligt og loe: „en Datter af ham, hos hvem jeg idag spiste Frokost?”

„Frokost?” spurgte Camilla forundret.

„Ja,” svarede James, „det var rigtignok kun et imaginært Maaltid;” og nu fortalte han hende aabenhjertigt Historien om Berten, der skulde have sin Huusleie; begge loe. Der var alt opstaaet et ganske venstabeligt Forhold mellem de to unge Mennesker.

„Jeg er hjemme nu,” tog Camilla til Orde og standsede udenfor et stort Hotel, ved hvis Side der laae en Have bag et stort Jerngitter, „Tak for godt Følgeskab — men, hvad hedder De?”

„Hm, smukke Miss,” svarede han forlegen, „jeg er iust ingen Hertugson, men min Fader sidder dog i Underhuset, mit Fornavn er James, mit Efternavn maa ikke i denne min Stilling komme for Verdens Dre.”

„Hør,” sagde Camilla, „Hr. — Hr. James, kom her ved Hovedporten i overmorgen Aften naar Klokken er otte.” En let Rødme overfoer hendes Kind; hun aabnede Laagen ind til Gaardspladsen og forsvandt, men James blev længe staaende paa samme Plet og stirrede efter den smukke Pige.

Langsomt gik James hjemad, ganske anderledes stemt, end da han var gaaen ud. Den muntre Yngling var pludseligen bleven modløs; det var som om de alvorlige Stjerner skinnede ned paa hans Sjæl og gav den et høitideligt Skjær. Han spiste lidt paa en Restauration, drak en heel Flaske Vin og gik hjem, hvor Berten ventede ham uroligt. „Her har ingen Tjener været fra Hertugen af Ormond,” mumlede han. — „Men jeg har selv hentet Pengene hos Hertugens Familie,” raabte James lystigt, idet han betalte Huusleien. Da han nu var bleven ene, kastede han sig paa sin Seng og for første Gang i henrundene tretten Aar — græd han. „Hun

er en Hertugs Datter," tænkte han ved sig selv, „er uhyre riig — Diplomat, unge rige Fyrster tilnærme sig hende — deilig er hun, nedladende, venlig — og hvad er jeg? jeg kunde være bleven til et Noget, men mine Forældre have gjort mig til et Intet! og dog — her reiste han sig halvt op af Leiets — „dog gav hun mig Guld i min Armod, dog, og det er det vigtigste, dog bad hun mig komme til sig overmorgen Aften." — Hvoraf kom det vel, at Beemod saaledes lagde sig omkring hans Pande? Læser! hav Agtelse for James Pouletts Tung-
sind, den begrundedes i — den første Kjærlighed.

Klokken var neppe syv, da James den aftalte Aften alt stod udenfor Jerngitteret; alt var tyst i Haven. James vandrede til Klokken var tolv om Natten, men der kom ingen Camilla — hun havde maaske i overilet Letsind narret ham April. —

Den følgende Aften kom han atter til Jernporten og stirrede ind paa de smukke Blomster i Bedene i Hertugens Have: Malvaen blomstrede endnu tilligemed Efteraarets stolte Georgine. Pludselig hørte han en Raslen mellem Buskene og han saae Camilla hoppe frem imod Jerngitteret. Hun luffede Porten op for ham og den Lykkelige stod nu i Haven hos den unge Pige. „James!" sagde hun, „De er vistnok vred paa mig, men jeg kunde ikke gjøre for, at jeg bedrog Dem igaar Aftes:

min Fader tog mig ganske uventet med sig i nogle Visiter — var De her?”

James greb hendes Haand og bedækkede den med Kys: „jeg var her.”

„Og nu er De her igjen,” udbrød hun med en iisnende Kulde, „og Jernporten er lukket, og min Faders Tjenere ligge bag Bussene for at gribe Dem — De har jo tvunget mig forleden til at give Dem mine Knappenaalspenge, mine gode Guineer!”

Uvilkaarligt greb James i sin Brystflomme og rev en stor Jagtkniv op: „jeg overgiver mig ikke uden Modstand, min unge Hertuginde, men det er ikke smukt gjort af Dem at lokke Fuglen, hvem De gav Kjærtegn, i Donen.”

Camilla loe og svarede ængsteligt: „min unge Herre, ikke saa højrøstet! her ligger ingen Tjenere. Siig mig, hvordan har De det?”

„Nu og her har jeg det godt.”

Hun rødmede svagt og sagde temmelig alvorligt: „James, hvad er Deres Efternavn? Kan jeg gjøre noget for Dem? Betroe Dem til mig.”

„Jeg hedder James Poulett,” fortalte nu det unge Menneske, „min Fader er Stamherre og Medlem af Underhuset, men jeg er den yngste Broder!”

„Stakkelt!”

„Stakkelt? det er jeg ikke; lykkelig er jeg, hvis jeg aner rigtigt.”

Over to Timer gik der unge Par i Haven imellem de alt udtørrede Brombærbuske; hun vidste hans Navn, hun kjendte hans Følelser, hun havde hørt hans Nød og Sorg. Fra den Aften mødtes de hver Nat i Haven og talede med hinanden; men en Nat, da Naturen i høitidelig Efteraarspragt laae udfoldet for deres Blik, sagde Camilla dybt bevæget: „James, jeg vil vove det! jeg vil troe paa Deres smukke Ansigt, Deres ærlige Die. Jeg kunde muligt blive en Fyrstes Egtefælle, men jeg bortkaster min hertugelige Krone. Betænk imidlertid, at De — i Verdens Dine erhverver Dem hvad De efter Deres Stilling aldrig kunde vente at opnaae og at jeg skænker Dem det af Kjærlighed og Tiltro. Jeg bryder med min Fader for Deres Skyld; jeg vil elske Dem af mit hele Hjerter, men svigt saa ikke mig! Imorgen Formiddag skal De gaae til min Fader og frie til mig. Vil han da ikke give mig til Dem, saa forlader jeg hans Huus og ægter Dem imorgen Aften.” — —

Klokken var elleve den følgende Dag da James stod i Forgemakket hos Hertugen af Ormond og bad En af Tjenerne om at melde ham hos Hertugen.

„Hans Naade spiser Frokost!”

„Ah, og taaler formodentlig ingen Forstyrrelse i sin Andagt,” svarede James, „saa kan jeg tøve — eller hør, gaa ind og siig, at James Poulett Esq. ønsker at tale med hans Naade om en Ting der angaaer hans

Datter Camillas hele timelige Belfærd. Gaa endelig! naar Hertugen hører Sammenhængen, vil han vistnok være yderst taknemlig mod den, der saa prompte har indført en saa vigtig Coureur, som mig."

Tjeneren ilede og kom snart tilbage med den Beseed, at Hr. Poulett var naadigst forundt Audient: James gik ind igjennem de høie Sale, hvor Marmorstatuer, Malerier og store Speile i gyldne Rammer tydeligt forkyndte, at her boede engelsk Pair.

Hertugen af Ormond, som er død for en ti Aar siden, var en før, podagristisk gammel Mand, der altid spiste en fortreffelig Frokost, uden at man dog kunde sige, at han sparede paa Middags- og Aftenstafellet. „Hvem er De?" spurgte Hertugen, idet han slugte Vingen af en Ortolan.

„En Søn af John Poulett til Poulettsgrove, Medlem af Underhuset."

„Hoffærdig, stridig, ondskabsfuld Canaille," mumlede Hertugen og tilføiede høiere: „og hvad har De at foredrage mig?"

„Jeg ønskede at ægte Deres Herligheds Datter, Camilla."

Alle Overraskelsens Symptomer viste sig nu i Hertugens Ansigt; Gaffelen faldt ham af Haanden og Ortolanvingen blev siddende fast i Halsen, saa at der maatte anvendes et meget betydeligt Glas Portviin for

at Wildtet kunde nedstyldes. „Devil and darkness!” udbrød Pairen, „er De gal?”

„Nei,” svarede James ganske roligt, „det er min Broder Eduard, som sidder i Bedlam, men det er ikke smukt af Deres Herlighed saaledes at rippe op i ubehagelige Familianliggender!”

„Richard! Johnson! Tom! Wilkins!” brølte den Gamle, „kom ind, her er et vanvittigt Menneske, som vil bortføre min Datter, bureer mig den Karl ud af mit Hotel.”

De fire paaberaabte Tjenere kom ind og vilde lægge Haand paa James, men idet samme aabnedes en anden Dør og Camilla traadte leende ind. „Hvad er her paa færde, Papa?” spurgte hun, „slip den Herre, Tom og Wilkins, det er jo et smukt ungt Menneske!”

„Ja, men han har en forbandet Feil: han er gal,” raabte Hertugen.

„Bilde han maaskee spise Papas Ortolan?” spurgte Camilla leende.

„Nei, men han vil gifte sig med Dig!”

„Ja, jeg er parat, det er jo et meget net Menneske.”

„Hvad for noget?” foer Hertugen op, men besindede sig ved at tænke paa sin Datters overgivne Lune, dog tilføiede han, greben af en pludselig Mistanke: „Camilla, har Du seet denne Herre før?”

„Jeg seer ham jo nu,” svarede hun, „og i dette Dieblif forekommer han mig saa vakker, at jeg godt kunde beqvemme mig til at blive hans Kone.”

„Ellevild er hun, som min salig Kone,” mumlede Hertugen betænkksom, „det kunde nok tænke sig, at hun — — — holla, min unge Herre, De er jo efter Deres eget Udsagn, en Søn af Sir Poulett; paa Poulettsgrove? veed De, at Deres Fader for otte Dage siden er død?”

„Min Fader?” spurgte James hurtigt, men tilføiede besindigere, „nu vel, saa er min Broder Eduard Stamherre og saa trænger jeg til en ny Fader: Mylord, vil De være det?”

„Fader:” sagde Camilla idet hun kyskede Patricierens tykke Haand, „jeg beder ogsaa derom!”

Glemt var Resten af Ortolanen; glemt var den smukke Karpe, som skulde have tjent til anden Ret; glemt var den søde Portviin samt den kunstigen seentmodne Melon: Hertugen mærkede nu, at det var Alvor og bød James i en streng Tone at forføie sig ud af Paladset.

„Jeg gaaer,” sagde James, „men venter Deres Naades Besøg i — mit eget Huus.”

Ormond gik heftigt og ned i Salen; Camilla lænede sig, noget blegere end sædvanligt, op til Faderens Châtel. Ormond standsede, selv bleg, foran hende; Spiselysten var forgaaet, han havde endelig engang

faaet Tid til — at tænke, thi tænke kunde han, han var langt fra dum. „Camilla!” sagde han og lagde sin Haand paa hendes Hoved, „din Moder var letsindig og Du er det ogsaa. Din Moder ægtede mig af Lyst til Pragt og Rigdom, lad Du Dig blot ikke forlede af Medlidenhed for et smukt Ansigt i Armod. Sønner har jeg ingen, Du er mit eneste Afkom. Jeg har tænkt mig, at Du skulde ægte Kong Georgs naturlige Søn, Hertugen af E—, det var et Parti for Dig. Jeg spiser godt, jeg er hvad man kalder en Bonvivant, men tro derfor ikke, at jeg har glemt at holde et vaagent Die med Dig. Jeg har talt Spøg med Dig hidtil, jeg har betragtet Dig som et Barn, jeg har ladet din Natur udvikle sig af sig selv, men nu mærker jeg, at Du er atten Aar, at jeg maa tale Alvor med Dig og at jeg maa gribe ind i din Tankegang og faderligt lede dine Planer. Du maa ægte Hertugen af E—, det vil være Dig let at glemme dette usle Eventyr. Hvor Du har seet ham, hvor Du har lært at kjende denne Poulett, vil jeg ikke engang vide. Ormonds Datter maa ikke elske en Præster — imorgen Aften besøger Hertugen af E— mig, vær pyntet, vi Tre spise til Aften sammen.” Og derpaa gik han hurtigt udaf Bærelset, fordølgende sin oprørte Sindstemning.

„Nei, min Hr. Fader,” sagde Camilla, da han var ude af Stuen, „det skal aldrig høres, at jeg ægter Her-

tugen af E—. Ved Gud, det skal aldrig skee." Og dermed gik hun ind paa sit Værelse og skrev et langt og kjærligt Brev til James. — —

Men den følgende Aften skete der store Tilberedelser hos Ormond til at modtage den foromtalte Hertug af E—; isærdeleshed havde Koffene travlt. De stakkels Kapuner maatte række Hals. Lampretten var kommen langveisfra for at smykke det store Sølvfad. — Klokken var nu otte og begge Hertugerne kom Arm i Arm inde fra Ormonds Cabinet for at gaae ind i Dagligstuen, hvor Camilla ventede paa dem. Da de traadte ind i Stuen, studsede de Begge over den Pragt, hvormed den unge Pige havde forhøiet sin naturlige Skønhed. Hun var iflædt en hvid Silkekjole og hvide Skoe; Hals, Arme og Haandleddene vare omcirklede af Diamantsmykker; en Myrthefrands bedækkede Tindingen.

"Er min gode Fader fornøiet med sin Datter?" spurgte Camilla, "Du bad mig om at smykke mig og jeg veed jo Hensigten med dette Aftensmøde — derfor har jeg smykket mig som Brud."

"Du er mit gode Barn," svarede Ormond, "og en fornuftig Pige."

"Og støn som en af Fantasiens meest funklende Skikkelser," udbrød Beileren, i Flammer ved at betragte den smukke qvindelige Skabning.

Man gik til Bords, men begge Herrerne vare saa bestjæftigede med Retterne, at de slet ikke lagde Mærke til det fine, listige Smil, der spillede om Camillas Mund. Men da nu Herrerne havde tilfredsstillet den første glubende Hunger, skjenkede Ormond Cypervin i trende Glas, vinkede til Frieren og sagde: „Camilla, jeg har en Toast at proponere!“ I det samme slog det prægtige Stueuhr ni; Camilla bleguede og Taarerne traadte hende i Diet; Faderen troede, at det var Tan-ken om Poulett, der for et Dieblisk rystede hende, men hun reiste sig op, kastede sig grædende i sin Faders Skjød og bedækkede hans Hænder med Kys. „Fad Dig, Barn,“ opmuntrede Ormond hende, „et Ægteskab er ikke noget at græde over.“ — „Strax, min Fader,“ svarede Camilla og gik ud af Værelset; Ormond troede, at hun forlod Tasselet for at astørre sine Taarer. Noget bevæget nedstyrtede han et Glas Vin og reiste sig efter nogle Minutter for i det aabnede Vindue at indaande en forfriskende kjølig Efteraarsluft fra Haven. Men som han stod og stirrede ned mellem Træerne, saae han en hvidklædt Skikkelse, efterfulgt af en mørkere, iisomt at ile hen mod Gitterværket, han hørte Jernporten flirre og atter blive tillaaet — et Dieblisk Stilhed — og endelig ruller der en Bogn hurtigt bort fra Hotellet, Hines lences Armen mod Steenbroen hendes efterhaanden,

men Camilla og Tony vare ikke at finde i hele Gaarden. — — —

I en lille Landsbykirke nogle faa engelske Mile fjernet fra London var den fornemme Brud bleven viet til James Poulett; i et Aar havde de levet stille sammen, muntre og selvtilfredse, inderligt elskende hinanden, i en lille Stad, der laae paa Søkysten. Ubekjendte af de Mennesker, der dannede deres Omgivelser, udgjorde de to Lykkelige en lille fuldendt Verden for dem selv: i deres eet Aars Ægteskab var der ikke faldet et eneste ondt Ord mellem dem. De havde ingen Heste og Vogn og kun eet Tjenestetjende, den troe sorte Tony. Historien om Camillas Flugt med den unge Poulett havde vel i Begyndelsen vaakt en udeelt Opmærksomhed i Hovedstadens høiere Cirkler, den havde i sin Tid været Gjenstand for almindelig Dmtale, men var nu glemt og afløst af andre saakaldte Scandaler. Den gamle Poulett var rigtignok, som Hertugen af Drmond havde sagt til James, død, hans stivsindede Kone ligeledes, og Pouletts grove var kommen under en Administration, der varetog den vanvittige Eduards Tare.

Det var en klar Novemberdag, at James sad i Dagligstuen og var beskjæftiget med at oversætte en fransk Meddelelse paa Engelsk til en londonner Journal; Camilla var første Gang oppe af Sengen efter sin Medkomst

med en lille Datter, som strax var bleven døbt og kaldt Albertine efter Hertugen af Ormond, der hed Albert.

James lagde Pennen paa Bordet og sagde, idet han med Ømhed betragtede sin Hustru: „hvo skulde for to Aar siden have anet, at Du, den rige Hertugdatter, skulde komme til at boe i dette tarvelige Huus og brodere for at skaffe vort Udkomme, imedens din Mand skaffer sin Andeel til Huusholdningen ved — at oversætte. Sandelig, Camilla, jeg fortryder at jeg røvede Dig. Du sidder i en Hvergarns Kjole.”

„Fortryder Du, Poulett?” spurgte Camilla alvorligt, „det var underligt; desuden røvede Du mig jo ikke, men jeg gif jo frivilligt med Dig. Vort tarvelige Huus, siger Du? see ud af Vinduet, har vi ikke det umaalelige, i Oprør som i Hvide pragtfulde Nordhav for vort Die? har vi sultet endnu eller siger Nogen, at vi skulle komme til at lide Mangel? Er jeg styg fordi jeg gaaer i Hvergarn og har solgt mine Diamanter? Var Du fra Begyndelsen af forelsket i min Pragt eller i mit Ansigt? skam Dig, modløse James!”

„Bed Gud,” raabte James, „jeg har aldrig været modløs før jeg lærte Dig at kjende; det er min Kjærlighed til Dig, min Uro for din og Albertines fremtidige Stilling, der har berøvet mig min Munterhed. — ”

„Nei, James, vil Du nu bare komme her til Vinduet,” udbrod Camilla, „og vil Du saa se ned i Gaarden

„saa skal Du da see den løierligste Mand, som Du nogensinde har seet.”

James sprang lystigt op og figede ud af Binduet, men foer tilbage med et Udraab af Forundring og i et Dieblisk var han ude af Døren og ledsagede den Fremmede op i Stuen til Camilla, for hvem han præsenterede ham med de Ord: „min Broder Eduard!”

En mørk Tid havde Eduard oplevet i Galehuset, men tilsidst havde Naturen selv hjulpet, ikke fuldkomment, men dog tildeels. Den herlige Doctor F — havde jævnlig besøgt ham og fundet, at den Syges Tanker efterhaanden bleve mere og mere klare og vendte tilbage til den naturlige Fornufts Bane; det egentlige Banvid indskrumpede sig til een eneste fir Idee, den, at Penge var det Farligste, et Menneske kunde besidde. Endnu en forunderligere Ting var det, at det lod til at hans Lidenstabs for Nelly under Sygdommen aldeles var bortdunstet; han mindedes hende kun som en kjær Veninde — men han syntes slet ikke at kunne erindre sig, at der een gang havde været et nært og fortroligt Forhold mellem ham og den smukke Smeddedatter. Men da nu Galskaben havde sat sig saaledes, da meente Doctor F —, at det var bedst at slippe den Fangne udaf Buret og lade ham, overladt til sig selv og til sin oprindelig gode Natur, tumle sig paa en lang adspredende Reise. Dette Forslag billigede Eduard strax og han svarede Doctor F —: „kjære

Doctor, De kan ikke begribe min Angst og Fortvivlelse, da jeg for en fire Uger siden, efter en tryk Nattesøvn, opvaagnede og førstegang rigtig betragtede mit Opholdssted og mine sørgelige Omgivelser: jeg saae, at jeg befandt mig mellem Mennesker, hvilke Gud havde paalagt en uhyre Sorg. Af, tænkte jeg, Du maa formodentlig selv have undergaaet samme Skæbne; og nu fremstod der for mit Øie Skikkelser, velbekjendte, nogle hvem jeg frygtede, andre, hvem jeg elskede. Der var ogsaa en Kvinde, men hun laae i en tredobbelt Kiste og Propheeten Daniel læste Formularer over hende — jeg syntes, at jeg havde seet hende i levende Live, under lykkeligere Omstændigheder, under en klarere Himmel. Men da steg op af Brønden hjemme paa Poulettsgrøve en anden qvindelig Skabning med Blod i de lange Lokker og hun udtalte sin Forbandelse over mig og hun satte min Broder James paa det Højsæde, hvor Familiefaderen pleier at sidde i Ridder salen, naar hele Slægten er forsamlet — da styrtede en Ridder i Robberrustning ind i Salen og raabte truende: „Angelica! det kan ikke skee!“ og derpaa sank han hylende ned gjennem Gulvet, og mig syntes, at mine Fædres Borg gik op i Flammer. — Jeg har vist haft en stor Hjertesorg, Doctor, og denne Sorg har vist bragt min Indbildningskraft i Uorden — tidligt fik jeg Fantasi, silde Forstanden, Doctor. Dog hvad der er hændtes mig, hvilken Ulykke det vel er, som har ramt

mig, om den hidrørte fra en Mands eller en Qvindes
 Haand, det kan jeg ikke sige og derom vil jeg aldrig
 fritte. Der svæver vel en elskelig Skabning for mit Blif,
 en ung og deilig Pige, eengang, efter min Mening, be-
 stemt til at skulle lykfsaliggjort mig, men nu vil jeg ikke
 see hende; dæmoniske Magter have dandset om mig og
 foglet og manet; jeg har været der, hvor intet levende
 Menneſte har været før mig, dybt inde i Jordfuglen,
 hvor Underverdnens Skryggerige ligger, jeg har seet der
 hvad aldrig min Tunge kan udsige: Rædsler, Anger,
 Mord og Piinsler. Jeg er nu forqvaflet, jeg duer ikke
 meer til at være blandt andre Menneſter, jeg vil reise."

— Med øm Broderfjærlighed udspurgte han derpaa Doc-
 teren om hvorledes James havde det og hørte med For-
 baufelse hvad der var skeet. — —

Og nu stod da Eduard Ansigt til Ansigt med sin
 Broder James i dennes høist tarvelige Bopæl. Noget
 Bilde laae der i hans Die: stundom funkede det som en
 rød Corniol, hvori Banviddet havde indgravet sit adelige
 Baaben og hvoraf det havde dannet sig sit Signet. Hans
 Klæder vare grove, tilmed noget besynderlige: han havde
 en lysebrun Frakke med en græsgrøn Fløielskrave paa;
 uhyre Bandstøvler skjulte hans udmagrede Been; paa
 Ryggen bar han en Vadsæk, i Haanden en Parapluie;
 en stor Rytterpistol sad i Beltet. Med synligt Velbehag
 dvælede Eduards Die paa Camilla og paa Bohavet i det

fattige Bærelse ; han udbrød , næsten begejstret : „hvor Du har det smukt, James ; din unge Kone uden forfængeligt Guldstads, i en grov Hvergarns Kjole ;” Her rødmæde Hertugdatteren : der var dog en bitte Gran Adelsstolthed i det lille loffede Hoved. „Og,” vedblev Eduard, „see engang til de brune Bøgetræes Stole med skjoldede Betrækker, see den gamle ærværdige Birketræescommode og see der i Vinduet i Keerpotten Armodens Plante, Sultens Symbol, den strunke Gyldenlaf, der venligt trives hos den Fattige, fjernet fra Sol, plantet i Sand, sjelden vandet ! den kunde ogsaa være et Billede paa Udelmodighed, thi Mennesket gjør intet for den, men den fryder alligevel Mennesket. O James, Du har det herligt, Du er i Ordets egentlige Betydning rig !”

„Ja, kjære Eduard,” svarede James smilende, „saa rig, som en Smule Armod kan gjøre mig.”

Eduard gik et Par Gange heftigt op og ned i Stuen, tilsidst standsede han og sagde : „James, Du skjønner ikke paa hvor godt Du har det, nu skal Du selv erfare hvor lidet Godt og hvormeget Ondt at Rigdommen indeholder. Jeg reiser bort, her er et lovformeligt Document, der i min Fraværelse indsætter Dig til uindskrænket Enebestyrer og Nyder af Stamhuset Poulettsgrove. Endnu faaer Du kun Nytten og Brugen af det, men snart dør jeg og da faaer Du Eiendomsretten.”

„Broder !” raabte James.

„Stille, James! hvad der er blevet spaaet Robert Poulett, det skal skee. Er det dit Barn?”

„Ja, min lille Albertine.”

„Jeg skal aldrig blive Fader, lad mig kysse dit Barn. Ha, seer Du? Barnet er bange for mig! de høie Guder have mærket mit Ansigt, Enhver forfærdes ved at see paa mig. — — Siig mig, James, blot een Ting” — her hvistede han — „der var nok engang en Pige, hvis Navn begyndte med R — Hammer og Knivtang — huster Du? hvor er hun?”

„Jeg veed det ikke.”

„Der er noget i mig, som siger, at hun er lykkelig. Seer Du hende, saa hils hende. Nu gaaer jeg til Skotland, Farvel, bestyr Godsset godt, om ikke for min, saa dog for hendes og hendes Skyld.” Han pegede paa Camilla og Albertine og ilede bort; dybt rystede betragtede Ægtefællerne hinanden og da James fattede sig og styrtede efter sin Broder, var denne allerede forsvunden.

Han vendte tilbage til Camilla og eftersaae Documentet: det var i god Orden og fuldkommen lovligt; vedføjet laae en Skrivelse fra Poulettsgroves Administration, der indbød James uopholdeligen at møde for at modtage Regnskaberne og overtage Bestyrelsen af Stamgodset. — —

To Mar vare henrundne paa Poulettsgrove for det unge Ægtepar og det under samme fjærlige og samdræg-

tige Forhold. Da hørte Camilla, at hendes Fader var bleven meget aflægs, paa den senere Tid endogsaa betydeligt skrantende; dette bestemte hende til at overtale sin Mand til en Reise til London — og de reiste med den lille Albertine: Datteren vilde forsøge paa at formilde sin Fader.

Det var paa en mørk Efteraarsdag langt efter Middag, at Camilla, James og Albertine stode foran Jernporten. „Kom nu igjen her om en Time,” sagde Camilla til sin Mand, „jeg vil imedens søge at forsones Fader, men han maa ikke see Dig strax.” James forføiede sig bort.

Nu gif Camilla ind i Gaardspladsen og stod med sit Barn i Forgemakket. „Har min Fader spist og sovet til Middag, Tom?” spurgte hun den forbausede Tjener. Tom fremstammede nogle uforstaaelige Ord, der baade bejaede Camillas Spørgsmaal og tillige antydede, at han vilde melde den Ankomne. „Du bliver her!” bød Camilla og vandrede derpaa sagte ind i Faderens Cabinet. Hertugen sad i en Lænestol, dybt hensjunken i Betragtninger og mærkede ikke, at der var kommen Noget ind. Datteren betragtede nu sin Fader med Forfærdelse og opdagede, hvorledes den føre, før saa corpulente Mand var henspunden til en mager Beenrad, paa hvis Ansigt Skindet hang i Folder, som Omhænget om en Seng; dybt rystet, oprigtigt angrende, styrtede hun

grædende ned for Ormonds Fødder og raabte: „nei, havde jeg anet dette, saa havde jeg aldrig gjort hvad jeg har gjort. O min Fader, see paa mig og paa den lille Albertine og tilgiv mig!”

„Hvad er det?” udbrød den Gamle, „Camilla hvad vil Du? Gaa bort!”

„Jeg hørte, Du var syg, Fader, og jeg vilde dog prøve paa, om Du slet ikke mere havde nogen Gnist af Kjærlighed tilbage for din Datter. Din Hensigt, Fader, med at gifte mig med Hertugen af E—, var jo at gjøre mig lykkelig, men det kunde jeg aldrig blevet med ham, jeg er det derimod med Poulett. Vidste Du, hvorledes han i de tre Aar har elsket mig og sørget for mig og pleiet mig i min Sygdom, da vilde Du holde af ham. Tænk, Fader, vi har ikke skændtes i tre Aar og dog har hvert Aar mangfoldige Dage, hver Dag mangfoldige Timer, hver Time en lille Anledning til Gnavenhed og Ergrelse. Ja vist, Du har længtes efter mig, det kan ikke være andet og Du holder endnu af af mig, det kan jeg tydeligt see og nu skal Du lyse din Belsignelse over min lille Albertine og kysse mig!”

Den Gamle var overvunden: han kyskede sin Datter og Datterdatter og lovede at ville modtage Poulett venligt. — —

Imidlertid flentrede James om i de tilstødende Gader, ængsteligt tilmode, thi han troede aldrig, at en

Hertug kunde være forsonlig. Pludselig hørte han sit Navn nævne fra en Kjelder af; han saae paa Skildtet, det var en Melkehandlers. En ung Kone med en lille Dreng ved Brystet stod i Kjelderhalsen; „men kjender De mig ikke mere, Hr. Poulett?“ spurgte hun undseeligt.

„Min Gud, Nelly! er Du her, er Du gift?“

„Ja, med Melkehandleren, vær saa god og træd ned.“

James kom nu ned i en særdeles reenlig Kjelder; en høj smuk Mand, der, som James af hans Holdning formodede, vistnok før havde været Karl i den engelske Garde eller i det mindste i et af Linierementerne, tog med et spørgende Blik til sin Kone sin Nathue af.

„Toby!“ sagde Nelly munter, „det er Hr. James Poulett!“

„Er det det?“ svarede Toby og rakte James trohjertig Haanden, „saa maa jeg takke Dem for hvad De i gamle Dage har gjort for min Kone. Seer De, hun var fornuftig; hun indsaae, at der aldrig vilde komme noget Godt ud af at hun kom høit paa Straa, desuden saae hun hvad saa mange andre af de londonste Snyger bleve til — og dertil var hun min Sæl for god. Men hvordan har Capitainen det? jeg har saamænd tjent under ham.“

„Jeg veed hverken om han er levende eller død,“ sukede James og Nelly vendte sit Ansigt bort for at Manden ikke skulde see Taaren i hendes Øie.

Toby gav Samtalen en anden Bending, idet han venligt bød James et Krus Ol og drak ham til deri med de Ord: „nu, Hr. Poulett, en Skaal for Falken, som tog Ungen ud af Ornens Rede!”

James loe og gif, efter en hjertelig Afsked fra store Toby og lille Toby samt Nelly, til Ormonds Hotel, hvor han modtoges anderledes og langt bedre end han havde turde haabe. — —

Der staaer nu kun tilbage for Fortælleren at berette Eduards senere Skjæbne. Han var, dengang han skiltes fra James, gaaet en Fodtour til Skotland, hvor han opholdt sig Vinteren over; ved Foraarets Frembrud gif han med en Hvalfanger til Siberiens Kyster. Her var han engang gaaet i Land og under hans Ophold paa Kysten var Skibet seilet fra ham. Hvorledes han i dette Frostens, Ulvenes og Schakalernes Hjem i en Tid af næsten halvandet Aar har kunnet friste Livet, ved Ingen; saameget berettede imidlertid Kapitainen paa det Skib, der optog ham og førte ham tilbage til England, „at han var meget sær og heftig i Udfærd, samt tilbøielig til at kige vel dybt i Flasken, naar han blot kunde komme til.”

Lige ankommen til Englands Kyst, begav Eduard sig uopholdeligt tilfods til Northumberland til Pouletts grove og ankom til Stamhuset netop Dagen efter at James med Kone og Barn var reist til London. „Hvor

er James?" spurgte han den gamle Forvalter, som trods Matrosflædningen dog øieblikligen gjenkjendte den arme Vanvittige.

„I London." Rød Svaret.

„I London? i London?" udbrød Eduard rasende, „og ikke her? er det saaledes, at han varetager min Lary i min Fraværelse? svirer i London og lader Godset skjøtte sig selv? James, jeg undsiger Dig!" og dermed gik han hurtigt bort.

Men om Natten, da Alt laae i den dybeste Søvn, da brød der en tyk Røg udaf alle Vinduer og Skorstene paa Poulettsgrove; snart brød Flammen ud af Taget; Kornmagazinet og Høstakkene stode i Lue, men oppe paa en Gavl stod den vanvittige Mordbrænder, Eduard Poulett og raabte: „nu gaaer det i Opfyldelse hvad Angelica spaaede min Stamfader Robert, at den yngre Søn engang skulde afløse og arve den ældre, men det gaaer ogsaa i Opfyldelse hvad jeg selv i Drømme saae i Galchuset, at mine Fædres Borg gik op i Flamme!" og dermed styrtede han sig i Luerne.

Den fortærende Ild tilintetgjorde alle Bygningerne og standsede først der hvor selve Døden havde været iforveien — ved Gravcapellet. En moderne Bygning er nu opført af James, der afverlende opholder sig paa sin Svigerfaders Godser og i det nyopførte Stamhus i Northumberland.



A. Chr. Wendelboe.

Dg vi var' ni, og Hver i Ungdomsmorgen,
 Dg Hver med Sundhed paa den røde Kind,
 Dg ind i Verden, ind i Kongeborgen,
 Vi skulde træde nu som Piger ind, —
 Dg spredt' vi er' omkring paa Jorden nu,
 I Fødelandet og paa fremmed Grund;
 Men dybt paa Kistens folde, sorte Bund,
 I selve Jorden ligger ene Du!

Din Aand, begeistret ved hver Harmonie,
 Hver Harmonie af Tal saavel som Toner,
 Som Du fra Jord og Himmel vristed' frie —
 Den er hos Ham, den evige Forsoner!
 Der — smilende ad Jordens Timeglas
 Du venligt staaer ved Tonerne's Kompas
 Dg tolker freidigt ud i Evigheden
 Hvad Mozart fordum digtede hernelen.

Der staer Du, med dit Hoved høit i Stjerner,
 Med Rokken vaad af fjerne Verdnens Dugg,
 Udmaalende hvad nærmer sig, hvad fjerner —
 Dog lyttende til Nattergalens Kluk:
 Thi Du har efterladt i kolde Nord
 Hvad Du har elsket meest paa denne Jord,
 Hvad Dig, som Dreng, som Yngling og som Mand,
 Begeistred' mægtigst i dit Fødeland —

Din Thea mener jeg! — — I Soro findes
 Af Digtere dog Tre, men Ingen sang
 En Psalme for Dig; ingen Krandsse bindes,
 Skjøndt der er Blomster nok paa Christians Bang.
 En Lærer kan ei Lærlingen bedømme —
 Duft, stille Urt, da paa din Dyrkers Grav!
 Han vaagner nok, han ligger blot i Drømme,
 En Bølge gif blot til det store Hav —

En Bølge kun, men viid: en sølvblaa Bølge,
 Hvori sig speiled' Himlens Herlighed,
 Hvor vi med Diet stedse kunde følge,
 Hvorledes Sol og Stjerne skinned' ned;
 En Bøve kun, men viid: en sølvklar Bøve,
 Meer reen, end selve vore Taarer nu —
 Du vaagner nok, Du skal ei evigt sove,
 Hvis Nogen vaagner, vaagner vistnok Du!

Napoleons Himmelfart.*

"The puller down and setter up of Kings —"

Shakespeare.

1.

Denne fjernt i Verdenshavet,
 Hvor de sjældne Fiske gaae,
 Gisped, levende begravet,
 Han som før de Tusind aved,
 Drot nu over saare Faa;
 Der hvor Solen brænder Søen
 Og hvor Søen brænder Land:
 Sanct Helena hedder Den
 Og Napoleon hedte han!
 Verdens Imperator, frummet
 Laae nu paa sin Sotteseng,
 Skulde gjennem Himmelrummet
 Fare til Elysæts Eng.

* Anledningen til nærværende Digt har en tydsk Soldater-
 vise givet, der ret muntert beretter den preussiske Frede-
 rik den Andens Elevation til de sublime Regioner.

2.

Og han reiste sig fra Puden.
 Og det regned uidentil,
 Og han hørte Pladst paa Ruden
 Og han hørte Hundens Luden
 Og han hørte Vindens Spil.
 Mat han stirred paa et Billed,
 Paa hin kjære lille Dreng,
 Som han gjerne havde villet
 Skulde staaet ved hans Seng;
 Og han stirred paa Portraittet,
 Ketsom fritted Skjæbnen han,
 For at han, i Sjælen lettet,
 Kunde gaae til ukjendt Land:

3.

„Det kan ikke vare længe —
 Frankrigs Throne styrter om,
 Og de grønne franske Enge
 Blive atter Grens Senge!
 Men naar Thronen saa staaer tom,
 Skal vel da Napoleoniden
 Sættes paa den blanke Stol,
 Og vil Folket og vil Tiden
 Mindes den nedgangne Sol?
 Vil det fine Østrig give
 Hvad det gemmer i sit Skjød,
 Give Frankrig ham ilive,
 Som for Frankrig nu er død?“

4.

„Ja, jeg seer det: Barricaden
 Kastes op i mit Paris!
 Blodet flyde vil fra Gaden
 Ned i Seineoverfladen,
 Det gaaer til paa Krigerviis.
 Naar saa gamle Konning flytte
 Maa, som jeg, til engelsk Strand,
 Reises da min Billedstøtte
 Monstro i mit kjære Land?
 Sættes Cæsars Søn paa Thronen,
 Eller glemmes det, at jeg
 Kasted Greslegionen
 Hen paa Frankens Verdensvei?”

5.

„Skal Lætitia nogensinde
 Hos sin unge Sønnesøn
 Glimt af Sønnens Kræfter finde
 Glimt, der om mit Sværdslag minde,
 Echo af mit dybe Drøn?
 Eller skal min Slægt forbandet,
 Tumles om paa viden Jord,
 Landsforviist fra Fødelandet,
 Huusvild rundt i Syd og Nord,
 Ikkun Arvinger af Rhet,
 Der omstraale vil mit Liig,
 Kun Bestuere af Gryet,
 Som blev antændt først af mig?” —

6.

Som han saadan grundet over
 Sønnens timelige Færd,
 Om blandt Flinter og Kartover,
 Kamp paa Land og mellem-Bover,
 Reichstadt skulde drage Sværd,
 Stod bag Billedet af Drengen
 Pludselig en Skabning frem,
 Treen alvorlig foran Sengen
 Der hvor Bindvet stod paa Flem:
 Høi, med hvide Svanevinger,
 Smuk med Sølvbrynne paa,
 Sanct Georg, hin Dragetvinger,
 Krigens Gud, mon for ham staae

7.

„Du som Revolutionen
 I dit Hjemland dæmpet fik,
 Men som falsk dog svigted Tonen
 Og paasatte selv Dig Kronen
 I den frie Republik!
 Du som skued Pyramiden
 I det africanste Strøg
 Og som, aldrig træt af Striden,
 Gjorde hver Dag nye Forsøg,
 Snart henover Appeninen,
 Snart hvor Donau ruller mørk,
 Og som, stolt midt i Ruinen,
 Gjorde Verden til en Drk —

S.

„Du, den unge vilde Rytter
 Paa Arcolas Tordenbro;
 Potentaternes Forflytter
 Fra Pallads til ringe Hytter
 Og fra Liv til Gravens Ro;
 Som besad en egen Stjerne
 Og en Austerliker-Sol;
 Du som vistnok saare gjerne
 Havde fra sin Kongestol
 Drevet Gud selv, om Du mægted,
 Og saa sat Dig selv derpaa,
 Og saa med Cheruber fægtet,
 Til de Alle døde laae” —

9.

„Du som dræbte mange hundred
 Tusinder i grusuldt Mord
 Og dog stedse gif beundret
 Hvorsomhelst din Torden dundred,
 Hvorsomhelst din Lynild foer;
 Stifter Du af Dynastiet,
 Som skal uddøe med din Søn!
 Herrens Røst har længe tiet,
 Overtordnet af dit Drøn;
 Nu den stevner Dig til Dommen,
 Enghiens Merder, mærk det vel:
 Hører ikke hist Du Trommen,
 Hvor den lyder til Appel?

10.

„Solen skinner, Regnen falder,
 Regnbue smuk paa Himlen staaer;
 Hundens Tuden paa Dig falder,
 Du skal op til hine Haller!
 Udenfor din Stridshengst gaaer,
 Den som bærer over Buen,
 Over Farvebroen Dig!
 Sec, den skotter ind i Stuen,
 Utaalmodigt teer den sig:
 Det er hvide Dødningganger,
 Som Dig hæver til det Blaae,
 Hvor din gamle Garde pranger,
 Dine Generaler gaae!“ —

11.

Dg den gamle Keiser reiste
 Sig fra Leiet langsomt op;
 Manken høit iveiret heiste
 Hesten udenfor og kneiste,
 Bugtende sin hvide Krop;
 Foer saa med sin stolte Ridder
 Over Farvebuen hen,
 Hvor de mylrende Geledder
 Bented paa den gamle Ben.
 Men da han nu Stedet naaede,
 Raabte Bagten hurtigt ud
 Og da treen paa gammel Maade
 Hæren frem til Hug og Skud.

12.

Kast med Trommer og Standarter
 Kom de plumpe Drengébørn,
 Som med sorte Anebelsbarter
 Havde gjort saamange Farter
 Med den gridste Keiserørn.

Og de hilste ham med Glæde
 Og nu klang da, retsom før,
 Hvor han frem blot vilde træde,
 Høit et vive l'empereur!

Og med Venlighed han taler
 Til den hele store Hær,
 Til de høie Generaler,
 Til Soldaten, hver især.

13.

Med bedrøvet Afsyn skuer
 Han paa saare Mange hen:
 „Hvad vil Du, som staaer og truer,
 Troer Du, at dit Blik mig fuer?
 Gaa, Moreau, Du falske Ven,
 Gaa til Tydskeren, som stander
 Langt fra vore franske Mænd,
 Gaa Du hen til Alexander,
 Men fra os dit Die vend! —
 Ha, Desfairs, kom til din Keiser,
 Kom, Duroc, jeg elsked Dig
 Og dit Mindesmærke kneiser
 Hvor jeg fandt dit elskte Liig!”

14.

„Ha, jeg træffer flere Svende:
 Murat, ræk mig kun din Haand,
 Sørgelig var jo din Ende!
 Skjøndt Du Dig fra mig mon vende,
 Kom, forsonet er min Aand! —
 Ha, du Gjevste blandt Gæve,
 Tappre Ney, kom i min Arm,
 Du hvis frygtelige Næve
 Gjennembored Russens Barm! —
 Hvad, vil her Du spionere?
 Taus, Fouché, gaa Du forbi!
 Du kan ikke gjælde mere,
 Himlen har ei Politi.”

15.

„Stille, stille, Josephine,
 Det var jo kun Politik:
 Jeg har elsket Dig og Dine,
 Elsket denne fromme Mine,
 Dette søærmeriske Blik! —
 Siig mig dog — jeg Mortier fin
 Ikke mellem Flokken her” —
 „Af, den stærke Seiervinder
 Skal ei døe for fremmed Sværd:
 Midt i Landet, han forsvared,
 Skal den franske Kugle naae
 Ham, hvem hundred Slag har sparet,
 Skjøndt han forrest monne gaae!”

16.

Men nu red han med dem Alle
Hen at høre Herrens Dom!
Om den naadig monne falde,
Om han selv den mild mon kalde,
End mig ei for Dre kom.
Men paa Jorden er han frygtet,
Konger skjælte ved hans Navn;
Bidt og bredt sig spreder Rygtet,
Der han kaldes, ogsaa Navn!
Først naar alt det Colosfale
Man i Verden uddødt seer,
Da først kan man sikkert tale
Om at han er ikke meer.

Helge Hjordvardson.

Et nordisk Eventyr.

Was in der Zeiten Bildersaal
Jemals ist trefflich gewesen,
Das wird immer Einer einmal
Wieder auffrischen und lesen.

Goethe.

Den gamle Verden var i sin yngste Periode, det vil sige: kort før Christi Fødsel, deelt i mange Mikrokosmer: den asiatiske, den afrikanske, men i Europa: den romerske, den galliske, den germaniske og den scandinaviske. Var jeg en Italiener, da vilde jeg skrive om det synkende Rom; var jeg en Franskmand, da vilde jeg skrive om hvormeget Ondt Marschallen Julius Cæsar døde før han fik undervundet Lafayettes Ahnherrer, de muntre Galler; men da jeg nu engang er en dansk Mand, saa vil jeg fortælle, hvorledes det paa hin Tid saa ud i den skandinaviske Piccolo-Verden.

Siden det Tidspunkt, som jeg vil beskrive, er der henrundet omtrent 1800 Aar — en Æra, i hvilken det

menneftelige Die har grædt mange flere Taarer, end den menneftelige Mund har fremviist Smil. Sin fjerne billedrige Periode gaaer i Norden over i Mythologien: i gamle Viser, opftrevne paa Pergament, og i gamle Skindbøger, der bevare de i Middelalderen gjængse, af Munkene nedmalede, folkelige Traditioner — der har jeg fundet min Skat. Saa hører da efter! — — —

Paa en Ø ved Norge boede der en gammel Konge ved Navn: Svafner, som havde een eneste Datter, Sigurlinna. Denne Sigurlinna var over det hele Norden berømt for sin Skjønhed og hun havde derfor mange Beilere, hvoriblandt de meest anfeete og de af hendes Fader meest begunstigede vare de to Smaafonger Hagbarth og senere Hiorvard, hvis Søn denne Fortællings egentlige Formaal er. De gamle Sagaer fortælle, at Sigurlinna holdt meest af Hiorvard og faameget er da ogsaa vift, at Kong Hiorvard en Sommer førte hende hjem som sin Brud, imedens Hagbarth var paa Søen beftjæftiget med Røvertog.

Men da nu Kong Hagbarth kom hjem og erfoer hvad der var foregaaet, da landede han paa Svafners Ø, hærgede hele Landet, dræbte felve Kong Svafner,

„Dg tændte hurtigt Blus paa Kongeborgen,
Saa at mod Egebjælken Flammen slog,
Saa at den næste lyse, norffe Morgen
Bestraalede den synkende Ruin,
Et rigtigt Hjem for Nordenstormens Hviin,

Et Hjem for Hver, som eier ingen Hytte,
Et Huus for den, som vil med Betler bytte!" — —

Men siden den Tid var der gaaet tyve lange Aar:
Hagbarth havde ægtet en anden Fyrstinde, medens Kong
Hjorvard havde med Sigurlinna avlet to Sønner, den
Første simpelthen kaldt Hjorwardsøn, den Anden
Hedin. —

Hjorwardsøn var atten Aar gammel, men grub-
lende og mørk trods sin Ungdom; hans Væsen var at
sammenligne med en Zwiebel, i hvilken den tætte, mør-
kerøde Hyacinth-Blomst, endnu ikke udfoldet, ligger og
slumrer, haabende og ventende paa den vaarlige Varme,
der skal udflække den.

Og saa mældes det i de gamle Bøger, hvorlunde
Hjorwardsøn laae ved Stranden en Vinternat og stir-
rede paa de hvide Stjerner, der, høit over Nordens
Bjerger, vandrede paa den sorte Himmel:

„Saa monne det sig underligen føie:
Nat stirred det ungdommelige Die,
Det hefted snart mod Vest og snart mod Øst,
Uroligt altid, altid uden Trøst:
Saa siig mig da, hvad Ord og hvilken Tale
Kan vel hans skjulte Jnderste hudsvale?“

„Men som han søvnløs laae, flang Hestehov
— Saa tyktes ham — paa Isens blanke Glade.
Ungmøer ni kom ud fra fjerne Skov
Og Alle vare de flædt i Pandserplade:

Den røde Balplads var dem Dandsesal,
 Og rysted deres Gangere paa Manke,
 Da drøsed Duggen ned i dyben Dal,
 Da fløi til Bjergene der Hagl saa blanke;
 Og Bonden smilte bag sit Pilshegn,
 Thi Hestens Pust blev til den lune Regn.
 I Sandhed! ni Valkyrier de vare,
 Og fager var Enhver i denne Skare." —

Og disse Ni rede paa hvide Heste, men hver Hest havde to store skinnende Vinger, og Alle standsede de foran Kongesønnen, der laae paa Strandbredden. Den forreste Qvinde var den smukkeste: der udstraalede fra hendes Dje en Glans, som farvede Luften; hun havde, som de Andre, et Perlemors-Pandser og et gyldent Skjold.

„Hvo er Du?" spurgte Hjorvardson forfærdet, idet han reiste sig op, „og hvad vil Du mig? vel er din Skikkelse menneskelig som min, men Himlens meest glimrende Stjerner funkler underneden dine Dienbryn, saa at jeg næsten bærer Frygt for Dig."

„Det skal Du ikke!" svarede den smukke Qvinde, „thi jeg er din Skjtsaand. Hvert Menneske har sin, men Du er iblandt de Lykkelige, som kunne se den. Naar Du dør, skal ogsaa jeg døe — Vi alle stunde ret snart til Hvile."

„Du er en udødelig Guddom," tog Hjorvardson til Orde, „og dog taler Du om at døe og om at de Alle

ret snart skulle stunde til Hvile — hvorledes skal jeg forstaae det?"

„Vor Tid, din Tid, vor og din Verdens Tid er snart til Ende," svarede hun, „thi vi skulle Alle flytte — om nogle faa Aaringer kanskee. Der ligger en heel Verden høit over os, høit over den nordligste Pynt, som Menneffene kjende, didhen skulle vi nødes til at vandre, Store og Smaa, men Nordlysene skulle skinne paa hele Veien. Der skulle vi leve, men i vort gamle Rige ville vi tabe vor Magt og Vælde. Syden og Westen ville komme til at herske her — der vil gaae et Jordstjælv gennem hele Verden."

„Og hvad er dit Navn, Du forunderlige Væsen?" udbød Hiorvardsøn.

„Og hvad er vel dit Navn?" gjenmælede hun, „Du hedder jo Kong Hiorvards Søn! Alt skylder Du din Fader, Navnet endogsaa med! Naar nu Svaien om Efteraaret flyver mod Syden og i fjerne Egnes Luft qviddrende fortæller om hvad den har seet her i Norden, hvad skal den da vel fortælle om Dig, den Daadløse, Navnløse? Og dog har Du Kræfter og dog har Du Mod og dog har Du Lyst til at erhverve Dig et Navn. Fra nu af skal Du kalde Dig Helge — Helge Hiorvardsøn. Mit Navn er unævneligt, men Du kan kalde mig Svava!"

„Ja vel!“ foer Kongesønnen iveiret, „jeg vil hedde Helge, men sig mig saa, skønne Svava, hvad skal jeg udrette, hvad skal jeg foretage mig, for at erhverve mig et stort Navn og — din Yndest?“

„Din Moder Sigurlinnas Fader, Kong Svafner er dræbt og endnu ikke hevet. Hagbarth lever endnu — Du skal anfælde Hagbarth, men skaaene hvad der kan skaaenes!“

Helge reiste sit kongelige Legeme i dets fulde Høide og strakte sin Haand henimod Svava; fyrigt raabte han: „Svava, Du har givet mig Helges Navn og med dette Navn følger i Norden et styk høit Ny. Dog — jeg fordrer mere — jeg fordrer Dig selv, Du skal være min Eiendom, min Belønning, min Dronning og Hustru, hvis jeg viser mig kjæf og Dig værdig!“

En let Rødme foer over Svavas Kinder; hun flappede sin hvide Hest paa Halsen. „Og troer Du, Helge,“ lød hendes Svar, „at jeg, hvor kjæf Du end viste Dig, vilde anden Gang bøie mig ned til Jorden og bindes til Dit Liv? Jeg har eengang levet som Du nu, jeg har elsket Jorden som Du nu; jeg er eengang død, som Du eengang skal døe, og nu lever jeg i et andet Liv. Seer Du? min Hest har Vinger, hurtigt flyver den med mig til hiint af Menneffene uopdagede og uopdagelige Land, hvor vi ret snart, Alle vi fra Norden, skulle boe. Jeg

er af de høie Gnder kun udsendt til at værne om Dig og Maanen vil vist aldrig see Svava paa dit Natteleie."

"Giv mig da i det mindste blot et Tegn paa at jeg er Dig kjær!" bad Helge med Taarer i Diet.

"Det skal jeg, Helge," svarede hun venligt, "jeg vil give Dig et herligt Sværd, hvormed Du kan værges Dig, og hvor Du gaaer og hvor Du færdes, der skal jeg, om end som oftest usynlig, dog altid være Dig nær."

Og saa fortælle de gamle Sagaer, at Svava sang for Helge:

„Gaae Du hist, hvor Straalen gik
Mellem Mattens sorte Høie?
Der skal Du med Livets Blik
Skue Dødnings lufte Die.
Gaa til Heltens Bautasteen,
Grav Du dybt og vær ei seen:
Grave skal Du da tilfulde
Finde under Mulde!"

„Tegn fra Oldtids Manddomsfærd
Ligger hvor sig Høien buer:
To Gang tyve hvasse Sværd,
Gæt fremfor de andre luer.
Klangen er som Isens Drøn,
Glimtet er som Stjernen skøn,
Modet hester fast til Klodden;
Spidsen trodser Fangens Bøn,
Angsten bider skarpt fra Odden.
Men ad blanke Klingeryg
Ligger lang, med Bugen stng,
Knudekrummet mange Gange
Eddergiftig Slange."

Sværdet tag fra Svava's Haand,
 Bedre kan hun ei Dig vælge;
 Mornen med et mægtigt Baand
 Lænked hende fast til Helge.
 Hil Dig da, Kong Hjorvards Æt,
 Dristig frem med Løvesæt!
 Naar Du færdes, Kampens Stjerne,
 Gi mit Løfte da forgjæt,
 At jeg Lokken din skal værne,
 Saa naar over Dig Du nær
 Seer i Luft et Rosenskjær,
 Er det mig, som gyldne Skjolde
 Over Dig mon holde!" — — —

Og hurtigt rede nu de ni Skiffelser bort og for-
 svandt i Skoven. Men der er en træbevoret, steil Pynt
 paa Den og derfra kan man see langt ud over Havet, her
 kom Skaren atter tilsyne mellem Granerne og her styrtede
 den sig ned fra Skrænten, som om den vilde sænke sig ned
 i Bølgen, men da udfoldede Hestene de hvide Vinger og
 bare de skønne Qvinder høit over Bølgen, gjennem Luf-
 ten, hen til det ubekjendte Land; men der hvor de foer,
 der funkede stærke Nordlys i brede Striber og Stjerne-
 skuddene faldt hyppigt fra Himlen, medens Fiskene, lok-
 kede af Glandsen, nysgjerrigt stak Hovederne op af
 Søen. — — —

Det var meget aarle Morgen da Helge traadte ind
 i Storstuen til sin Broder Hedin.

„Broder!" begyndte Hedin, „Du er bleg!"

„Intet Under!“ svarte Helge, „jeg har seet inat hvad Faa have seet, men vil Du følge med mig næste Nat hen til Steendybsen, til Ræmpegraven, vil Du vælte Stenen fra Høien, vil Du med mig plyndre den Døde?“

„Hvad den Eldre kan gjøre, kan den Yngre vel ogsaa,“ svarede Hedin, og da Fuldmaanen skinte den næste Nat, da rede Brødrene trende Gange rundt om Ræmpehøien og derpaa stege de af, men Stenen kunde de ikke vælte fra Indgangen. Da brugte de Spaden, snart stode de inde i den Dødes Hule og

„Gi for Helge Svava løi:
 Jnderst, dybt i sorten Høi
 Bredt og blankt og blaalighærdet
 Funkeled Eddersværdet!“

„Her er Sværdet,“ raabte Helge, „men nu ville vi prøve det!“ Og dermed slog han paa Urnen i Gravhøien, da lød der et sagte Suk, det var som om Riget rørte sin Tunge og bad om Skaansel. „Kom,“ hviskede Helge, „lad os gaae udenfor, der kunne vi bedre forsøge Sværdet imod Høien og de brede Stene!“

Nu gif de atter ud af Hulen for at prøve Staalet og saa hedder det i de gamle Viser om Helges Sværd:

„Da han satte det mod Høi,
 Funke ud af Spidsen fløi;
 Da han det mod Stenen prøved,
 Stenen bred og lang og drøi,
 Mange Alen han den fløved.“

Stenen sprang og Klingen sang,
 Helge lytted til den Klang,
 Saae ved Stenens Rosenflamme,
 Sværdet kunde ramme!" —

"Underligt flinger du, smukke Sværd!" sagde Helge, idet han stirrede hen paa den spaltede Steen, "o kling du bestandigt saaledes, ogsaa i Striden og væk mit Mod, hvis det nogensinde skulde synke."

Men da Brødrene atter satte sig til Hest, styrtede hele Gravhøien sammen; de mange Sværd, som laae rundt om den Dødes Aske, tørnede mod Urnen og knuste den: Tilintetgjørelsens lille Steentempel var nu selv tilintetgjort! —

Den følgende Dag stod Helge og Hedin foran deres Faders Høisæde. "Kong Hiorvard!" tog Helge til Orde, "min kjære Fader, giv os Skibe og Mænd, da ville jeg og Hedin gjæste Kong Hagbarth med Ild og Sværd og evne vor Morfaders Drab!"

"Vel er din Dronning, vor egen kjære Moder, Sigurlinna død," vedblev Hedin, "men i levende Live har hun grædt over sin Faders Død, hun var vor Moder og uændsede Modertaarer smerte paa Sønnens Bryst som om de vare hvassse Knive." — — —

Og saa udrustedes Skibene og saa seilede begge Kong Hiorwards Sønner til Hagbarths Rige ved den norske Kyst og saa staaer der i Visen om dem:

„Fulgtes Brødre steds' saa troe,
 Var paa Jord det snildt at boe.
 Kjolen stødte Grund ved Den,
 Ei de Brødre brugte Bro,
 Men de sprang ind, over Søen.
 Maagen sad paa Fjeldets Steen,
 Hæst den gjennem Taagen hveen:
 „Hjorten springer flink i Dale,
 Helt paa Klippesale" —

Kong Hagbarth havde tvende Sønner, Alf og Eivind. Alf var Faderens Diesteen, thi han var vild og raa, men til Eivind sagde Faderen, da han hørte Tidningen om Helges Ankomst: „Eivind, gaa til Qvinderne og pas Bæven, medens Alf og jeg tumles mod Fjenden!"

Men Eivind var et Barn og et godt Barn: hvor meget end Faderens og Alfs haarde, haanlige Tiltale end frænfede ham, saa gif han dog ikke denne Gang til Qvinderne for at varetage Bæven, men han fulgte Faderen ud hvor Slaget skulde staae. Der stod han, iført den korte blaae Kaabe med det hvide Hermelin, og den lille Guldkrone sluttede tæt om den lysegule Haarvært; der stod han med Taarer i Diet, sørgende over sine Slægtningers Fare og dog ændse de disse Slægtninger ham ikke: han var at sammenligne med den smukke troe Jagthund, som, forglemmende den Mishandling den har lidt under sin Herres Hænder, dog følger den Grusomme og forsvarer ham med Tand og Pote. —

Men da nu Helge i Slaget saae et deiligt rosenrødt Farvestjær i Luften over sit Hoved, da vidste han strax, at det var Svava, som usynligt holdt sit Guldskjold over ham. Da raabte han høit: „tag dit Skjold bort, skønne Svava, jeg er ikke saa feig, at jeg vilde bede Dig om Hjælp: jeg skal selv nok ene forsvare mig.“ Pludseligt bemærkede Helge den gamle Kong Hagbarth; Purpurfaaben røbede Drotten. Da foer Helge hen imod Kongen, slog dennes Sværd ud af Haanden og stod nu med opløftet Arm for at give den Gamle Banesaaret; dette saae den lille Eivind og stille, upaakaldt, styrtede BARNET hen til sin Fader, dækkede ham med sit lille Legeme, strakte bedende sine bitte Hænder ud imod Helge og bad bønligt grædende:

„Helge, hug dog ikke!“

Den grønne Eng var rødnet af de Faldnes Blod og Odins store Dø, Solen, saae ud som om den var dypet ned i hvad der flød paa Balpladsen. Kong Hagbarth raabte: „bort, Eivind, gid jeg blot havde Alf her!“ Da sukkede den trofaste Dreng og klyngede sig fastere til Faderen (og denne Fader havde ikke Dø for sin lille Søn, men Dø kun for Yndlingen Alf og for sin egen lille Dre, i Egenkab af en Høvidsmand, og for den Smule Helterngte, der flager om Urnen, og Faderen raabte til Helge: „hug kun til! jeg skal nok hevnes af Alf!“ - Og Helge huggede til — han fløvede den

trøffede Alf og den vaargrønne Elm; Fader og Søn
fældede han paa een Gang — da udflynkede Helges
Sværd en selsom Tone; det var ligesom Staalet vee-
modigt sang: „Helge, Du har ikke skaanet hvad Du
kunde skaanet! hvad har vel den lille Eivind forbrudt
sig imod din Moder Sigurlinna? Du bad mig om at
advare Dig i Slaget, hvis dit Mod vaklede — af, jeg
synger istedet derfor en Veesang over Dig, thi Du har
været grusom og Du har dræbt den Uskyldige, hvem
Du burde skaanet!” — Dybt sukke nu Helge og stirrede
i Luften efter det rosenrøde Farvestjær, — men Svava
var der ikke: af, han havde jo selv bedet hende om ikke
længer at værne om ham! —

Alf slap frelst ud af Striden, men da Helge og
Hedin, der saaledes havde hevet deres Morfaders
Død, atter seilede bort, da stod Alf paa Strandbred-
den og Sagnet siger, at han sang ud over Søen:

„Hevnen eengang, Helge, kommer
Rød med Rosenblommer!” — —

Fra nu af steg Rygtet om Helge Hiorvardsøn, den
før aldeles Ubekiendte:

„Luften liig, som blaa og reen,
Om den ganske Verden strømmer,
Klæber ei ved Bjergets Steen,
Men til Alt sin Gave tømmer;
Nander i den lave Dal,

Farer over vilden Bal,
 Drifkes ind af Mør og Helte:
 Saa gik ud fra Nordens Sal
 Vidt om Jordens brede Belte,
 Klart ved Dvæld og klart ved Gry,
 Helges kongelige Ry,
 Funklende i sjerne Egne,
 Elsket allevegne!" — —

Helge og Hedin vare da atter komne hjem til deres
 Fødested og Helge vandrede tidt om Natten paa Kysten,
 stedse haabende, at Svava skulde komme. En klar
 Stjernenat da han saaledes tungsindig sad paa en Steen
 ved Stranden, da kom atter de ni Dvinder tilsyne paa
 de hvide bevingede Heste og de holdt stille, da de havde
 naaet Pletten, hvor han sad. Denne Gang saae Svava
 meget sørgmodig ud og der glimtede enkelte Taarestænk
 paa de lange Dienhaar. „Helge!" begyndte hun, „Du
 har syndet stærkt og vissefælgelig faaer Du din Straf; dog
 skal jeg da troligen dele den med Dig. At Du dræbte
 Hagbarth var rigtigt, thi han var ond og grusom og
 han havde dræbt din Morfader: det er godt, naar
 Brøden straffes. Men hvorfor dræbte Du den uskyldige
 Eivind, det stakkels Barn, som i sit korte Liv ikke
 havde havt en eneste barnlig Glæde? Selv forbød Du
 mig at holde Skjoldet over Dig, af, derved tvang Du
 mig til at gaae, ellers havde jeg holdt Skjoldet over li-
 den Eivind og forhindret Dig fra at begaae en Forbry-
 delse."

„Blodet paa Balpladsen, Svava,” undskyldte Helge sig, „mine saarede Benneres Skrig gjorde mig vild og bister i hint Dieblif.”

„Gjør da din Brøde god igjen ved gode Gjerninger,” tog Svava til Orde, „drag hen til Sælhundefjorden, der ligger Jetten H a t e og lurder paa Skibene og driver dem listigt ud i Malstrømmen, hvor de alle forgaae — fæld ham!”

„Det skal jeg,” svarede Helge, „men naar seer jeg Dig igjen?”

„Run tre Gange i mit nuværende Liv tør jeg synligt aabenbare mig for Dig,” lød det selsomme Svar, „men den tredje Gang skal jeg bestemme, om jeg vil synke ned i Jordlivet til Dig og forblive hos Dig; gjør jeg det, da bliver jeg en Kvinde med alle menneskelige Egenstaber som før, men jeg maa døe i samme Minut, som Du døer. Og da maa jeg slumre i Graven et heelt Aarhundrede, men derefter opvaagner jeg hos Freia — dog, Helge, før jeg kan bestemme mig til at vandre med Dig, da maa Du døie meget, baade høit paa Sø og lavt paa Land.”

Og da hun havde sagt disse Ord, foer hun atter bort med sin hele Flok:

„Bort foer Helges favre Gæst,
Stormen jog de sorte Skyer;
Vildt da vrinsked hviden Hest
Over Hav og store Byer.”

Men hen til Sølhundefjorden seilede da begge Brødrene og der traf de Jætten Hate og, hvordan denne end forvandlede sig fra Jætte til Sødde, fra Sødde til Slange, og fra Slange til Tyr, saa fik Helge dog Bugt med Uhyret og dræbte det. Nu seile Skibene sikkert i Fjorden og frygte ikke for Søslangen Hate, men vel for det vilde Hav og Grundene i Fjorden.

Da nu Hate var dræbt, var det alt Nat og Helges Skibe maatte ligge for Anker i Fjorden. Da det begyndte svagt, men ogsaa kun saare svagt at grye, da vaagnede Helge, som sov paa Dækket, ved en forunderlig Sqvulpen i Vandfladen; han saae ned i Bølgen og opdagede en underdeilig Pige med den yndigste Overfrop. Hun betragtede ham veemodigt og hendes hvide Hudfarve kunde kun sammenlignes med det skinnende Sølvmoer, der bedækkede det skønne Legeme. Sagte tonede hendes klare Stemme idet hun sang: „vaagn op, Kong Helge Hiorvardsøn, Du som dræbte min Fader Hate! vaagn op og lyt til hvad den Dødes blege Datter siger. Ræk mig din Haand og lad mig den lange Nat sidde stille paa dit Skib; thi her er foldt, kan Du troe hernede:

„Dig, min Faders Banemand,
 Wilde over Bjerg og Land,
 Over brede, svale Bølge
 Gerda gjerne følge!“ —

Da raabte Helge overlydt: „stig atter tilbunds ned i dine Huler, Du falske Kvinde! troer Du ikke, at jeg seer Slangøinene under din Pande? Dybt i Bjergene boer der onde Væsener nok, vælg Dig en Huusbond der; sandelig, Du har vistnok hjemme der hvor enten en Lund af Tang eller et Fjeld med sin Granstov ligger over hvad der trives og lever!”

„Kjender Du ikke Kjærlighed?” vedblev Gerda, Hates Datter, ”jeg skal lære Dig den. Trods de stygge Ord, som Du bruger imod mig, ja, endog tiltrods for at Du har dræbt min Fader, elsker jeg Dig dog. Ære og Berømmelse kunne vel for en Tid fængsle Mandens Sjæl, men øverst staaer Elskov. Du er ung og smuk — seer Du, endnu er det Nat og mørkt og Alle sove paa dit Skib — lad mig kysse dine Hænder; Ingen seer, at Du vil elske Havets Mø, ingen Plet skal sidde paa dit rene Skjold. Hæver Du mig op af Dybet, bliver jeg et Menneske som Du — skjønnere muligt end hun, som paa Hesten med sneehvide Binger har foglet og tryllet og manet Dig til sig!”

Gerdas Dine funklede fulde af Lidenstabs ved de sidste Ord; de sorte Lokker bugtede sig som Slanger i selvsomme Ringe nedad den marmorhvide, runde Skulder, medens Fiskehalen i Vandet spillede under det glindsende Sølvmoer. Helge stirrede ned paa den skønne Skab-

ning; hans Aandedræt blev trangt og han holdt sin Haand paa Panden.

„Helge!” vedblev Gerda, hvorfor kan Du ikke elske mig? Jeg er vel af en anden Natur end Du, men er Svava det ikke ogsaa? Hun er haard og afflaaer dine Bønner, men jeg elsker Dig af Hjertet og vil ikke nægte Dig noget.”

Da foer Helge op og raabte: „viig fra mig, hæslige Trolldøvinde, Du forlover mig ikke!”

„Nei, Helge,” udbrød Gerda forbittret, „jeg mærker det; men havde ikke Svava inat saaledes fastkoglet dine Skibe og beskyttet Dig, da havde jeg kunnet heve min Fader. I det hvide Fraadestum skulde Du og Hedin have ligget tause og døde, og Skibsmasten skulde være bleven hvirvlet ned i Havets Bund; Helge, jeg hader Dig!”

„Tøv et Dieblif,” sagde Helge efter et kort Ophold, „tøv endnu en Stund, mit Die dvæler gjerne ved dit skønne Aasyn. Du seer mild og god ud, din Mund aander Kjærlighed, tilvisse, smukke Gerda, Du kan ikke hade Nogen. Men siig mig blot, om Svava var ene inat, da Du saae hende?”

Ristigt smilede Gerda og ligesom sang:

„Ungmøer ni kom ud fra fjerne Skov
Og Alle var de klædt i Pandserplade:
Den røde Balplads var dem Dandsesal

Men rysted Gangerne paa Manke,
 Da dryssed Duggen ned i dyben Dal,
 Da fløi til Bjergene der Hagl saa blanke;
 Og Bonden smilte bag sit Pilehegn,
 Thi Hestens Pust blev til en vaarlig Regn.
 I Sandhed! ni Valkyrier de vare.
 Og sager var Enhver i denne Skare! —

Men neppe havde Gerda udtalt, eller maaskee rettere: udsunget disse Ord, saa væltede den røde Sol sig op af det blaalige Hav, og den var Dødens Tegn for den skønne Dvinde. „Seer Du Morgenrøden, Gerda?“ spurgte Helge, „Ravn og Drn skulle ikke æde din smukke Krop, men nu vorder Du til Steen, til en fælsom Billedstøtte, et varslende Havnemærke for alle Skibe, der herefter besøge Sælhundefjorden: thi Du er bleven over Havfladen langt over Tiden, og Solen som ellers oplyser Alt hvad der lever paa Jord og i Hav, den røde Sol med Guldstraalerne, den gjør Dig til Steen, hæslige Troldevind, som Du er. Helge forloffede Dig til at tøve, han vidste nok, at Væsener af Din Natur ikke kunne taale at see det stærke Lys, I som ellers boe paa den sorte Tangbund!”

Og underligt skete det: blegere og blegere blev Gerda, stirrede harmfuldt op til Helge paa Skibet, medens en isnende Kulde gik gjennem alle hendes Ledemod; hun fik kun Tid til truende at hæve Armen iveiret, da gik en forstenende Naturkraft over hele Legemet og der,

paa den vaade Plet, stod Gerda, det underlige, varslende Havnemærke endnu i to Aar i Sælhundefjorden, men da Helge døde, da styrtede, som vi senere ville erfare, Steenbilledet ned — da havde Gerda overstaaet sine Lidelser.

Helge vendte med Uvillie sit Hoved bort fra det fæle Syn — da stod Svava tæt ved ham og denne gang var hun uden Hest, som uden Følge; Perlemoerspandseret var aflagt og hun saa meget forandret ud. „Helge!“ begyndte hun, „jeg elsker Dig saa høit, at jeg for din Skyld atter er vendt tilbage til denne Jord, for at leve og — døde med Dig. Jeg er nu atter et Menneske ligesom Du — seer Du mine, tætte, lysegule Lokker? din Hustru, Helge, vil jeg nu være: lad os seile hjem til din Fader!“

Dg de seilede. — — —

„Muntert gaaer det gamle Qvad,
Som naar Stærerne skal flytte;
Knap Du seer for Løv og Blad
Mornens hvide Billedstøtte.
Skjalden haver Eder alt
Helges Færd med Enst fortalt
Mellem Mænd og mellem Qvinder;
Hvad, om Helten midtvejs faldt,
Hates stærke Qvervinder?
Solen er bag Bjerget nu
Dg til Nat staaer Verdens Hu:
Følg mig hvor sig Høien luffer
Over Afteskruffer!“

Og derpaa fortælles der i de gamle Sagn, at Helge i halvandet Aar havde levet saare lykkelig sammen med sin smukke Dronning, Svava, men at han engang, da det laffede mod Julen, var ude paa et Sætog og at Broderen, Hedin, imedens var hjemme for at vogte og beskyærme Dronningen (thi Helges Fader var død, saa at Helge var bleven til en Konge) og Dronningen var endnu saare smuk. Iligemaade mældes der, at der gjordes store Forberedelser til Festligheder i Juletiden, at der slagtedes meget Dvæg og at Dronningen længtes inderligt efter Helges Tilbagekomst: thi hun anede, at den nære Død forestod dem Begge, og det vide vi jo Alle, at vi, naar vi skulle fare heden, da have meget at betro dem, der vare os nærmest og kjærest i Livet.

Det var dyb Skumring i Skoven da Hedin red imellem Grantræerne, netop paa det Sted paa Skrånten, hvorfra fordum Svava med sit Følge havde styrtet sig ud over de blaae Bænde, dyb Skumring var det, da en hæslig Troldeqvind, ridende paa en Ulv, hvis haartætte Bælg slog Funke i Mørket, kom løbende ved Siden af Hedins Hest og raabte: „Hedin, hvad vil Du have for at slaae din Broder Helge ihjel? Drnen snuser efter hans Liig og Ulven nynner behageligt i Skoven. Helge har en deilig Hustru, men Du har Intet, Intet!.

Da greb Hedin efter sit Sværd og huggede efter
Uthæstet — Snogene dandsede i Skoven, medens Heren
sang:

„Sværdetræf og Flammefind
Kan ei Mornens Villie fælde!
Klingen mod mig drog Du blind:
Inden Grøn Du det undgjælde!
Dødt Du skal i Julefale
Mig din Spot betale!“ — —

Øverst ved Bordenden sad Dronning Svava, men
alle Kæmperne, som ikke fulgte Helge, sadde ved begge
Siderne af Bordet og Alle, saa mange de vare, lagde
Mærke til at Hedin saae vild og forstyrret ud. Da kom
den stegte Galt ind paa Bordet: alle Tilstedeværende
skulde over det hellige Dyr aflægge et høitideligt Løfte
— udfødt af Samfundet, lumpen Meeneder var den
som ikke holdt sligt Løfte.

Men hvor forbausedes ikke Alle, da Hedin, den-
gang Raden kom til ham at sværge, opløstede sin Haand
og, vanvittig af den nydte Mjød, raabte: „Skjønne
Freya, hør mit Ord! hidtil har jeg kun været lidet an-
seet, hidtil har jeg kun staaet i min Broder Helges Tje-
neste, men fra nu af vil jeg være min egen Herre! Dr-
nen snuser efter Helges Riig — inden næste Jul skal jeg
siddende her i Hallen, som liden Eivinds Hævner, som
Konge, som din Egtemand, skjønne Svava — thi Dig
vil jeg besidde!“

En Forfærdelse greb alle Kæmperne, thi de Alle fiendte Edens Hellighed; de Alle vidste, at En af Brødrene nu maatte døe. Men Svava reiste sig fra Høisædet og sagde til Hedin: „jeg mærker det godt: det er ikke Dig selv som taler, men det er en højere Guddom, hvis mælende Rødstab Du er i dette Dieblif! Gaa da øieblikligen herfra og tilmæld selv Helge det Løfte, Du har aflagt! — — Vi Alle skulle snart flytte, vort Herskab, mærker jeg, er snart tilende!“ —

„Men da Solen aarle skred
 Over gyldne Kongsgaards Linde,
 Nag da Hedin's Hjerte beed:
 Svoret havde han iblinde.
 Efter ærlig Kæmpestrif
 Ei han torde fæste Blif,
 Naar han Vandringsmanden mødte;
 Derfor i sin Qual han gif
 Hjemmesfra, den Selvforstødte,
 Leed hvad Ingen ellers leed,
 Gif at søge Hjertefred,
 Søge hvad han ei mon eie —
 Længs ad søndre Veie!“

„Og paa Gletten, Stranden nær,
 Mødtes snart de Brødre baade,
 Helge hist og Hedin her —
 Hedin maa for Mødet raade!
 Men Kong Helge mælte da:
 „Hil Dig, Hedin, Norrig fra,
 Hjemfagn Du mig nu fortælle!
 Ikke staaer det til vist brav:
 Rynkebryn om Corrig mælte.“

Mon vel Fjenden voren blev
 Og af Landet Dig fordrev?
 Hvi mon over Sump og Stene
 Kom Du hid saa ene? — —

Saaledes staaer det skrevet i de gamle Sagn og de tilføie, at Hedin blev underligen rørt ved denne Broderens venlige Tiltale og at han svarte: „Helge, dengang Du gif bort fra os derhjemme, da gif al vor Kyffe med. Hvorledes det skete, kan jeg ikke forklare Dig, men saa meget maa Du vide, at jeg Juleaften har svoret over Freyas hellige Galt, at jeg inden Aar er omme skulde ægte Din Hustru, den smukke Svava!”

„Hedin, Hedin!” svarede Helge, ”det er ikke Dig som har aflagt dette Løfte, men et høiere Væsen har indgivet Dig Ordene. Vi Alle her fra Norden skulle flytte — jeg seer det nu tydeligt. Trøfaste Brødre have vi to været hinanden hidtil og det Ord, som Du har udtalt ved Mjoden, skal ikke adskille os, gif mig Din Haand! Saaledes som vi nu staae, Ansigt til Ansigt, saaledes ville vi leve, bestandigen broderligt stemte, og saaledes ville vi døe! Ungen af os lever længe og Svava skal slumre et heelt Aarhundrede!” —

„Jeg forstaaer Dig ikke,” raabte Hedin, ”Du tilgi-
 ver mig, endstjøndt Du snarere maatte dræbe mig!”

„Hedin!” afbrød nu Helge sin Broder, ”det gaaer underligt til i disse Tider: jeg har om Natten seet hvad

jeg ikke forstaaer, hvad Ingen i hele Norden for Diebliffet kan begribe. Den kraftige nordiske Tid er snart forbi, da fødes en anden, mildere Slægt — det har Svava fortalt mig. Lad os seile hjem — Hagbarths Søn, Alf, har udæstet mig til at møde sig paa Sigarðvold — der skulde vi kjæmpe, der vil han hevne sin Fader og — Hedin! jeg havde dengang Uret; jeg var grusom — og der vil han ogsaa hevne sin yngre Brøder, Barnet, den lille Eivind!”

„Lad os seile,” udbrød Hedin.

Og de seilede. — — — Og de seilede paa den mørke Sø, hvor Hvalen svømmede i Dybderne, og de seilede hvor Sneen fæg og Himlen var mørk, og de seilede indtil de kom til Sigarðvold — der stod Slaget og der fik Kong Helge Hiorvardsøn sit Banesaar af Alf.

Men kort før den Tid da Slaget stod ved Sigarðvold, havde Svava et Syn om Natten. Det forekom hende, at hun saae et smukt Barn med et kvæstet Hoved og blodig paa Brystet; og Barnet saae venligt paa hende og sagde: „Kjender Du mig ikke? jeg er den lille Eivind, hvem Helge grusom dræbte. Du derimod, smukke Dronning, Du vilde gjerne have frelst mig. Nu skal Helge bøde for hvad han har gjort imod mig, han skal falde for Alfs Haand, men Du skal seile til Sigarðvold for endnu engang at see din Huusbond. Husk, at, naar han dør, da skal Du i Hulen slumre i

hundrede Aar, men da skal Du ogsaa atter vaagne op hos Helge og mig i Freyas lyse Sal, thi vi ville ikke have noget med den fremmede Gud at bestille." — Atter forsvandt Barnet og Evava syntes da at see sine Søstre, de otte Skjoldmøer, stige ned til Jorden; de reed paa de otte hvide, bevingede Heste og de bød hende stige op paa den niende og nu foer hun over Hav, over Bjerger, gjennem den tynde Luft og stod snart ved Sigarðvold hos den døende Helge — thi det Hele var meer end en løgnagtig Drøm.

„Kommer du endelig, min Hustru?" sagde Helge med svag Stemme, „tryk mit Hie til, Evava, Du seer jo nok, at jeg skal døe."

„Vi sees hos Freia," hvisttede Evava og bort fra Riget reed hun sorgfuld med sine otte Søstre. Men i det samme Dieblif, da Helge opgav sin Aand lød der en uhyre Bragen inde i Bjergene, hele Jordens Grundvold skjælvede og Havet var i fuldt Oprør. Med Østen, i det varme Palæstina, i de nulevende Slægters hellige By, forsfæstede man netop en berømt Misbdæder; da revnede Forhængen i det gamle Tempel og en Orkan og en rugende Nat foer i samme Dieblif over den ganske Verden. I Europa stod en svovelblaa Ildsoile op af Etnas Krater; Lavinen styrtede ned af de tydske Bjerger, medens stærke Nordlys flammede i Norden og Geiseren udstraalede de kaagende Vandmasser. Hele Dyreslæg-

ter gif under: den store Mammouth begravede sig selv i Bølgerne; da sank ogsaa Gerdas Billedstøtte ned i Dybet. I Luften susede det som om store Hærskarer foer igjennem den: det var de høie Guder, som maatte flygte til fjernere Zoner, deres Tid og deres Vælde var jo nu her forbi. Men i Norden saae Menneffene ængsteligt paa hverandre og de ahnede, at der i Østen maatte være foregaaet Noget, som ogsaa angik dem.

Saaledes ender Sagnet om Helge Hiorvardson!

Pedellens Datter.

„Kjender de noget til Sorø og dens Omegn?“ spurgte Forstraad B — th mig paa Dagvognen, idet han puttede sine Fødder dybere ned i Fodposen og huldrist tilbød mig sin Kognakflaske, medens vi paa Veien til Slagelse kjørte ligeforbi ovenbemeldte lille By.

„Ja saamænd!“ svarede jeg, tagende en Priis Rapé, „jeg har i otte Dage opholdt mig nede hos nu afdøde Fisker Jappe — jeg er af simpel Familie, maae De vide — og han berettede mig angaaende Sorø, at naar en bortløben Andrik, en Slagterhund, en Spurv, en Bonde og En af Professorene hændelsesviis mødtes paa Torvet, saa kaldte Byens Borgere sligt for et Mytteri, et ulovligt Samløb af ildefindede Mennesker, et Anslag imod Regjeringen: Byfogeden ifører sig sin Uniform, Kommethyvene sættes i Bevægelse, Director holder et særdeles strengt Opsyn over Akademisterne, og det forbydes mig — tilføiede Fisker Jappe — at fiske Haier og andre glubste og urolige Hoveder op af Søen.“

Et koldt Emil saas paa Forstraadens Kinder: han havde ikke optaget den attenaarige, lapsede Students Bittigheder, saaledes som denne havde ønsket det, tværtimod syntes det som om Manden henses i Grublerier, idet han stirrede hen paa Byen.

„Det er besynderligt,” tog han endelig til Orde, „hvorledes Naturen her i Egnen staaer i aabenbar Modsaetning til de omkringboende Digteres Charakterer og dog skulde man jo mene, at Naturen indvirkede velgørende paa poetiske Gemytter. Skoven, Søen, Lusten smiler og leer, men Menneskene sørge; under denne muntre, lyseblaae Himmel seer Hauch suurt, brummer Bredahl, vaander Ingemann sig og Wilsters Latter synes at være Krampelatter. Er det dog ikke pudsigt?”

Det var en besynderlig Mand denne Forstraad: han saae ud i Ansigtstræk som om han baade var atten og tredsindstyve Aar gammel; Farven og Blikket var Ungdommens, men den Klogskab, der funkede ud af Dinene, den Forstand, der thronede paa Panden, den tilhørte en usgaa Alderdom: jeg følte mig tiltrukken af ham, men tillige nærede jeg en vis Uengstelse og Skyhed for ham. Han gik noget krumbøiet, men naar han sprang af Bognen, skete det med en Lethed, en ætherisk Ziirlighed, som om det kunde have været Hr. Dandsedirectøren selv, der øvede sig i Glicflac.

Da Tiden nu var falden paa Digtefunsten, overfoer der mig pludselig en uimodstaelig Lyst til som ung Digter at ville brillere i Forstraadens Nærværelse; jeg veed ikke, hvorledes det gik mig, men paa eengang sad jeg midt i en Revue, til hvilken saavel Forstraaden som de andre Passagerer lyttede, som det lod, med temmelig Opmærksomhed. Og der sad jeg da paa Dagvognen, frydede mig over mine herlige Digterevner og skuede ud i Fremtiden, hvorledes jeg engang vilde komme til at de-thronisere Ohlenschläger. Forresten lod min Fortælling saaledes:

Vi skrive iaar 1654; men der har engang været en Tid, da man skrev 1654: hvo der ikke vil troe mig, kan slaae op i Kalls brave Verdenshistorie. Dengang da man saaledes skrev 1654, da florerede netop Sorø-Academie: alle de rige Adelige sendte deres Sønner derhen og hver Søn havde sin Ridehest, sin Tjener, sin Hund og sine gode adelige Rykker (for nærværende Tid have vore Adelsmænd sommetider mistet de tre første Ting, men have dog for det meste opbevaret de Sidste, som en dyrebare Fædrenerve).

I Klosterkirken i Sorø hænger der i den venstre Gang et gammelt Gravmalerie, der forestiller to unge Mennesker, Benedict og Nicolay Anderson, den Enne sytten, den Anden tyve Aar gammel, Begge med Dødens

Symboler i Hænde; og skjøndt dette Stykke vel ikke kan gjøre Epøke i Kunsthistorien, saa har det dog ofte opvaakt en smertelig Følelse hos Betragteren, naar han kom til at tænke paa, hvor kort disse Ynglingers Løbebane var i dette Jordliv.

Klokken var over tolv, alle Academisterne vare allerede gaaet i Seng og kun to eensomme Lys glimtede i to ved Siden af hinanden beliggende Bærelser i den røde Academiebygning. Pedellen Heinsvig opholdt sig i den ene Stue og hans firtenaarige, deilige Datter, Ida, i den anden. Ida slukkede netop Lysen og satte sig ved Vinduet, bestandigt stirrende til een og samme Fløi af Bygningen. „Er Du alt gaaet i Seng, Du skønne Benedict?“ sukkede hun, „eller er Du endnu vaagen og tænker paa Din Ida? Ja hos mig er vissest Din Tanke, hvis Du er vaagen, og, slumrer Du, da er jeg tilstede hos Dig i en gylden Drøm, forherliget og deiliggjort af Din ungdommelige Indbildningskraft. Glemte har Du Din Fader og Moder, glemt Din Barndoms Legebrødre, glemt Dit Fødeland og Dine norske Bjerger: kun for mig har Du Sands og Dø. O, hvorfor er jeg kun en ringe Mands Datter og han en rig Adelsmand! hvor gjerne vilde jeg ikke give min Skjønhed bort til en Anden, naar jeg derved kunde tilbytte mig et adeligt Baaben!“ — Besmodig stod hun op og stirrede bestandigt ud i den klare Octobernat og i Tiet perlede Taaren, dette den høieste

Glædes, den dybeste Smertes og det ungdommelige Sværmeries hellige Symbol.

Inde i det tilstødende Bærelse sad velmeriterede Pedel Heinsvig, forfriskende sit lille tykke Legeme med et godt Glas Rødvin: „see saa!“ mumlede han for sig selv, „nu er Cadaveret opvarmet — Vin er bleven mig en Nødvendighed. Det er da ogsaa kun de haardsføre Bønder, som kunne undvære Vin; dannede Mennesker med bedærvede Maver trænge derimod høiligen til slig Styrkning.“ Og dermed tumlede han i Sengen, hvor han fuldpaafældt slumrede, liggende paa Maven, indtil Morgensolen skinnede ind paa hans Ryg.

Men i den Fløi, hvorhen Idas Die saa længselfuldt havde stirret, der aabnedes sagte et Vindue og de tvende Brødre, Normændene Benedict og Nicolay Anderson sprang varsomt ud og saae sig ængsteligt omkring. Begge bare de Kaarde og vare iførte de korte sorte Kapper, som Academistene ifølge Statutterne vare forpligtede til stedse at bære.

„Lysen er slukket,“ tog Benedict til Orde, „den gamle Brædevinsbimpel har begyndt at sove sin Ruus ud. Hør Nicolay, Vorherre har bestemt været vred paa Vinranken og fattet Planer om aldeles at udrydde den af Jorden, dengang han skabte den uhyre Slughals Heinsvig.“

Brødrene vare nu komne ned til Søen og ilede udad den saakaldte Philosophgang. Som et stort graat Arf Papir laae Søen spredt for deres Dine og den gule Planet fastede et underligt Skjær paa Academiets røde Bygninger.

„Af,” sukkede Nicolay, „vel er her meget smukt, men det er dog ikke Norge! Jeg længes efter de steile Fjelde, Drnens, Ryppens og Bjørnens Hjem; jeg længes efter de store Granstove paa Strandkanten, hvorfra jeg kan skue ud over det vældige Nordhav, som, evigt sydende og brusende, spiller endnu den samme Rolle i Verdenslivet som det fra Begyndelsen lærte at spille, da Skaberens skabte det; jeg længes efter vor Faders Gaard, hvor Gederne gif paa Klippen og Dompappen fløiter i Naaletræerne, — hvad er Absalons Grav for mig, der har vandret hvor Hakon Jarl og Lambestjælver har vandret? Benedict, jeg har en underlig Anelse om, at vi aldrig mere i dette Liv ville komme til at kysse vor Søster, hilse vor Fader og gjensee Norge.”

„Dumt Snak!” gjensvarede Benedict, „jeg har næsten glemt mit Fødeland og jeg synes godt om Livet i Danmark — kan Du see, om Knut følger bag efter os? nei, han kommer ikke endnu! — Glemt har jeg Fader og Moder, glemt min Barndoms Legebrødre, glemt Norge, glemt Fjeldene, hvor Røvfuglen bygger sin Nede og hvor Ulven har sit skjulte Leie: kun for hende lever jeg, kun

hende tænker jeg paa og for hendes Skyld gaae vi denne natlige Vandring."

Nu stode Brødrene paa en eensom Plet i Philosophgangen og det tyktes dem, at Søen havde oprørt sig og at Bølgerne larmede nu, endskjøndt det havde været Blifstille, da de forlode Academiets. En grusfuld Anelse opstod hos dem Begge, en Anelse om noget Usædvanligt og Forfærdeligt, men hvori dette Overordentlige skulde bestaae, kunde ingen af Parterne gjøre sig selv Rede for og dog stod den Ene af dem indenfor Forbrydelsens Cirkel.

Viid: allerede for en Time siden var en tredje Academist, Jens Anuht, gaaet ud til Pletten i Skoven og der oppebiede han roligt Benedicts Ankomst: ogsaa denne Trediemand, kun een og tyve Aar gammel, var væbnet med Kaarde.

"Hvorfor," tog Anuht til Orde, idet han hilste paa Benedict, "har Du taget Din Broder med Dig? I ere nu To mod Een, men jeg er kommen uden Følgeskab."

"Hør, Jens Anuht," svarede Benedict, "Du skal ikke frygte for at vi skulde gjøre Dig nogen Overlast, thi nu skal Du see, at jeg skal binde begge min Broders Hænder bagpaa hans Ryg og saa ville vi To fægte, det vil Du og jeg!" Og Benedict bandt sin Broders Hænder og trak sin Kaarde.

"Endnu et Ord," raabte Benedict, da han var bleven færdig med sin Forretning, "endnu et Ord, Jens

Rnuht, min fordums gode Ven, før vi hugge løs: sig mig — jeg er Normand og Du er Dansk og jeg har ofte sagt og forsvaret, at Danmark kun stedmoderligt har behandlet Norge, og det vil jeg vedgaae at have paastaet saalænge som jeg aander og seer den blaa Himmel — sig mig, er det muligt, at det er Nationalhad, der har bevæget Dig til at fornærme mig — jeg siger: mig, thi jeg og hun have i dette Liv gjort fælleds Sag med hinanden og hvo der fornærmer den Ene af os, fornærmer ogsaa den Anden.”

”Benedict Anderson!” svarede Rnuht, „jeg gjentager mine Ord: Ida Heinsvig er en simpel Opvartningstøs og den der nægter det, er et Fæ. Du kalder mig din „fordums gode Ven:” Du taler Sandhed, thi jeg har holdt meget af Dig. Men fra den Tid jeg mærkede, at Du holdt af hende, saa hadede jeg Dig, thi jeg elsker hende selv. Derfor sagde jeg hine Ord, at hun var en Opvartningstøs, fordi jeg vilde Dig tillivs, og der kommer neppe fleer end To af os Tre levende herfra. Jeg har hjemme i Holsten, men af! glemt har jeg mine Græsmarker, glemt mine Forældres Borg, glemt Marsklandet, hvor jeg med Springstang saa ofte har sprunget over Digerne, glemt min Barndoms Legebrødre: kun for hende lever jeg og det er for hendes Skyld, at jeg gaaer denne natlige Vandring.” —

Saaledes vare altsaa Idas, Anuhts og Benedicts Tanter de samme — og det var hele Ulykken.

„Saa Du elsker Ida?“ foer Benedict rasende i Veiret, „hende skal Du aldrig komme til at besidde, men hende ville vi slaaes om og med det Samme vil jeg hegne mit gamle Norge paa det unge Danmark!“

Mærk, kjære Læser, at jeg for dit Øie fremstiller to unge, lidenskabelige Charakterer, elskværdige muligt begge To, men ogsaa Begge berøvede Manddommens Rolighed og sundere Forstand, begge To begejstrede for een og samme Gjenstand, begge To berøvede Sjælens Ligevægt.

Og saa fægtede de i Granskoven og Benedicts Klinge gif igjennem Anuhts Brysthvælving og Anuht styrtede baglænds om. „Barmhjertige Gud!“ raabte han døende, „min stakkels Moder!“ og derpaa opgav han Anden, men Benedict stod forfærdet og maalløs med den blodige Kaarde i Haanden, stirrende vildt hen paa sin blege bundne Broder — nu først mærkede de begge To, at der var begaaet en Forbrydelse og nu først følte Benedict, at han var en Morder. „Han er død!“ sukkede han, „lader os begrave ham i Løvet, kom, Nicolai, lad mig løse dine Hænder. — Havde jeg anet det, saa var jeg aldrig gaaet ud at hugges med ham.“

„Opdages det,“ udraabte Nicolai, „saa er Du fortabt, og saa kunne vi To ligesaa vemodsfuldt som Anuht

gjorde det, udraabe: barmhjertige Gud! vor stakkels Moder! og vi ville aldrig gjense de norske Fjelde."

Lause begrove nu begge Brødrene det kolde Liig og overdækkede det med Granqviste og gammelt Løv. Hvilke vare deres Tanker, da de gik hjem? Besvar Du det, forbryderiske Fange, som sidder i Fængsel din sidste Levenat og skal halshugges, naar Morgenens gryer! — —

Tidligt den følgende Dag stod Ida op og da modtog hun et Brev, som Anuht havde skrevet og derpaa overleveret til sin Tiener med den Befaling, at han skulde flye det til Ida, hvis hans Herre ikke kom hjem den følgende Morgen. Brevet lød saaledes:

"Jeg gaaer ud i Nat i Skoven og kommer maaskee aldrig mere igjen og jeg gaaer ud i Skoven for din Skyld, Ida! mister jeg Livet der, da skal jeg for Guds Throne bede om, at mit Liv maa lægges til dit, min Ungdomskraft, som bortstjæres, indpodes i din. Men naar Urnen gemmer mit Støv, da glem ikke mig, men elsk mit Minde. Smukkere kan Benedict være end jeg, men han kan ikke elske Dig med det hellige Sværmerie, som jeg. Dit Die var den varme Foraarsol, som udflækkede hver blomstrende Tanke i mit Hoved, hver grønnende Følelse i mit Hjerte. Naar Fuglen synger i Cypressen, da tænk paa din trofaste

Anuht."

„Hvad er det?“ udbød Ida, „vil han dræbe sig selv?“ Og nu mindedes hun, at Rnuht var saare smuk og at han ofte veemodigt havde betragtet hende og nu vidste hun selv ikke hvem hun skulde foretrække, enten Benedict eller Rnuht. Aandede ikke selve Brevet en romantisk og begejstret Kjærlighed og havde der ikke i de senere Dage været en Kurre paa Traaden mellem hende og den opfarende Normand, Benedict Anderson? og, uden at hun vidste Grunden, traadte der to tunge Taarer i hendes skønne Dine. Hvad betydede disse Taarer? Længsel efter Rnuht, den muligen Tabte; en veemodig Tanke, som fremstillede den muligen Dødes Skikkelse herligere og fuldfomnere, end da han levede; et ungdommeligt Sværmeri, der dvælede andagtsfuldt ved Mindet om En, paa hvis sømme Kjærlighed man i levende Live ikke havde sat noksom Priis — Alt dette, forsikrer jeg, laae i de to smaa Perler. — —

Men Rnuht savnedes og først otte Dage efter skyllede Bølgen et halv forraadnet Liig op paa Bredden af Søen; thi Benedict havde Natten efter Duellen slæbt det fra dets Leie og kastet det ud i Vandet. Myrdet var Rnuht: det kunde Enhver see paa det dybe Saar i Brystet, og en Bonde bragte Academiets Præsæs, Hr. Falk Gjøe, Herre til Hvidkilde, en rustet Kaarde, paa hvis Hefte der stod: Benedict Anderson. Man undersøgte

Stedet i Philosophgangen, hvor Baabnet var fundet, og opdagede endnu en Klinge mærket: J. K.

I den store Riddersal paa Akademiet forsamledes da Senatet og begge Brødrene Anderson fra Norge stode for Efranken. Over Falk Gjæs Hoved hang hans Baabenskjold med de tre hvide Muslinger og ved hans Side sad den lærde Meursius; de øvrige Professore, Alle sortklædte, vare placerede om et stort Bord.

„Benedict Anderson!” tog Præsæs til Orde, „Du har givet mig Haandslag og aflagt Fed paa at Du vilde overholde Akademiets Love, men Loven har forbudt Akademisterne at have Kaarde, og her er dog fundet een med dit Navn paa — er det din?”

„Ja!” svarede Benedict.

„Og hvortil har Du sidst brugt den?” vedblev Præsæs.

„Jeg brugte den sidst, Hr. Falk Gjæ,” svarede Normanen uforsagt, „da jeg ved Maanestien fægtede i Granskoven med Jens Knuht og dræbte ham.”

„Og hvem af Eder var den udfordrende Part, Du eller Knuht?” spurgte Præsæs.

„Det var jeg!” svarte Benedict.

„Og hvorledes opstod Striden, hvad var Grunden til Eders Had?” vedblev Inquisitor.

„En Kvinde,” lod Svaret.

„Hvem var det?”

„Det er en Hemmelighed,” gjenmælede Normanden.

„Som nok skal komme for Dagen,” afbrød Præsens;
„men var der Ingen tilstede, da I fægtede?”

Benedict taug, han vilde ikke trække sin Broder med ind i Sagen. Efter et kort Ophold svarede han dog: „nei, der var Ingen.”

Da traadte Nicolai frem og afbrød sin Broder med de Ord: „hvorfør lyver Du, Benedict? jeg stod jo i Skoven og saae derpaa, da Anuht faldt om mellem Løvene og jeg var jo med at hylle Riget ind i den gule Bladbedæfning og jeg fulgte jo med ud og fastede Riget i Vandet og jeg var jo, ligesaavelsom Du, underlig tilmode, da jeg rørte ved det iisfcolde Legeme og jeg talede jo med Dig paa Veien hjem om at det var en halssløs Gjerning vi havde begaaet og jeg græd jo ved at tænke paa hvorledes det vilde volde Fader og Moder stor Sorg, naar det rygtedes i Norge, at Benedict Anderson havde myrdet en Mand i Danmark.”

„Saa har I vel været To om ham,” udbrød Præsens barsk og vredt, „naar vi skulle see nærmere til, saa er vel den arme Anuht bleven jammerligen snigmyrdet i Skoven og det af to — Normænd.”

Nicolai beed sig i Læben, saa at Blodet rullede ned ad Hagen, men Benedict seer op og raabte: „Falk Gjør, tag Dig iagt for hvad Du siger! husk paa, at jeg er Adelsmand saavelsom Du, husk paa, at Du ikke har

noget fremfor mig, undtagen det, at Du, som Ældre, har gaaet en længere Fodtour end jeg og er kommen fire Skridt nærmere Graven end jeg. Det academiske Senat kan kun dømme os for de ringere Forseelser, men naar vi bestyldes for Mord, da vil jeg forhøres og dømmes af mine Ligemænd, af Adelsmænd og ovenikjøbet af norske Adelsmænd. Send derfor Bud til Kiøbenhavn og forhør hos Norges Konge, hvorledes der skal forholde sig med hans norske Undersaat." Her slog Benedict med sin knyttte Haand i Skranken og Præsens ringede med en lille Klokke: da traadte Pedel Heinsvig ind.

"Før disse to Herrer ned i Carceret og der skal sendes et Tilbud til Hovedstaden," befalede Præsens, og nu vandrede begge Brødrene ned i Fængselet.

"Hvorledes har Ida det?" spurgte Benedict Pedellen.

"Hun binder Krandsene," lod Svaret, "plyndrer sine gode Urtepotter, som hun skulde have Fornøielse af i Vintertiden, og hun lægger alle Planterne paa den forevigede Knuds Grav; hun græder og —" men her overfaldtes velmeriterede Pedel Heinsvig af en umaadelig Hikke — en Naturbegivenhed i Mandens Hals, der foresaldt fordi velmeriterede Pedel Heinsvig havde forud faaet et temmelig betydeligt Quantum Spiritus i den af Lægmand saakaldte Brangstrube. — —

Nu sadde da Brødrene i Carceret og begge skammedes de ved at tilstaae hinanden, at de begge ønskede Gjerningen ugjort; Begge længtes de efter Fjeldene med de tykke Granstove, hint Ryppens og Bjørnens og Ornens Fædrehjem; Begge tænkte de paa deres Fædrehjem; paa dem Begge stode Taarerne i Diet, Nicolai græd lydeligt, men Benedict trodsede Faren, afviste Graaden og tiltalte sin Broder; „hvorsfor græder Du? troer Du virkelig, at vi, Du og jeg, skulle komme til at ligge paa Galger og Hjul? troer Du, at Ravnene, disse Plutos Fjer Kreaturer, Underverdenens tamme Høns, troer Du, at de skulle komme til at opfange os paa Steilen, som om vi vare to Bygkorn, opelskede i det sydlige Norge? nei, Nicolai, muntert i Beiret! Du er uskyldig og det er kun mig, som for Idas Skyld har fægtet denne Sag lige til Randen. Vi har her en god Leilighed til atter at komme til vort Fædreland — derfor skal Du være lystigt tilmode!”

Der laae en bidende Spot i Benedicts Tone, der laae deri en Haan over Broderens tilsyneladende Feighed, der laae en Ratter over Broderens Taarer — skjøndt Benedict jo selv græd — og denne Bitterhed kunde Nicolai ikke døie. Dog taug han og der sadde de to unge Mennesker indesluttede i halvandet Døgn; thi før kom der ikke Svar fra Kjøbenhavn til Præsæs. — — —

Men Ida sad paa Knuhts Gravhøi: "der ligger," sukkede hun, „han, hvem jeg fordum har miskjendt, han hvis Kjærlighed strakte sig langt videre end Benedicts, han, hvis Længsel tilfredstilledes i Himmelen, men ikke paa Jorden. Han er vel salig nu, men jeg Arme nærer en ulykkelig Kjærlighed til hans Urne. Glemte er Benedict, glemte hans fordums søde Ord, glemte hans Kys, thi jeg lever nu kun for den Døde. Du var en Blomst, Knuht, skjønnere end Hyacinthen; Du var en lille Sol, varmere end den store. Jeg hører Fuglen synge i Pilen, der hælder ned over din Liigfiste, og jeg mindes Dig, saaledes som Du selv har bedet mig om. Jeg synes at jeg hører en dæmpet Lyd og Larm nede i Jorden — det er Dig, som rører sig dernede og som atter vil stige op og favne din Brud!" —

Det var dyb Midnat — hin Time i Verdenslivet, som Digteren saa gjerne besynger, men hvori Lægmand frygter for at gaae paa Kirkegaarden — dyb Midnat var det, og Træerne, som ikke tør tale, naar Menneskene ere vaagne, men som kun henhviste deres hemmelighedsfulde Ord, naar Jehovas Afgudsbillede sover og Fuglen selv ikke hører og forstaaer hvad der tales om — netop da Trærnes nedfaldende, gule Løv med diplomatisk Forsigtighed sank ned paa Jordfladen og i løierlige Girkler dannede Naturens Hieroglypher og antydede for Mennesket, at Alt vel skal leve, men Alt skal ogsaa døe

— i hin sorte Natuglens Time sadde Benedict og Nicolai Anderson, Begge fra Norge, Begge Aldelsmænd, endnu vaagne i Carceret. Begge havde i flere Timer været hjertelig kjede af Fængselet, men nu, da Pedellen Heinsvig havde fortalt dem, at der i Sorøby gif det Nygte, at Brødrene skulde, som Forbrydere, føres til Kjøbenhavn og der forhøres og dømmes, da længtes de begge efter den norske, rene Klippeluft og Ingen af dem sporde nogen Lyst til at see Kjøbenhavns Mærkværdigheder.

Den fordums broderlige Fortrolighed var forbi! et Ord, et Haandtryk, et Diefast funde have gjenbragt det forrige venstabelige Forhold, men, af, Munden taug, Haanden hvilede roligt under Kinden, Diet stirrede stivt ud for sig, tankeløst betragtede det mylrende Snefog, der kastede sig paa Muderne. Da hørtes pludselig lette Fodtrin udenfor Carceret; Brødrene fornam ligesom en Raslen med et Nøglesnippe — der sattes en Nøgle i Døren — Døren aabnedes, Benedict holdt Lysen iværet og ind traadte veemodsfuld den skønne Ida.

„Kommer Du da endelig til os i vor Elendighed?“ udbrød Benedict og kysede Idas Haand, „sig mig, om Du bringer Fredens Oliveblad, sig mig: hvad har Kongen besluttet?“

„Jeg kommer som en sorgfuld Enke,“ tog hun til Orde og trak sin Haand ud af hans, „men saamegen

Godhed har jeg endnu tilbage for Dig, at jeg har staalet disse Møglere bort fra min Faders Hovedgjærde, for at kunne lufte Dig og din Broder ud. Viid, at I begge imorgen tidligt, som simple Forbrydere, skulle føres til Kjøbenhavn og dømmes der. I Landsbyen Lynge paa hin Side Søen vil Du finde din Tjener med en Bogn, flygt da hurtigt til Norge og skjul Dig mellem Fjeldene, thi Knuhts Familie er meget anseet ved Hoffet. —

Her afbrød Benedict hende heftigt: „jeg, en norsk Adelsmand,” raabte han, „føres til Kjøbenhavn — det skal i al Verden ikke skee! flygte, ja det vil jeg, men Du, Ida, skal følge med mig. Vies skulle vi i mit Fødeland og tilbringe mange glade Timer sammen. Jeg er ældst Søn og arver min Faders Gods, men Du skal dele mine Herligheder.”

„Aldrig,” svarede Ida, „jeg tilhører den Døde, han har elsket mig høiere end Du, og nu mærker jeg ogsaa, at jeg har elsket ham høiere end Dig. Der er Blod paa din Haand, der er Brøde paa dit Sind og Hjertefreden har forladt Dig. Søg tilbage til dit raue Fødeland med den haarde Jordbund — jeg føler en grufuld Angstelse i din Nærhed: det er for mit Die, som om Du ikke var tilfreds med Knuhts Liv, men Du tillige vilde myrde mig!”

Det varede et Par Minutter inden Benedict kunde bryde sin stumme Forbauselse. „Qvinde!” begyndte han duællig, „er det Dig, hvem jeg har elsket? er det Dig,

hvem jeg har fægtet for, er det Dig, for hvis Skyld jeg har gjennemboret min Ungdomsven? Har Du virkelig elsket ham høiere end mig? saa ad røde Helvede til med hver uskyldig Pige, hver Uskyld er kun malet Brøde —

„Jeg har løstnet en Baad nede ved Søen,” afbrød Ida ham, „flygt hurtigt over Vandet til Landsbyen.”

„Ja Du har Ret,” loe Benedict med en vis Billedhed, „jeg vil flygte herfra og omgaaes Ulvene; deres Charakter kjender jeg dog, jeg veed, at jeg ikke maa lægge nogensomhelst ædel Følelse ind i deres lodne Lege-mer. Kom, Nicolai!”

Og hurtigen ginge da begge de Brødre til Søen og der traf de Baaden; det var en Seilbaad. Ida fulgte dem og satte en Lygte ned til dem — Brødrene styrede over imod Lynge, men Vinden var ugunstig. Ingen Maane skinnede for dem, kun Snefoget lyste og Kastevindene foer hen over Bølgen. Der var virkelig noget farefuldt ved Seiladsen.

Benedict kastede Kappe og Kjortel: „sligt Veir lider jeg,” udraabte Benedict, „Sneefog fra Himlen og Svulpen fra Bølgen og Kastevindene fra Luften og Sorgen fra Jorden. Styr mere tilvenstre, Nikolai!”

„Det tør jeg ikke, Benedict,” svarede Broderen, „jeg troer vi ere nær ved Parnas og Bøgholm, her ligge de store Steen. Hør engang! Vinden hylér i Aften retsom hin Nat, da Bølgen ligesom bebreidede os, at vi

saar silde vilde gaar ud — paa Mord! — Benedict, Du har styrtet Dig og mig i Ulykke og det for en tosset Løses Skyld!

Her foer Benedict iveiret og stampede med Foden, saar at Baaden sank om paa den venstre Side; i samme Dieblig kom fra Osten en heftig Kastevind og det lille Fartøi fantrede. Indviklede i Lougværket og hindrede ved Seilene fra at komme op igien, laae begge Brødrene under Baaden — et Par Minutter! og de vare ikke mere! Da ophørte Sneefoget, Maanen brød ud af sin Sky, enkelte Fisk slog med Finnerne i Vandets Overflade, men Baaden laae væltet, en Liigkiste for Brødrene, hvor Seilene vare Riinflædet, men hvor Ankeret, Haabets Anker, savnedes. — —

Pedel Heinsvig døde af Drik et halvt Aar efter denne Hændelse, og Idas Liv forsvinder i det Tusmørke, der almindeligviis omhyller alle Pedeldøttre. Et fabelagtigt Rygte fortæller, at hun endnu samme Aar blev givet med Deconomus paa Acadèmiet, en aldrende Enkemand, men jeg troer det ikke, thi jeg troer endnu paa, at Kjærlighed kan være seig og varig.

Jeg havde fuldendt min Fortælling og frydede mig over de Smigrerier, jeg nu skulde erholde for min geniale Stiil. Ja, det var ganske afgjort, at hele Personalet paa Dagvognen beundrede mig! der herskede jo en

dyb Taushed, man sad og fordøiede hvad man havde hørt; jo, jeg havde bestemt gjort Lykke! Jeg vendte mig om til Forstraad B—th, men hvor forbausedes jeg ikke ved at see en ganske anden Person siddende ved Siden af mig. Med Guddomsglandsen skinnende over det hvide, deilige Legeme, med Laurbærfrandsen om de brune, fyldige Loffer, med en olympisk Glorie om Isen sad ved min Side — Sangens Gud, den antike Apollo! Jeg forstummede og foldede mine Hænder. „Laabelige Dreng!“ tog Guden til Orde, „troer Du virkelig, at Du er en Digter? jeg veed det, at der i Danmark er et heelt stort Slæng af unge Forfattere, der mene at de ere Genier, fordi de kunne rime: „Paaste“ med „maaste“,“ og jeg er kommen ned for at give Dig i Commission at tilmælde dem Alle, — Dig selv, Høistærede, indbefattet — at de ere Fuffere og elendige Frimestere i Lauget! Hvad er Du og de Andre imod ham?“ her berørte den græske Gud mit Dielaag og jeg saae en Mand af sjælden Skjønhed svævende over mit Hoved — mig tykkedes, han havde megen Liighed i Ansigtstrækkene med selve Apollo — og om hans Hoved var der af glimrende Stjerner sammenflettet nogle Bogstaver — tilintetgjort læste jeg: *Shakspear*. — I det samme kom vi til Bommen udenfor Slagelse; da raabte pludselig en gammel Frue: „Gudbevares, Hr. Forstraad, bedæf dog deres Been og Bryst med Chenillen, De sidder jo der splitternøgen til

Skandale for hele Dagvognen — fy! — „Hvad var det Du sagde, lille Bedstemoder?“ spurgte en ung Frøken, der sad paa Bagsædet. — „D!“ svarede Fruen, „jeg veed det saamænd ikke selv, jeg drømte saadan noget løierligt Noget.“

Vi steg af i Slagelse og alle toge en hjertelig Afsted fra Forstraaden, men jeg veed det meget bedre, at det aldeles ikke var Forstraad B—th, men det var Apollo, der var kommen ned for at give mig og mine Medcolleger en drøi Reprimande.

De Sammensvorne.

Io la saluta alla innocenza porto;
Porto il contrario a chi usa falsitade.

Ariosto Furioso C. V. — 84.

Jeg havde paa en smuk Foraarsdag i Aaret 1832 været oppe i et Grinde i Hestgardecasernen og gik gjennem Stalden, med Velbehag stirrende paa de stærke Heste, der netop stode opsadlede; de store Gardere betragtede med et haanligt Smil min sygelige, uanseelige Person. Der stod en høj ung Mand i blaa Frakke og betragtede, ligesom jeg, Dyrene og de drabelige Menneſker; af og til gjorde han uvilkaarligt en Haandbevægelse op til Munden, som om han vilde pirre i sin Knebelshart, og dog havde han ingen saadan lodden Forziring — havde han muligt havt den? havde han været Militair? Jeg skulde næsten troe det, naar jeg saa paa hans kneisende Holdning.

„Med Forlov, rider Officererne paa disse Skimler?“ spurgte han mig i en underlig tydsk Dialekt, idet han høfligt tog Hatten af.

„Nei, min Herre, det er Trompeternes Heste.“

„Titusinde saadanne Heste!“ udbrød han med spillende Dine, idet han uvilkaarligt henvendte sin Tale til mig og slog med sin Stok imod Stenene i Stalden, „titusinde saadanne Gardere! Trompeternes Klang og Hestenes Brincken og Mandes Mod i Hjertet! ved Madonna, Staden var aldrig falden! — — aldrig — — —.“ Pludselig besindede han sig, bukkede for mig og gik; jeg saae, at han haltede noget. — —

Et Par Dage efter at dette var forefaldet, havde jeg for første Gang i hint Aar været ude at svømme og vendte langsomt hjemad igjennem den saakaldte Kirsebærgang. Jeg lyttede til Rørfuglens dæmpede Sang og lod mig oplive af det varme Solskin, men pludselig hørte jeg tæt ved mig et Menneske tale hurtigt og høit, med en bydende Stemme; Sproget, hvori den Fremmede talte, var mig aldeles ubekjendt. Jeg fastede mit Blik hen til Stedet, hvorfra Lyden kom, og saae den samme høie Mand, hvem jeg nogle Dage iforveien havde truffet paa i Gardecasernen. Han talte høit med sig selv og — som det lod — i en oprørt Sindstilstand; af og til huggede han med Stokken ned i Gruset. Jeg troede, Manden var gal. Paa eengang holdt han Haanden for

Vanden, en Dødblegthed overtraf hans Kinder — han sank afmægtig omfuld i Græsset.

Uden at betænke mig, duffede jeg min Hat ned i Vandet og ilede hen til ham for at overstænke hans Pande; han recolligerede sig ogsaa snart og jeg ledte ham — det er Sandhed hvad jeg fortæller — hen til den Bænk, som tæt nede ved Vandet staaer ligeoverfor Pladscommandantens smukke lille De.

„Besfinder De Dem nu bedre?” spurgte jeg paa Tydsk — Tydsk havde vi jo talt sammen i Garderstalden.

„Laffer,” svarede den Fremmede i sin løierlige Dialekt, „meget bedre. Jeg er bleven overordentlig nervesvag; jeg har lidt meget, saare meget — Sorgen har længe boet under samme Himmelstrøg, som jeg.”

„De er en Tydsker?”

Han saae paa mig med stive Dine: „hvem er De?” spurgte han mig.

„Student, mit Navn er Johannes Harring.”

„Student?” gjentog han, „Studerterne i mit Land ere brave Folk, de ere det vist ogsaa her i Danmark.”

„De Fleste,” svarede jeg og tilføiede derpaa: „De talte før et Sprog, som jeg ikke forstod.”

„Det Sprog vil ogsaa snart være ligesaa dødt som det latinske,” mumlede han bittert og tilføiede derpaa „Sproget var forresten det moderne jødiske.”

„Det moderne jødiske?“ gjentog jeg.

„Ja,“ svarede han, „jeg er en af Nutidens Jøder. I Oldtiden forviste Jehova Israels Folk ud af Fædrene-landet, siden den Tid have de ikke noget Hjem: forhadte, forfulgte vandre de huusvilde og adsplittede over den ganske Verden, som Himlens Fugle, der snart maa søge Ophold i Nord og snart i Syd, men allevegne truede af Skyttens Doner og Bøsse. Ogsaa det nittende Aarhundrede har sit Palæstina og jeg er En af dets fordums Beboere — mit Moderland hedder P o l e n.“

„Ulykkelige Menneſte!“ sukede jeg og trykkede hans Haand med Varme.

„De vil ikke forraade mig til Politiet!“ tog han til Orde, „ikke sandt, derpaa kan jeg dog stole? om fjorten Dage er jeg i Stokholm. Carl Johan, der i Nordamerika fægtede for Friheden med Lafayette, vil ikke overlevere mig til Asiaterne; thi det egentlige, civiliserede Europa naaer kun til hvor Dnieperfloden løber langs Ukraine og Lithauen, og høiere op saa lidt norden for Dünaen, det vil sige, til Ruslands gamle Grændser før Polens Deling 1772 — hvor det fordums Polen ender, der begynder Asien.“

Ild gnistrede der ud af Mandens Dine, idet Stemmen udtalte disse Ord; Sorgens Blegghed forsvandt af hans Kinder og Bredens Purpur blusfede paa det magre Ansigt.

I fjorten Dage opholdt Ignatius Jasinsky — det var Polakkens egentlige Navn — sig endnu i Kjøbenhavn og forblev urøbet. To Gange daglig besøgte jeg ham og det lyffedes mig i den korte Tid saa temmelig at vinde hans Fortrolighed. I Sverrig lever han nu og er Opsynsmand over et Bjergværk; lang var den første Samtale, han havde med den snilde svenske Konge, ham der for ikke mange Aar siden sagde om sig selv, at han var „en Republikaner paa Thronen..“ Hvad Ignatius fortalte mig under sit Ophold i Kjøbenhavn, beretter jeg her saa sanddrue og saa nøiagtigt som jeg mægtter det.

I.

Omtrent halvsyvende Mil syd for Warschau, paa Weichselens høire Bred, ligger Landsbyen Tarnowek, hvor ovenomtalte Ignatius Jasinsky's Fader var Præst; men Kaldet var lidet og den gamle Jasinsky, der tidligere havde mistet sin Kone og derpaa antaget en meget uøconomisk Huusholderske, var baade godhjertet og fattig, saa at man ikke i Landsbyen vidste, hvilken af disse to Egenskaber egentlig var den overveiende. Tinstagen ved Julebordet, Avlskarlens Klage over resterende Løn, Ignatius's lurvede Paafældning og Ryl-lingernes Magerhed i Præstegaarden gave imidlertid Formodning om at den sidstnævnte Egenskab idetmindste ikke just var den førstnævnte meget underordnet.

Opdragen — tør jeg sige — i Armod, havde Ignatius naaet sit firtende Aar og havde indtil det Tidspunkt intet lært undtagen Havedyrkning, men dette til en ganske mærkelig Fuldkommenhed, da hans Fader havde en meget betydelig Have, der gik lige ned til Weichselen og hvoraf en særdeles flink Gartner (oplært i Hamburg) opdrog en betydelig aarlig Sum Penge til Præsten, deels ved at dyrke simple Vegetabilier, deels ved at drive finere Frugter, der førtes til Warschau.

En halv Mil fra Tarnowef ligger det store Gods, Korilnicza, som dengang eiedes af en af hine tapre Officerer, der havde fægtet i Spanien for Napoleon, men efter Napoleons Fald havde truffet sig tilbage til Privatlivet paa sin landlige Eiendom; hans Titel og Navn vare: Oberst Vincenz Zamoisky, (en fiern Paarørende af den servile Præsident i Senatet 1830, Michael Zamoisky) Ridder blandt Andet af Æreslegionen. Oberst Zamoisky var en Mand med brændende Patriotisme, en faderligssindet Godseier mod sine Bønder, tillige en fornuftig og kjærlig Opdrager af sine to Børn Hippolyt og Emilie; som Landbud viste han altid en stærk Opposition mod Regjeringen.

I Slutningen af sit firtende Aar mistede Ignatius sin Fader, og Obersten, der alt tidligere havde kjendt og elsket ham som sin egen Søn, Hippolyts Legebrosder, tog ham hjem til sig til Korilnicza for der endnu ivrigere at

deeltage i den Underviisning, som Hippolyt nød af en gammel Huuslærer, Ambrosius Morawski; naar Ambrosius havde fuldendt sit, skulde begge de unge Mennesker sendes til Universitetet i Warschau. I Rundskaber vare Hippolyt og Ignatius omtrent lige, da Obersten alt fra Ignatius's tiende Aar havde ladet ham komme op til Herregaarden og læse med sin egen Søn.

Ignatius's lykkeligste Livsperiode var upaatvivlelig de to Aar, der, umiddelbart efter hans Faders Død, henrandt for ham hos Oberstens Familie: en ungdommelig, næsten barnlig Kjærlighed havde sammenføiet Ignatius's og Emilie Zamoyfskis let fængelige Hjerter. At vandre i Skoven Arm i Arm med Emilie, med hende at lytte til det tætte Løvs dybe og hemmelighedsfulde Mandedræt, at stirre paa den brogede Sommerfugls Dansvingninger, at belure Sangfuglenes forskellige Stropher og Slag og gjøre hende opmærksom paa det Ueensartede i Melodierne, at tale med hende om hvor underligt Alcazietræets gule Blomster, afspeilede i den nedefor svulpende Bæk, ghyngede paa Vandets bevægede Overflade, — dette var Ignatius's Lyst.

Noget anderledes stod det til med Emilie: vel lyttede hun til sin unge Vens fredelige Beskrivelser af Insectsfuglenes fortrinlige Sang, af Skovenes natlige Pulfeslag og Alcazieblomsternes Glimren i Vandskorpen, men hendes Hjerter hang dog ikke heelt og holdent ved

dette: at sidde i Borgvinduet og stirre henad til Warschau, at ønske sig forflyttet derhen, som Ballernes og Festerne Dronning, at see sig udkaaren, som den ene Elskede, af den smukke Ignatius, naar først denne gif i en glimrende Oberstuniform, med skinnende Ordener paa Brystet, — dette var Emilies Lyst.

Men — spændt at lytte til de liberale Wordsamtaler mellem Obersten og hans adelige Gjæster, at opsnappe hvert Ord og hvert Bink om Helten Kosciuszko; ene, i den høitidelige Taushed om Natten, foran Altertavlen at sværge paa at opoffre Alt for sit kære Moderland; at vandre om i den store Riddersal og stirre paa sine Forfædres barske Portraitter i Legemstørrelse, at tiltale sin Stamherres Billede med de Ord: „styrt ned fra din Ramme, min Ahnherre Casimir Zamonski, og knus mig saa flad som Kirkens hellige Oblat, hvis jeg nogen sinde ophører at vise mig som den frie Polak!“ — at synge fædrelandske Sange og nysgjerrig at ville løfte Fremtidens dunkle Tæppe, for at see om der bag dette Verdensgardin laae Insignier smeddede til et gjenoprettet Kongerige Polen, i stille Sind at udkaaste Planer til Fæstninger og Borge, hvorfra Forsvar skulde see mod udenlandske Fjender — dette var Hippolyts, Republikanernes Lyst. — — —

Kløveren var alt brudt ud af Nordstørpen, Hornqvæget i Staldene brølede af Længsel efter at komme ud

i det friske Grønne og store Skibe mylrede paa den op-
tøede Weichselflod; det var i Foraaret 1828. En tom
Reisevogn holdt udenfor Portalen paa Hovedbygningen
af Korilnicza og ventede paa trende Mænd, der skulde
fjøre til Warschau: oppe i Salen toge Hippolyt, Igna-
tius og den gamle Huuslærer, Ambrosius Morawski Af-
sked med Obersten og hans Familie.

En dyb Fure havde paa den samme Tid snoet sig
langs henad Hippolyts Pande: alvorlige Tanker havde
pløiet den deri; men da Ignatius engang spøjte med ham
over hans satte, gamle Bæsen, sagde Hippolyt: „lad denne
mørke Fure sidde paa min Pande, jeg skal fortælle Dig,
hvorledes den er kommen: jeg drømte en Nat, at jeg saae
Romerens Cato. Verden var undertvungen af den sei-
rende Cæsar; da nærmede Cato sig mig og sagde: Frihe-
den er død, saa vil jeg ikke længer leve. Lad Imperato-
ren seire over Alt, kun ikke over Catos stolte Sjæl! —
Og dermed styrtede den frie Romer sig i sit eget Sværd;
men jeg trak Sværdet ud og trykkede det haardt imod
min Pande, netop paa det Sted, hvor Du endnu den
Dag i Dag seer Mærket deraf over mine Dienbryn, og
jeg svor et Løfte: fri vil jeg leve eller ogsaa vil jeg døe
som Cato!”

Denne ovenomtalte Fure i Panden blev altid mør-
kere og mørkere, naar Blodet steg Hippolyt til Hovedet
og han blev hidsig. Netop meget fiendelig var den nu i

det Dieblif, da han, iført sine Reiseflæder, stod i Salen og tog Afsted med sin Fader, Moder og Søster. Han greb Faderens Haand og sagde til ham: „Fader, jeg tager nu bort fra mine Fædres Borg for en længere Tid, men jeg skal aldrig glemme hvad Du i Kapellet, hvor Fædrene ligge i deres Lunkister, har betroet mig. Du har ikke handlet mod mig, som Hamilkar, der førte Sønnen Hannibal op paa en affides Bjergaas og lod ham ved den hellige Ild sværge Carthagos Fiender, Romerne, et evigt Fiendskab; mildere, christeligere har Du ved min Ahnherres Grav nøiedes med at lade mig tilsværge mit Moderland en evig Kjærlighed: jeg skal holde mit Ord. Vincenz Zamoisky, min elskede Fader, Du har under Napoleon fægtet i Europas hele Længde fra Spanien til Danmark: i Spanien, hvor Indbyggerne indesluttede sig i befæstede Kasteller, hvor Polakkerne sprængte ind ad Vinduerne med deres Heste og faldt eller scirede; i Danmark ved Schsted, hvor ogsaa de fælleds Fiender maatte vige. Et mere indskrænket Terrain, men et desto dyrebare bliver vel mig tildeelt, men jeg falder da i mit elskede Moderland, bliver begravet der og behøver ikke som Soldaterne af vor Nation, der fægtede for den store Keiser i de fremmede Lande, at medføre paa mit Feldttog en lille Pose med Jord fra Polen, for at dog Legemet, hvor-saaend det synker sammen, skulde kunne faae noget af det elskte Moderland paa sig.“

„Vær forsigtig, Hippolyt,” advarede Faderen, „hust, at det er F l e r e s Hemmelighed, end din.”

„Vær ubekymret, Fader,” talte Sønnen, „kun til en enkelt bestemt Tid om Aaret skydes Sneppen og Bildgaa- sen og kun saa Timer i et Aarhundrede ere saa lange, at de kunne rumme en stor, en udødelig Handling. Ignatius, jeg er optagen i en vidtløftig og betydningsfuld Ridderorden, ogsaa Du skal træde ind iblandt de hellige Frimurere, om end for Diebliffet i en lavere Loge, end den, hvori mit Navn staaer tegnet. Saameget vil jeg dog sige Dig nu” — og her greb han Emilies Haand og viste Ignatius den — „denne hvide Haand skal tilhøre den Tapperste!”

„Og hvor skal jeg kunne vise min Tapperhed?” spurgte Ignatius, „der er jo Fred allevegne i Europa i vor Nærhed.”

„Og jeg siger Dig,” svarede Hippolyt, „snart vil Barnet paa syv Aar bære Landsen, Pigen paa atten vil bære Knebelbart; Kirker ville vorde til Fæstninger, Grantræerne ville fyre med Riffler og Østenvinden vil sætte Stormfloffen i Bevægelse. Og nu, Farvel, kjære Forældre og Du, min kjære Søster; Ignatius og jeg komme neppe til Korilnicza før om to Aar til Faders Solvbryllup. Maaskee Du, Emilie, paa den Dag selv skal staae Brud.”

Emilie fastede sig om Ignatius's Hals og græd, men da de unge Mennesker i Følge med den gamle Ambrosius vare komne en halv Miil fra Herregaarden, morede hun sig med at synge en lille munter fransk Arie og lade sin Faders Mynde med Forpoterne slaae Taft paa Tangenterne i Fortepianoet. — — —

I halvandet Aar havde de to unge Mennesker uafbrudt opholdt sig i Warschau og begge syntes i den Tid udelukkende at være fordybede i deres Studeringer. Det var dybt i Efteraaret, i den skjæbnesvangre November 1830, at Hippolyt en Aften kom hjem, ledsaget af to af sine nærmeste Dngangsvener, den ene Peter Wysocki, Lieutenant i et af de i Warschau garnisonerende Regimenter, den Anden Grev Alexander Dubnowski, Uhlanofficeer. Man satte sig ned og Ignatius, der havde siddet hjemme, luffede Bogen og spurgte hurtigt: „nu, Wysocki, hvad svarede vor elskede Professor Relewel?“

Wysocki svarede: „jeg skal fortælle Dig Alt: iestermiddags begav jeg mig i Følge med Hippolyt og Grev Alexander ind i det lærde Selskabs Bibliotheksal, under Foregivende af at ville besee den, men i grunden for der at træffe Relewel. Han stod der, den herlige, begeistrede Mand og jeg førte ham ind i det tilstødende Kabinet; der talte jeg til ham: høit agtede Mand! der gaaer et Rygte om blandt den polske Nation, at den polske Hær billiger

den bestaaende Regjerings Grundsaetninger og daglige Overtraedelser af vor Constitution ; og det er i denne saa nederdraegtigt mistaenkte og beskyldte Haars Navn, at vi Trende henvende os til Dem, høit ærede Borger, for at forsikre Dem om at netop de modsatte Følelser bevæge Hæren: vel have vi svoret Kongen Trostid, men Kongen selv har svæget den Eed, han til Gjengjæld svor os — vi ere beredte til at forbinde os med Nationen og med Bøld og Baabenmagt tilsikre os de Rettigheder, som ere os indrømmede af Alexander, men som senere ere blevne overtraadte baade af ham og af hans Efterfølgers Statholder, Cesarewitsch. Du behøver blot at tale og dine Indsigter, dit Talent skulle worde vore Anførere: Du seer i os Repraesentanterne for en stor Deel af Armeen."

"Og hvad svarte Lelewel?" spurgte Ignatius.

"At han aldrig havde tiltroet den polske Hær de omtalte ufrie Følelser, og at han haabede paa et godt Udfald," var Wysockis Svar; men Professorens tilføiede: erindre Dig og mind dine Stalbrødre om, at der, for at det Hele skal faae en lykkelig Ende, udfordres tvende Ting: Begeistring og Enighed. At tælle Eders Fjenders Flokke, det maae I ikke, men I maae troe fast paa, at hver Polaks frie Bryst indeslutter et Hjerte, der vel kan opveie ti af Eders Fjenders klangløse, trællemaessige Pauker, som de bære der hvor enhver anden Euro-

pæer bærer et af Menneskets helligste Legemsdele. Dog maae I ikke selv troe, at de Dage ere atter komne, da Jerichos Mure nedstyrtede blot ved Trompetens Klang: de mystiske Mirakler aabenbares ikke længer for vore Dine, men Jordens Realitet trykker os; derfor skulle I tænke paa gode jordiske Kræfter og den vanskeligste Kraft at bevare i en Revolution, det er: Enighed."

Fra Dybet udgaae de Revolutioner, der omvælte Jordens Overflade; de komme med Rædselens Attributter, de komme uventede: langt nede fra Dybet faldte Underverdenens Dæmon paa Herculanium og Pompeii, og Byerne sank, adlydende den mørke Guddoms Bink; i Tydskland og Østrig, hvor de varme Kilder antyde den underjordiske Ilds nære Berørelse med Jordens Overflade, vil maaskee ogsaa engang Muldforpen bryde og en lønlig Vulkan fremglimre. Fra Nationernes Dybde udgaae ogsaa de Slag, som berøre Menneskenes Livsforhold: Dybets oprørte Bølger stige ved Bevægelsens Udbrud op i Bandspeilet og bevæger dette, Bunden i Havet ryster og rokker og buldrer løs op imod Flaaden: Cultur og Fornuft bruge de flygtige Lidenstaber som Hjælpere.

Foragtet, forhaanet, forhadet var i Polen hver polsk Officer, som paa en Restoration spiste ved samme Bord som en russisk: Polakken, den Polak, som i menig Mands Dine vilde gjælde for at være „en god Polak,"

flyttede siebliflig over fra det Bord, hvor Mongolens Efterkommer havde sat sig. — —

De fire unge Mennesker fordeelte sig rundt om et lille Bord og Peter Wysocki, han der egentlig var Revolutionens Fader og som alt fra 1828 af havde underhandlet, bygget Planer og hvervet "Bevægelsesmænd" henvendte sig til Ignatius: "det er paa høie Tider, Ignatius, at Du bestemmer Dig om Du vil deeltage i vort Forbund og vore Farer. Du har nølet med at give os dit Haandslag paa Grund af at Du troer, det er umuligt at Polen kan staa sig i den ulige Kamp. Der er mange, endog blandt de Overste i Nationen, der ere af samme Mening som Du: iblandt Andre kan jeg nævne Dig vor første Feldtherre, Chlopizky. Andre have bedre Haab, lyt efter, saa skal jeg fortælle Dig hvad der skete igaar. *) General Krufowiecki's Gemalinde nedkom iforgaars med et Drengbarn. Storfyrst Constantin sendte igaar sin Adjutant til Generalen og lod denne høfligst tilmælde at han i egen høie Person vilde staae Fadder til Barnet. Krufowiecki furede Panden, svarte intet, men hvistede et Par Ord til en Tjener. Efter et Kvarteers Forløb (Adjudanten lurede bestandigt paa et Svar), aabnedes Døren og en Præst taadte ind, ledsaget af tvende Gemene, Grenaderer af

*) Historisk.

Generalens eget Regiment. Erværdige Fader, tog Krufowiecki nu til orde, gjør Deres Pligt. — Præsten døbte Barnet og de to Grenaderer stode Fadder. — Derpaa henvendte Krufowiecki sig til Adjudanten og sagde: „taf Cesarewitsch for hans Raade, men sig ham tillige, at min Dreng alt er døbt.“

Alle de fire unge Mennesker sadde tause, endelig afbrød Hippolyt Stilheden: „herligt gjort! der farer Flammer forbi mine Dine og en kold Skjelven bevæger sig over mit Legeme, naar jeg hører slig en Daad; kan den ikke bevæge Dig, Ignatius? Træd med ind i vort Forbund, Du er klog og tapper, vi savne Dig nødig.“

„Ignatius,“ talte nu Wysocki, „har Du ingen Arm for dit stakkels Moderland? har Du ikke hørt om de 12000 Mennesker, der omkom, da Suwarow rasede mod Warschau? see, hvor Flammen fra Kaminen oplyser hele den mørke Bæg, saa klart stod Praga i Lue, da Suwarow tændte den!“

Ignatius reiste sig op, de Andre fulgte hans Eksempel. Ignatius greb Hippolyts Haand og sagde smerteligt: „ulykkelige Forblindede, hvad fordrer Du af mig? Kald de berømteste Militaire sammen fra alle Verdens Hjørner og spørg dem ad om de mene, at det er tænkeligt, at det lille Polen kan staa sig mod det uhyre Rusland — de ville smile og ryste paa Hovedet. Stoler Du paa Frankrigs Hjælp? den Borgerkonge, som Folket selv ud-

faarede, kan om nogle Maaneder selv blive til en Forræder mod Frihedens Sag; Ordonnantser vil han muligen udstede, der ville bringe Europa i Forbauselse over den franske Konges æreløse Frafald fra Nationens Sag. Lang er desuden Veien fra Rhinen til Weichselen, men Preussen ruger over vort Hoved, Østerig holder sin Landespidsse til vor Fodsaal. See, Wysocki, rundt om Dig er der Fred og Fredens Belsignelser: Landmanden tømmer i Skuret paa Agerdyrkningsredskaberne, Kjøbmanden handler; ingen Fader faaer sin Søn bragt lemlæstet hjem fra Balpladsen, ingen Brud sørger over sin faldne Brudgom, og denne skønne Tilstand vil Du forandre? Ja, Hippolyt, jeg seer det grandt: Rosakkerne sværme om i Korilniczas Have, dine Fædres Borg er i Brand, din Søster er skjændet, din Fader i Lænker ført til Sibirien, dit Gudses Bønder myrdede! — Tro mig, jeg frygter ikke for at dele de stakkels Sammensvornes Skjæbne i Petersborg, jeg vil gjerne døe som Pestel, Bestuzef og Murawiew, naar min Død blot vilde og kunde hjælpe!

Der herskede nu en dyb Pause i Bærelset, Ingen syntes at have Lyst til at modsige Ignatius. Tilsidst fattede Hippolyt sig og tog tilorde: „min Ven, det staaer ikke til at fordølge for Dig, at vort Forbund er fremmedes saavidt, at ingen Tilbagegang er tænkelig. Løfter ere aflagte, Eder ere svorne, Opoffrelser ere gjorte; in-

den fjorten Dage maa Sammensværgelsen udbryde, eller vi ere allesammen inden tre Uger førte dybt ind i det Indre af det asiatiske Rusland, bestjæftrigede med en tvungen Zobeljagt eller med Arbeide i de dybe uralste Bjergværker og Miner. — Dit Mod og din Klogskab agte vi og savne Dig nødigt i Patrioternes Rækker. Endnu nærmere, Ignatius, troede jeg eengang, at vi To med Tiden skulde komme hinanden: jeg troede, at Du skulde være den Tappre, der tilfægtede sig min Søster Emilies Haand — velan, Oprigtighed og Ærlighed byde mig at tilstaae Dig, at der i den senere Tid har vist sig en ny Veiler til hende og denne Veiler er — Grev Alexander her — —.

Disse sidste Ord af den snilde Hippolyts Mund bevirkede en høist mærkelig Forandring i Ignatius's Adfærd: han blev dødbleg og betragtede den fine, fornemme Greve med et ubeskriveligt hadefuldt Blik; derpaa gik han en Stund taus op og ned ad Gulvet, i hvilken korte Tid den Kjærlighed, han fra Dreng af havde følt for et smukt qvindeligt Væsen, med en saadan Vælde greb om sig i hans hele indre Væsen, at han, rigtignok med Taarer i Øinene, sagde til Hippolyt: „velan, jeg er Æder; men, Hippolyt, jeg er bedre Polak end Du, thi jeg har nødig bestemt mig til dette Skridt; paa den anden Side er jeg et slettere Menneske end Du, thi jeg baaer med i Oprøret, ikke i Overbeviisningen om et hel-

digst Udfald for mit Fædreneland, men jeg styrter med, for, til mit eget Bedste, at erhverve en Qvindes Kjærlighed."

"Saa følg os strax," raabte Hippolyt ivrigt, "og sværg til vor Fane. I overmorgen tage Grev Alexander, Du og jeg til Korilnicza for at feire mine Forældres Sølvbrud." "

Men den smukke, glimrende Grev Alexander besvarede Ignatius's hadefulde Diefast med et haanligt Smil, som tydede paa, at det nok alt for længere Tid siden havde været ude med den bortfjernede Ignatius's Herredømme over Emilies Hjerte.

II.

Til Grev Paz's vidtstrakte Pallads i den sydlige Deel af Warschau hører der et stort Kapel, naturligviis egentlig nærmest bestemt til Gudstieneste for den grevelige Familie. Grev Paz, en liberal Mand, havde imidlertid i længere Tid ganske lønligt staaet i Forbindelse med Revolutionens oprindelige Machinator, den ovennævnte Peter Wysocki, og tilladt ham i Kapellet at holde Forsamlinger med de forbundne Frihedens Venner, diden var det at Hippolyt, Wysocki og Ignatius nu begave sig; Grev Alexander havde undskyldt sig med Forfald; de tre Venner betraadte nu det hellige Sted.

Der herskede i Kapellet en Pragt, som vidnede om den sandsebedøvende, glimrende catholske Ritus sammenblandet med aristokratisk og patriotisk Symboler. Mange Kandelabrer stode tændte og massive vare Sølvstagerne, en yndig Duft udgjød sig af Røgelsefarrene; Frescomalerierne paa det hvide Loft, samt de brogede brændte Glasruder, der udvendig fra belystes af den fulde Maane og indvendig fra af Vorhysenes Skin, gav det Hele et mystisk Sving, medens paa den anden Side de mange ophængte Faner, af den Pász'ske Familie erobrede fra Russer og Tyrker, pegede tillokkende paa en forgangen ridderlig Periode — og dog var der Intet i dette hellige Indelukke, som mere fængslede de Indtrædendes Blif, end selve Altertavlen, thi paa den stod afmalet i Legemstørrelse og fuld fædrelandst Uniform — Helten Kosciuszko. I selve Bygningen kunde ved de Treendes Ankomst vel omtrent være halvandet hundrede Mennesker i Forveien forsamlede, hvoriblandt flere tilslørede Damer; næsten alle disse Tilstedeværende toge efter hverandre Ignatius i Haanden, da denne traadte ind med Wysocki paa den ene og Hippolyt paa den anden Side af sig. Med høi Røst raabte nu Wysocki: „Brødre og Søstre! vi have fundet en Broder — Ignatius Krasinsky er en god Polak!“ Mumlende svarte Forsamlingen: „vor Broder være velkommen!“ Nu skilte Mængden sig ad i tvende tykke Mæsser, hver

i sin Side af Kirken; midt mellem Mængden, over den, og ved Alteret brændte de store Vorlys; Orgelet udtonede en ganske kort Strophe af en yndet Psalme; midt paa Gulvet, ligesom Alteret, med Hovederne vendte imod dette, stode Wysocki og Ignatius, aldeles affsondrede fra de øvrige Nærværende. Da Orgelet taug, henvendte Wysocki sig til sin Ven og sagde: „Ignatius! Du staaer her omringet af Repræsentanterne for den store Masse Frihedsvener, som bygge og boe i Polen, Posen, Gallizien, Podolien, Ukraine, Wolhynien og Lithauen; de betragte Dig, de stole paa Dig. Og ikke blot for de Levendes Dine staaer Du, men dine Forfædres Trophæer, de erobrede Standarter, hænge ned over Dit Hoved; Kosziuzko svæver for Dit Blik, og ved Din Side Polens øvrige glimrende Fortid. See til!”

Wysocki vinkede til Menneſſeeyrimlen, der stod til højre, hvorpaa den deelte sig i tvende Dele, dannende saaledes to tykke, adskilte Mure, der førte til en Port. Nu flappede Wysocki i Haanden, Porten aabnede sig pludselig og Ignatius opdagede da, at der ved Siden af det store endnu var et mindre, cirkelformet Kapel. Maaſſen ſendte ſit Lys ned gjennem de farvede Ruder og med en vis Skjælv ſaa Ignatius en hvid Skikkelse ſidde til Hest midt paa Gulvet: uvilkaarligt kom han til at tænke paa Steengjæſten i Don Juan. Neppe havde han imidlertid i et halvt Minut grundet over, hvo den hvide Rid-

der var, før en stærk blaalig Belysning udgjød sig i Kapellet om de Gjenstande, det rummede. Da saae han, at den hvide Rytter ingen Anden var end den smukke Poniatowskys Billedstøtte tilhest, udhuggen af carrarist Marmor; i stille Høihed sad han der i Maanelyset, selv ubevægelig nu, som hans Mod havde været det i hans levende Live. En sagte Skjelven, en hellig Begeistring gik over den hele Forsamling; det syntes dem Alle som om den hvide ridderlige Skikkelse tiltalte dem: „frygter ikke for at gaae Døden imøde for Eders Fødeland: hver den, der falder som jeg, skal ogsaa komme til at sidde paa en Marmorhest, om end ikke her paa Jorden i et Kapel, saa dog i Folkenes Erindring; histoppe i alt Fald skulle vi mødes i Riddersalen for Ordenens Stormester.. Og der var meer at see i Kapellet, end Marmorstøtten: Væggene vare behængte med Legemsportraitter af Polens Beherskere fra Piast, den første bondefødte Hertug, indtil den sidste affatte Konge. Alle de henrundne Aarhunders Storsværk, Bondens næsten mythiske Spring fra den loddne Hue til Hertugkronen, Fædrenes Lidelser, Fædrenes Glæder, Sobieskys glimrende Daad ved Wien, Slutningen af det attende og Begyndelsen af det nitende Aarhundredes Nedværdigelse, samt Tanken om, at Du er dog en Efterkommer af denne Billedstøtte og disse Malerier; Du har Rod og Deel i dette Folks Sorg og Lyst; Du stirres for Diebliffet paa af over hundrede

Mennesker; Du lever ikke blot af det Korn, der høstedes
iaar, men Din Stolthed ernæres af fjerne Seflers Frug-
ter, af Nationens Ære — disse Tanker satte Ignatius
i en saadan Sindsbevægelse, at der vistnok ingen Tvivl
er om, at jo hans Hjerte i det Dieblif slog høiere for Fæ-
delandet end for Emilie.

Han fastede sig paa Knæ, strakte Armene ud mod
Poniatowskys Støtte og raabte: „vær Du mit Vidne,
hellige Hedenfarne, at jeg paa denne Plet tilfjiger den
gode Sag mit Liv og mit Blod!”

Han taug grædende, da mumlede hele Mængden
omkring ham et huult: „S u m a r o w l e v e !”

„Sumarow leve, vor gamle Dødsfjende leve?” ud-
brød Ignatius, idet han foer op fra Gulvet; „S u m a-
r o w l e v e ,” og han saae sig forbauset om blandt Mæng-
gen. Peter Wysocki var imidlertid forsvunden og ved
Ignatius's Side stod Hippolyt Zamoisky: han tog nu til
Orde: „Ignatius, Du har aflagt Løftet og dog forundre-
des Du over at vi raabe: Sumarow leve! Jo, Suma-
row leve, Ignatius! hans Billede, hans Brand, hans
Myrden, hans Skjænden af Piger og Koner — d e t l e v e
i et klart Maleri for Dit indre Øie, Du see det ved Dag
og i Nattens Drømme — hvad skulle vi vel sætte til Mod-
værn imod Rusfens Overmagt andet end vort — H a d ?
Forstaaer Du? derfor, nok engang: „Sumarow leve!”

„Sumarow leve!“ klang det fra Mængden, saa huult som om det var en Dødning, der mælte ud af Kobberfisten.

Da forekom det Ignatius, som om han var kommen paa en vild og urigtig Vej: disse Mennesker havde Ansigtet saaledes fortrukket, at hvert Barmhjertigheds Smil, hver Overbærelsens Mine var borte, de vilde kæmpe for Had og han vilde kæmpe for Kjærlighed!

Idet han grublende var hensunken i sig selv og stod lænet op til en Søile i Kapellet — Wysocki og Hippolyt Zamoisky vare forsvundne i den almindelige Trængsel mod Udgangen — myldrede forbi ham forskellige mandlige og kvindelige Skikkelser, alle i Forbigaaende nærmere betragtede hans smukke, men melancholske Ansigt. En tæt tilfløret Dame rakte ham Haanden og sagde med skjælverende Stemme: „stakkels Ignatius!“

Ignatius foer op af sine mørke Drømmerier: „hvad var det? hvad sagde De?“

„Stakkels Ignatius!“

„Du kjender mig? hvem er Du?“

„Din Sorg, Din onde Genius!“

„Min Sorg?“ gjentog Ignatius og greb den Ubekjendtes Haand, „min onde Genius? Kvinde, hvem er Du? Du skal svare!“

„En Ulykkelig — som Du! vee Dig, naar vi To gjensees!“ Idetsamme trængte Menneskemasen mere

strømmende til og Ignatius skiltes fra den ubekjendte Dame; han søgte hende overalt ved Kapellet's Udgang — hun var intetsteds at finde; han kom paa Gaden — der traf han hende (meente han), men hun gik ved en høi Mands Arm — han bøiede sit Hoved til Siden og figede Skikkelsen ind under hendes Hat — da lød der fra hendes Fedsagers Mund et raat: „hvad behager?“

Som rørt af en forstenende Kraft stod Ignatius stille paa Gaden og lod de tvende Skikkelser gaae forbi sig: Fedsagerens Røst havde forraadt, hvem det var — det var Grev Alexander. — — —

III.

„Og paa det at I ikke skulle være vildfarende,“ — saa lød hans Tale — „og paa det at I ikke skulle have mindste Tvivl om det er den gode eller den onde Sog, som I nu agte at forsvare, saa hører mit Ord og mærker hvad jeg her bebreider den polske Konge og russiske Keiser! — Høisalig Keiser Alexander gav os fribaarne Polakker et Charte — af denne Constitutions Bestemmelser er der strengt overholdt hver Rettighed, som Souverainen har, grovt overtraadt er derimod hver den, som Folket er i Besiddelse af. Fra 1815 af har der imod den 10 Artikkel ligget en frigerst Besætning i og om Warschou, for størstedelen paa vor Regning; Pressefrihed er os lovet, — Talefrihed er os endog bleven nægtet: et Landbud,

Vincenz Niemojowski, er bleven arresteret, paa sin Reise til Landdagen, midt i Warschaus Gader og er bleven ført tilbage til sine Godser og der holdt i et formeligt Fængsel, paa Grund af at han ikke hylde Regjeringens Grundsætninger; — I kjende Alle vor gamle Retsgrundsætning: *neminem captivari permittemus, nisi jure victum*, men det er oversat saaledes paa russisk: Alle, hvem vi have mistænkt, fæste vi i Fængsel og lade dem sætte der uden alle lovlige Former, hvorefter de der have at sidde og blive straffede *uden Dom* — er her nogen Forræder tilstede, da skal han døe før han forlader min Faders Sal — Hundreder af vore Landsmænd sidde og vansmægte som Statsfanger i Warschaus Casematter og i Carmelitterklosteret, hvad er deres Brøde? Kun deres Anklageres onde Tanker om dem, det er f. Ex. nok, at de tidligere have tjent i Napoleons Hære. — O, i fordoms Dage gif Jagello's Børn med hævet Sværd, men vi, disse Børns Efterkommere, vi have i langsomelig Tid gaaet med sænket Sabel! — Og hvad have vi ikke maattet døiet og lidt? en Hær af Spioner er spredt over Landet — maaskee der endogsaa i denne Forsamling findes en Saadan — men *da skal han ogsaa døe!*

Saaledes talte Hippolyt Zamoisky paa sin Faders Gaard, netop paa Solvbryllupsdagen og for en saare talrig Skare af polske adelige Mænd og Kvinder. Alle disse saae indbyrdes paa hverandre, for at udfinde, om

der i det store Selskab fandtes et eller andet ubekjendt Ansigt, der kunde røbe en russisk Spion; og saaledes skete det da, dengang Hippolyt standsede i sin Tale og saae sig omkring, og Mængden pludselig blev et fremmed Ansigt vaer, at de Alle lode denne eneste Ubekjendte i Selskabet staae affondret ved Væggen og fjernede sig fra ham. Kun een eneste polsk Adelsmand blev staaende ved Siden af den Forstuede, og disse Tvende betragtede den øvrige talrige Skare med tilsyneladende Kulde.

„Ruf alle Dørrene, spær hver Udgang,” raabte Hippolyt nu til Tjenerne; disse opfyldte hurtigt hans Forlangende, og nu vedblev han: „hvad vil det hemmelige Politie, der under sin virksomme Chef koster Landet 6000 polske Gylden om Dagen? det vil quæle hver Tanke, hver Følelse, hver Uttring, som ikke gaaer klædt i russisk Uniform og ikke er forziret med en russisk Portdepee. — Skal jeg tale mere? den 24de Artikel i Constitutionen giver enhver Polak Frihed til at begive sig hvorhen han vil udenfor Landet — ja, paa Slottet Belvedere hos Cæsarewitsch kunne vi i Timeviis vente paa hans Høihed for at erholde Tilladelsen; at have været i Frankrig eller England, hine constitutionelle Lande, gjelder for en halv Statsforbrydelse. — Den 39te Artikkel, i Sammenhæng med den 91de og 93de, bestemmer, at den polske Konge kun kan raade over Statsindtægterne forsaavidt som det af Rigsdagen antagne Budget tillader ham

det, og at et Budget kun gjelder for fire Aar — i femten Aar have vi ikke seet noget nyt. Den polske Konge have vi aldrig seet, men vel den russiske Keiser. — Efter den 89de Artikkel maa intet Medlem af Rigsdagen under dennes Holdelse fængsles eller underkastes criminel Forhør, medmindre Rigsdagen selv tillader det: men hvo iblandt os mindes ikke den sorgfulde Dag da Landbudet fra Kalisch, den ædle Vincenz Niemojowski paa sin Reise til Rigsdagen anholdtes midt paa Warschaus Gader, førtes med Vold tilbage til sine Godser og holdtes der fangen under den strengeste Bevogtning? — Og nu Rigsdagsmødernes Offentlighed? Senatets eget Valg af nye Senatorer? Ja, disse vore Rettigheder have i mange Aar staaet paa Papiret, men i Virkeligheden have vi aldrig seet dem agtede af Keiseren*). — Og det er paa Grund af disse Forurettigelser at vi have besluttet at afsætte det Romanowske Huus og selv vælge os en Konge — Gud skænke os Held og Lykke dertil!”

Hippolyt taug og en alvorssfuld Stilhed herskede i den talrige Forsamling. Ikke blot den rummelige Riddersal, men alle de tilstødende Gemakker, hvortil Dørrene stode aabne, vare fyldte med Menneſter. Lænet op til en Bænk stod Ignatius, stirrende stivt ned paa Jorden,

*) Alle de her nævnte Beskyldninger, ja mange flere ere af Polakkerne virkelig fremsatte mod Russerne, see „Geschichte unserer Tage, 1831, Stuttgart.”

dødbleg i sit Ansigt — hvad mon der var hændtes ham? — Rigeoverfor ham stode de to ovenomtalte affondrede Mænd, Adelsmanden Zmolinski og den Ubekjendte. Hippolyt nærmede sig dem. „Zmolinski,” sagde han, „Du veed, at min Faders Borg altid har staaet aaben for ædle Fremmede og at Gjestfrihed er en arvelig Dyd hos Zamoiskyerne; imidlertid fordrer denne Forsamlings Hensigt, at Du i det mindste for min Fader præsenterer denne fremmede Mand, om hvem vi forresten kun troe alt muligt Godt.”

Zmolinsky, som stod en Smule bagved den Ubekjendte, saa at denne ikke kunde iagttage hans Ansigtstræk, smilte et ægte djævelst Smil, idet han svarede: „denne Fremmede er en lithauisk Adelsmand, som af politiske Forsigtighedsgrunde ikke ønsker sit Navn opgivet i en saa talrig Forsamling, men jeg kender ham, og hvis jeg nævnte hans Navn, da var der vist Ingen i dette ærede Selskab, som jo kjendte den ædle Lithauer. Han er imidlertid, som Døberen Johannes, kun Forløber for en Større, hvilket hans Creditiver forhaabentlig ville udvise Din Hr. Fader, Obersten.”

Nu kom den gamle Oberst Zamoisky hen til den lille Klynge og modtog et stort Brev af den Ubekjendtes Haand. Obersten saae paa Seglet og udbrod uvilkaarligt i sin Overraskelse: „ved Gud, Grev Cæsar Platers Segl!” Hurtigt brød og læste han Brevet og vendte

sig derpaa til Mængden: „denne glade Efterretning vil jeg ikke fordølge Eder, kjære Venner, og vær Du velkommen, skjøndt ubekjendt, min ædle Fremmede! Bider da, at Grev Plater her lover at ville, ved det første Signalskud fra Warschau, stille et Rytterregiment paa Benene, sætte hele Lithauen i Oprør, og derpaa rykke over Grændsen ind i Polen til vor Bistand.”

Den Ubekjendte tog nu tilorde: „Hr. Oberst, i lykkeligere Dage hørte vi Lithauer til den stormodige polske Nation; man har kunnet adskille os fra den, men man har ikke magtet at bringe os til at glemme den. Erindre dem, Hr. Oberst, den Dag, da Keiser Nicolaus blev kronet i Warschau —, hvor vare da de gamle polske kongelige Insignier, Bugislaus's Sabel og den femdobbelte kracauer Krone? Keiseren bar Smykker, smeddede i Paris, men Polens hellige Reliquier saaes ikke. Hvor vare de da henne*)? Tvende Munke bragte dem ved den anden Polens Deling hemmelig ud af Skatkammeret i Krakau, førte dem til Lithauen og overleverede dem der til en høi lithauisk Adelsmand, hvis Familie troligt og hemmelighedsfuldt har bevaret dem indtil disse Dage. Jeg selv har været i den Kirke, under hvis Alter de ligge. Regalierne komme ikke paa polsk Grund før de skulle

*) Dette var og er et almindeligt Sagn over hele Polen; hvad der her fortælles om Keiserens Kroning er historisk.

smykke en af Piast's Efterkommere: den Tid er nu forhaanden, og jeg lykønsker den nyfødte polske Nation."

En glad Følelse trængte gjennem alle Tilstedeværendes Hjerter, men udsluffedes ligesaa hurtigt da Zmolinsky paa eengang greb den Ubekjendte i Kraven og raabte: „nok om det! — Oberst Zamoisky, Seglet og Brevet er falsk, og denne Herre er ingen Anden end Rozniecki's berømte Politispion, Andreas Vermaloff, der har villet forføre mig, men hvem jeg har faaet til at bide paa Krogen, saa at han sidder fast og fangen."

"Han døde! ned med ham! kast ham i Weichselen med en Steen om Halsen!" brøltes der fra alle Kanter i Salen. I det samme rev Zmolinsky Vermaloffs falske Frisur, Skjæg og Knebelbårter af ham, og nu stod den forladte Mand klar og fjendelig for Alle.

"Jeg er forraadt!" udbrød Vermaloff. "Det er Du," raabte Hippolyt, og affyrede en Pistol gjennem hans Hjerter; steendød styrtede Spionen til Jorden. „Kast Nadsalet ud i Skoven til Ræven og Ravnene," befalte Hippolyt, „og nu, mine kjære Mænd og Kvinder, lader os nu begynde Ballet og ikke ende før Efteraarsolen befiger vore blege Ansigter gjennem Ruderne. Lad dette skønne Selskab ligne de frodige Vinranke, der i Uppigthed og Mængde vore ved Besuvs Krater — vi Alle dandse paa en Vulkan!" —

Og Ballet begyndte.

IV.

Men Ignatius? hvor er Ignatius?

Med glædelige Fornemmelser havde Ignatius sidet paa Bognen, da han med Alexander og Hippolyt kjørte til Sølvbrylluppet paa Korilnicza: han havde ikke seet Emilie i næsten to Aar, og ingen anende Tanke om nogen Utroskab fra hendes Side havde nogensinde kunnet fødes i hans rene trofaste Siæl. I sit stille Sind forudsaae han, hvorledes hun vilde, dog med qvindelig Blufærdighed, gaae ham imøde og række ham Haanden, tale venlige Ord til ham; senere vilde hun gaae bort fra Selskabet op paa sit Værelse; didhen vilde han hurtigt følge hende og spørge, om hun endnu mindedes sin unge Ven Ignatius. Da vilde hun smile gjennem Taarer og spørge, hvorledes det var muligt, at han kunde tvivle derom? — — —

Og Bognen holdt ved Indgangen; Tjenerne modtog med Erbødighed de tre unge Herrer. Slængkapper, Hatte, Muffer, Peltsfrakker hang i den synderligste Uorden langs Væggene i de lange Steengange; Gjester kom ud af een og gik ind ad en anden Dør. To prægtige Værelser med tre Senge anvistes Sønnen i Huset, samt hans to Venner; hurtigt efter Omklædningen gik disse op i Riddersalen samt de tilstødende store, rigt tapetserede Værelser.

Her traf de omtrent hundrede og halvtredssindstyve mandlige og qvindelige Personer af den rige, om just end ikke af den rigeste, polske Noblesse, alle pragtfuldt klædte, mange smukke og ædle, saa vanzirede Skikkelser; de tre Benner skiltes ad i Salen.

Hippolyt traf paa sin Fader, Ignatius paa Oberstinden, Grev Alexander stod alt i et Vindue i en dyb og alvorlig Samtale med Emilie og syntes at fordre et betydeligt Offer af den deilige Pige; hun rystede paa Hovedet, da rynkedes hans Dienbryn — hun saae bønligt op til ham, men da ikke engang dette smukke bedrøvede Ansigt udglattede Folderne paa hans Pande, gav hun ham sin Haand og sagde: „velan, Hr. Greve, jeg lover Dem det,” og nu skiltes de ad.

I et assides Bærelse, hensjunken i alvorlige Tanter, sad Ignatius, da Emilie hændelsesviis gik derigjennem; da hun fik Blik paa ham, vendte hun øieblikkelig Hovedet til den modsatte Side og søgte iisomt at komme igjennem Stuen, men han reiste sig hurtigt, traadte hende i veien, greb hendes Haand og sagde: „Emilie, kjender Du mig ikke mere? hvorhen saa hurtigt? har Du ikke et Ord, ikke et Smil tilovers for Din Barndomsven?”

„Slip mig,” sagde hun isnende koldt, idet hun traf sin Haand udaf hans og saae sig ængsteligt tilbage ind i de menneskeopfyldte, oplyste Sale, „jeg kjender Dem godt, Hr. Jasinsky.”

Forbauset traadte Ignatius et Skridt tilbage, og stirrede blegnende og maalløs paa hende; hun benyttede sig af Diebliffet og ilede udaf Døren.

Kjærligheden er som Bibelen: den rummer en Himmel og et Helved; til de onde Aander var Ignatius hjemfalden i denne Nat. Uden Fred vandrede han omkring i de høie Sale, lyttede snart til Selskabets surrende Samtaler, snart til Paukerne og Violinerne, der tordnede og hvinede i Dandsesalen. I en af Quadrillerne dandsede Grev Alexander med Emilie; ved en Omsvingning tabte Emilie en kunstig Blomst af sin Haarpynt; rast nærmede Ignatius sig den Plet, hvor den var nedfalden, tog den og gik ud af Riddersalen. Det var en Efterligning af en lille Provencerose: „lille Løirose,” sagde han, „Du er trofastere end Naturens virkelige Blomster: Har kunne gaae hen og Du blusser ufalmet. Jeg har eengang eiet en Rose, men den er gaaet ud for mig — jeg seer det tydeligt. — Hvor underligt gaaer det ikke med Menneskets Handlinger! jeg har svoret at gribe til Vaaben og at vove mit Liv for mit Fødeland, men dengang jeg aflagde dette høitidelige Løfte, da dreiede min sværgende Tanke sig nærmest om en Pige, ikke om mit Land; til Straf for denne Falskhed har Gud vendt Pigens Hjerter fra mig og givet det i en Andens Haand. Velan da, saa være da fra dette Dieblif af al min Hu og min Tid helliget mit arme Fødeland!

Atter gik nu Ignatius ind i Ridder salen; man dand-
 sede ikke mere, man valtsede. Med speidende Die søgte
 han Grev Alexander og traf da denne valtsende med en
 blomstrende, ganske ung og meget rigtflædt Dame. Ved
 Bæggen stod Emilie i Samtale med nogle ældre Damer;
 hendes Die fulgte ligeledes alle Grevens Bevægelser.
 Hændelsesviis havde hun stillet sig under et af de zamoys-
 skiske Familieportraitter, der forestillede en ung qvindelig
 Skikkelse, hvis fine og bløde Ansigtstræk tydeligt nok pe-
 gede paa Slægtsforhold med Emilie. Den unge asma-
 lede Dame var Maria Zamoyski, som, tiltrods for sin
 qvindelige Natur, under Kosciuzkos Kamp var falden
 med Baabnene i Hænderne, heltemodigt offrende sin
 Ungdom for Nationens Sag; i levende Live havde hun
 havt et, hvad man kalder, smukt, men dybtænkende, ro-
 mantisk Ansigt, som ogsaa i Billedet var givet med mu-
 ligste Noiagtighed, kunstnerisk udført, med Aand og i
 Sandhed. Og som nu Emilie stod nedenfor den for-
 længst Afdødes Portrait, syntes hun, saaledes som hun i
 det Dieblis var stemt, efterhaanden at optage den Dødes
 Lineamenter i sit livfulde Afsyn: en mørk, sorgfuld
 Tanke gik vistnok i hint Nu gennem hendes indre Bæ-
 sen — en Sorg, en Skygge fra Shakespeares og Byrons
 Verden, en dunkelfarvet Anskuelse af Livet, en Anger over
 en begaaet Brøde eller ogsaa, og det vil jeg snarere
 antage, et Tusmørke af Othellos Skinsyge. Valtsede

maaskee Greven ikke med den smukkeste Dame paa Ballet? — — —

Idet Ignatius i Døren betragtede dette hendes Minespil, denne Forandring i de udvortes Former, flappede hans gamle Lærer, Morawski, ham paa Skulderen. „Ignatius,” sagde den redelige gamle Mand, „jeg gennemskuer i dette Dieblis dine Tanker, men erindre Dig, hvad Du læste hos Shakespear, dengang jeg lærte Dig Engelsk: Kvinde, dit Navn er Svaghed. Jeg har desværre alt forlængesiden seet hvad Du nu først faaer Die paa. Jeg har opdraget hende og nu befinder jeg mig som en Gartner, der har oplevet et Vidunder: jeg plantede en Rose og see! Rosen blev forvandlet til en Passionsblomst! Jeg opelskede en sjeldn Plante, jeg gjemte den for at sælge den til en Ven, men denne Ven blev fattig, og da maatte jeg overlade den til en Ubejendt. Gud skjenke Dig Trøst!”

Den Gamle gik bort og samtidig med ham forlod Ignatius Selskabet, for i et af Gæsteværelserne at kaste sig paa en opredt Seng og, om muligt, at falde i en bedøvende Søvn. Han gik gennem de høie Trappegange, hvor Træpillerne vare udskaarne i besynderlige mytologiske Figurer, kom derpaa hen i den venstre Fløj af Bygningen, aabnede Døren til et af de for ham saa velbekendte, saa kjære Gæstefamre; det var en rummelig Sal, hvor Bæggene og Loftet vare malede som en Grotte, i

hvis indvendinge Lovværk der sad løierlige Albefatte og brogede glimrende Poppegøier, hvilke han, i sit onde Lune, antog, sad allesammen og vrængede ad ham. Han pudfede Borlysene og lagde sig paa Sengen, men kunde ikke faae Ro: det tyktes ham at hør Poppegøie med sine glimrende, straalende Fjer efterhaanden forvandlede sig til en Grevelieutenant i pragtfuld Landseneruniform og saae spodst ned til ham. Han reiste sig atter af Lei, slukfede det ene Lys og gik med det andet ind i Siderørelset; ogsaa dette var gjæstfrit opvarmet, Kulilden i Kaminen vidnede om, at En af Tjenerskabet havde været der fornyligt og røgtet sin Dont; ogsaa her stod en opredt Seng, hvori Ignatius for anden Gang søgte Hvile for Legem og Aand.

Musikken, der lød fra den høire Floi, lullede ham efterhaanden i Søvn, men da saameget som en halv Time kunde være forløben, vaagnede han op ved en Lyd, som af en Dør, der gik og sagte blev tillaaft igjen. Sit Lys havde han slukket og Døren til det saakaldte Grotteværelse stod paaflømt; kortester hørte han hvorledes En fyrede i Kaffelovnen, derpaa slængte sig ned i Sophaen og sagde: „naada, Emilie, hvad er der nu igjen paa færde?“

Paa eengang faldt det som et sort Elør fra Ignatius's Dine: det var samme barske, men dog for Dieblifket noget dæmpede Stemme, der i Warschaus Gader,

da Ignatius søgte efter det gaadefulde qvindelige Væsen, der i Grev Paz's Kapel havde tiktalt ham, dengang havde spurgt: „hvad behager?“ Og da nu Ignatius hørte den qvindelige Røst, der svarte paa Grev Alexanders Tiltale, da kunde han ikke begribe, hvorledes han ikke i den tilslørede Skikkelse, der havde sagt ham, at hun var hans Sorg, hans mørke Genius, og at det vilde staae daarligt til, naar hun næste Gang mødte ham, allerede dengang havde kunnet gjenkjende Emilie Zamoyfski.

„Du elsker mig ikke mere, Alexander,” lød Emilies Svar.

„Emilie, Du er jalour.”

„Velan, jeg vil tilstaae det, det er netop Tingen — hvorfor danser Du hele Natten udelukkende med den smukke Comtesse Sapieha?”

„Fordi hun er den Smukkeste i Selskabet.”

Her brød Emilie ud i Taarer og hulkede næsten frem: „og glemmer Du da aldeles hvad Du skylder mig, mindes Du ikke dine Løfter, mindes Du ikke, at jeg har skjænket Dig Alt, hvad en Kvinde kan give en Mand? o, jeg er vistnok bedragen.”

„Jungelunde,” svarte nu Alexander alvorligt, „troer Du, at Du er Moder — og siig mig i dette Dieblis, hvad din Mening er om den Sag — saa erklærer jeg Dig endnu inat i dette store Selskab for min Gemalinde, for Grevinde Dubnoffi.”

„Alexander,” svarte hun, „jeg har ingen Grund til at troe det, skjøndt vel til at frygte det, men om end jeg var Moder, troer Du da, at jeg vilde paatvinge Dig mig, naar jeg tydeligt kunde see, at Du ikke elskede mig?”

„Og hvem siger, at jeg ikke elsker Dig?”

„Det siger det Kys mig, som Du trykkede paa Julie-Sapiehas Haand. Alexander, Americas Barme laae i hin Berørelse.”

„Nu vel, nu vel, jeg tilstaaer det: jeg er letfindig, ustadig, men giv blot Tid til jeg bliver ældre!”

„Alexander, jeg var bleven lykkeligere med Ignatius” —

„Saa tag ham, det er Tid endnu!”

Her reiste Emilie sig heftigt og udbrød: „Mr. Greve, vel staaer jeg ikke for Deres Dine som den rene, uskyldige Pige, De fordm beundrede og — vildledte, men erindre Dem, at jeg dog altid er en velopdragen Dame, som har en Broder til Hovner, hvis Nogensomhelst udenfor Familien ikke viser mig den u d v o r t e s Afgtelse. Fra dette Dieblif ere vi To fremmede for hinanden; glem De mig, jeg skal søge at glemme Dem. Den Ignatius, hvem jeg iasten, paa Deres indstændige og alvorlige Opfordring, ved min Kulde og ved min Fremmedladen saa haardt har frænkset — jeg gjentager Dem det — han mener mig det ærligere end De, og vidste han, hvad der var foregaaet og i dette sørgelige Dieblif fore-

gaaer imellem os To, da vilde han vistnok ikke see Dem fredeligt i Dinene; han skal heller aldrig bedrages af mig.

Hun holdt inde, som om hun ventede et Svar; da lød der et dybt Suf fra Naboværrelset, det var Ignatius, der gav sin Smerte Lust.

„Hvad var det?“ raabte Greven, idet han foer op af Divanen.

„Hvad det var?“ gjentog hun skjælvende, „det var vel Rattervinden, der stønnede udenfor Vinduet —.“ I det samme faldt der fra Kaminen en klar Belysning over hele Værrelset: Poppegøierne saae saa fornemme og stolte ned fra Væggen paa de Tvende og Abfattene grinede saa ondskabsfuldt; fra den anden Fløi af Gaarden lød en høitidelig Marsch for fuldt Orchester. „Eller,“ vedblev Emilie, efterat hun et Dieblif havde lyttet efter om der muligt vilde komme flere Lyd, „eller ogsaa, Hr. Greve, er det mine Fædres Skygger, der svæve gennem Salen og sørge over at de maae see Emilie saaledes ydmyget —“

„Holdt,“ raabte Greven, „fat Dig, Du maa ikke forlade mig — kan Du ikke taale Spøg, Emilie? kom med hen i Riddersalen, saa beder jeg dieblifligen Obersten om din Haand. See saa! nu har jeg vistet Taarerne af dine Kinder — hør, hvor herligt! de

spille Dombrowskis Masurka *) — kom, min smukke Brud!

V.

Da de Tvende vare borte, reiste Ignatius sig langsomt op af Leiet, tændte atter Lysene og gik længe op og ned i Værelset. Fra Alstenens Begyndelse havde han vel seet, at Emilie havde forandret sit Sindelag imod ham, men d e t t e — — det havde han ikke ventet. For et Dieblis beherskedes han af bittre Følelser, men snart fik hans Godmodighed Overhaand over hans Tanter og i sit stille Sind ønskede han, hvad han imidlertid neppe torde haabe, at Emilie maatte blive lykkelig med ham, hun havde valgt. Og derpaa gik han saa temmelig rolig ned i Ridersalen.

Idet han traadte herind, lød Pauker og Trompeter ham imøde; derpaa fulgte et levende Jubelraab. Henne under Maria Zamoiskys Portrait stod atter Emilie, men denne gang med sunklende Dine og Glædens Roser paa sine Kinder: Obersten havde netop lagt hendes Haand i Grev Alexanders og givet sit Minde til Forlovelsen. Med fast Stemme og fuldkommen Beherskelse af hver Mine lyfönskede Ignatius den forlegne Pige, vendte

*) Dombrowski var Overstcommenderende over den polske Legion, som fægtede under Napoleon. Masurkaen kaldes den bekjendte Sang: „End er Polen ei fortabt" o. s. v.

sig derpaa om til Hippolyt og bad ham om at følge med ind i et andet Bærelse. Da de vare komne herind, tog Ignatius tilorde: „Hippolyt, Du har bedraget mig.”

„Hvad mener Du?” spurgte denne besindigt og koldt.

„Kun ved at give mig Haab om at kunne vinde Emilies Haand, fik Du mig overtalt til at deeltage i en foroven Sammensværgelse, og dog har Du bestemt maattet vide, at hun elskede Greven. Skam Dig, Hippolyt, Du har løiet for mig.”

„Ganske vist har jeg løiet for Dig,” svarede nu Hippolyt, „men det var jo den eneste Maade, hvorpaa jeg kunde bringe Dig over paa vort Parti. Jeg vidste meget godt, at der alt var en god Forstaaelse mellem Greven og Emilie, det glædede mig, saa havde vi jo vundet ham; med Willie begunstigede jeg inat Alexanders Frieri, for at, naar Du først var forloffet til falske Forhaabninger og derpaa pludselig, som Du nu virkelig er bleven det inat, blev revet ud af disse behagelige Drømme, Du da skulde føle Dig utilfreds med din Stilling, din hele Tilværelse, og derpaa med Iver og Lyst hellige Dig til vore dødelige Foretagender, hvorhen Tanken, Haabet, Ønsket om en hæderlig Død rimeligviis vilde lokke Dig. Og jeg seer det jo tydeligt, Ignatius! Du græder alt og dine tæt sammentrufne Dienbryn, din Skjælven over hele Legemet, dit hurtige Mandedrag, din Dødsbleghed,

Alt er Symptom paa indre Lidelser — ikke sandt, om end ikke Du ønsker Døden nu, saa er Du dog heller ikke bange for den?"

"Hippolyt," udbrød Ignatius med Afsky, "Du har været mig en falsk Ven!"

Da skulmede den mørke Stribe paa den unge Zammoistys Pande, dog kom Fatningen hurtigt igjen og Hippolyt lagde sin Haand trohjertig paa Ignatius's Skulder: "Broder," sagde han tungsindigt, "det har jeg ikke været; men hvad gjør det til Egen, om i en Tid som denne et Menneske som Du, eller som Emilie, eller som Alexander eller som jeg, om En af os eller om vi alle Fire gaae tilgrunde, hvis vi Enkelte derved kunde gjøre Noget til Held for den hele Nation? Troer Du kanskee, at Emilie bliver lykkelig? jeg siger Dig: hun bliver — ja, Ignatius, jeg veed hvad jeg ikke for al Verdens Guld vilde vide — hun er alt ulykkelig. I sin hvide Silkesjole stod hun derinde, betydningsfuldt nok, under den i Kamp som Martyr faldne Marias Billede, hun var pyntet som et Offerlam — endogsaa min egen Søster har jeg opoffret, saa kan Du ikke klage!"

"Og," spurgte Ignatius nu, "om nu din Beregning fandtes gal, om det, hvorfor Du har gjort disse mange Opoffrelser, om nu denne Revolution fik et uheldigt Udfald? Havde Du da ikke bortskaaet fire Menneskers Liv, ja, ikke fire, men muligt med disse fire,

andre fire hundrede Tusinders Liv? dumdriftige Beregner, vil Du agere Skæbnen i Mignatur?"

Hippolyt stod ubevægelig og hørte faldblodigt paa den forurettede Vens Bredebyttringer og Ignatius vedblev nu, i en næsten prophetisk Tone: „har Du betænkt, at der gives Noget, som kaldes Forræderi? mindes Du ikke hvad Digteren siger, at Mammon baner sig Bei hvor Seraphen fortvivler? og naar nu vi ere slagne og vandre hjemløse om'i Ellemoser og blandt de nøgne Træer; naar hundrede Tusinder ere blevene ullykkelige, naar vore Gudsfer bortforæres til dem blandt Russerne, der have myrdet fleest Polakker; naar Byer opbrændes, Slotte sløifes, Kornet nedtrampes af Fiendens Heste, Bønder hænges, Adelsmænd stikkes ind i Kalmuffens Regimenter — og jeg da træder frem for Dig, viser Dig den hele udstrakte Glendighed og siger til Dig: see for at opnaae dette, har Du offret Emilies, din egen og min Lykke! hvad vil Du da svare mig?"

„Du seer Tingene fra den mørkeste Side," indvendte Hippolyt, „Du lader Dig henrive af mørke Anelser. Saaledes stemt skal man ikke begynde en Revolution. Hvad Du med Aandens Dje seer tabende og paa Flugt, det seer min raske Aand seirende og i Triumph. See til Frankrig, lykkedes maaskee ikke Revolutionen for hine, og hvormange Revolutioner i det Hele taget, er der ikke lykkedes? Om vi skulle seire" — her foldede han Hæn-

derne andægtigt — „det veed kun Gud, men at vi trænge til en Forandring, det veed vi. Europa vil ikke see os falde, det vil række os en moderlighjælpende Haand. Naar et Land er haardt betrængt, da er det naturligt, ja nødvendigt, at det vil frie sig fra sit Onde; men i enhver Revolution maa der være Mænd, der kunne sætte Liv i de Svaghjertede og til disse Mænd i vort Land regner jeg Peter Wysocki og mig. Vi To have ikke skabt Opstanden, det har Constantin, og over hans brødefulde Hoved komme det uskyldige Blod, som skal udøses. Naar Polen bliver frelst, da er et Bidrag, som mit og dit Liv, ikke en Sum af den Værdi, at man skulde frympe sig for at give den tilbedste; og frelles Polen ikke, da har heller ikke vort Liv noget at betyde: thi hvor kunde vel ønske at leve i denne Tilstand?”

Ignatius vilde gjenmæle, men Hippolyt greb hans Haand og sagde: „min Barndomsven, tøv med at svare mig til en bedre Tid: i dette Dieblif er Du, efter din Mening, retfærdigen ilde stemt imod mig. Paa den første Balplads, hvor vi mødes, der vil Du, stolt af vor Seiervinding, give mig et ganske andet, et venligt Svar.”

Hippolyt gif nu hurtigt ud af Bærelset, men Ignatius forføiede sig ind i Dandsesalen. For tredie Gang saae han her Emilie staae hændelsesviis under Maria Zamoishtys Portrait, men denne Gang saae hun atter

bedrøvet og lidende ud — den letsindige Grev Alexan-
der var netop beskæftiget med at hyde den unge Com-
tesse Sapieha nogle Forfriskninger. — — —

Den følgende Formiddag førte de tre Benner atter
fra Korilnicza til Warschau; saa Dage derefter udbrød
Revolutionen. „Rør gennem Skoven,” raabte Hip-
polyt til Rudsten, „jeg vil see, om ogsaa Træerne der
ere trivedes noget.” I det Dieblig Bognen dreiede ind
i Skovveien, sprang lige ved Indkjørselen tre Ræve
forbi de steilende Heste og løb ind i Lykningen. Hippo-
lyt vendte sit Blik didhen, hvorfra Rovdyrene vare
komne: „der ligger dog noget Sandt,” udbrød han, „i
hvad Vitellius paa Balpladsen sagde, at en Fiendes
Rug lugter godt.” Ignatius vendte sit Hoved om og
saae — Yermaloffs af de vilde Dyr mishandlede, liv-
løse Krop.

VI.

Den ni og tyvende November tændtes Ild i War-
schau paa et Bryghuus, der laae i Nærheden af den
russiske Kavalleriekaserne: dette var Opstandens Løsen.
En Afdeling gik til Slottet Belvedere for at tage Stor-
fyrst Constantin tilfange; Wysocki styrtede med nogle
saa ledsagere ind i Kadetakademiet, hvor der netop
holdtes en Forelæsning over Taktikken: de russiske
Skildvagter afvæbnedes og Kadetterne sluttede sig til

Opførerne. Uden Modstand bemægtigede Wysocki sig Arsenalet og uddelte 40,000 Karabiner og Flinter blandt Mængden. Statsfangerne i Karmelitterklosteret befriedes; en Officer styrtede ind i Theatret med det Udraab: „Polakker, til Hjælp! Moskoviterne myrde vore Landsmænd“ — i et Nu var Theatret tomt. Gaderne oplystes af de brændende Huse, hist faldt enkelte Skud, her drøede en heel Salve; bevæbnede Mænd strømmede tilhest og tilfods gjennem Forstæderne; i den ene Gade lod vilde Hævnstrig, medens blege Rusere bødte om i den anden. I disse frygtelige Dieblis gaves ingen Pardon: enhver Russer, enhver troløs Polak, der grebes paa Gaderne, faldt som Offer for Mængdens Raseri. Men da Morgenens frembrød paa den sidste, mørke Dag i November, da var Alting stille: hver levende fremmed Gæst var ude af Staden, kun de Myrdede laae adsplittede paa de uhyggelige Gader og Torve. De vandrende Folkehobe saae blege ud og talede ikke et Ord: Skræk havde overfaldet Bunderne og bange Anelser bandt Tungen. Den ellers uforsærdede Wysockis Die var mat, fyrigt Liv funkede der kun under Republikaneren Hippolyts sorte Dienbryn.

VII.

Som bekjendt hjalp Polakkerne i deres forvorne Foretagende ikke lidet ved den Omstændighed, at Rus-

land i Polen havde sammenhobet et frygteligt Krigsmateriale, der skulde bruges paa et paatænkt Felttog til Frankrig eller Belgien. Dette Felttog blev der nu Indtæt af paa Grund af den uventede Opstand, til hvis Dæmpelse Keiseren maatte forbruge en stor Deel af sin Armee; Polakkerne derimod fandt en betydelig Understøttelse i de russiske Kornmagasiner, Krigskasser og Ammunitionsforraad. Hvor glimrende imidlertid Polakernes Tapperhed end viste sig, anede Hippolyt dog, at Overmagten dog tilsidst vilde seire, hvis ikke udenlandske Magter vilde understøtte Polen. Chlopizki havde nedlagt sit Dictatur, men ikke sin Lynstraale: ud fra Ellekoven ved Grochow viste Chlopizki, at han kunde lyde ligesaagodt som han forstod at byde. I dette Slag, hvor Diebitsch efterhaanden anvendte en Mængde af 112,000 Mand og 300 Kanoner mod 50,000 Polakker og 60 Kanoner, kæmpede ogsaa den gamle Oberst Zamoisky, ikke som Oberst, men som Ritmester i det Landseneerregiment, hvor hans tilkommende Svigersøn, Grev Alexander, var ansat som Lieutenant. I det fjerde Infanterieregiment, som af selve Storfyrst Constantin var erklæret for det hyppeligste Regiment i hele den polske Armee, tjente derimod Hippolyt og Ignatius.

Foraaaret udviklede sig imidlertid og man skrev den 26 Mai da Slaget stod ved Ostrolenka. „Som Nov-

dyr," fortæller Historiefrieveren *), „stormede de russiske Grenaderer, dryppende af Eved, berusede af Brændeviin, over den Bro, der af Polakkerne var slaaet over Narewfloden, tvungne frem af de Kanoner, som Diebitsch havde opstillet bag dem, og da de saa vare komne til Broens Ende, saa havde de endda kun naaet dette Sted — for at falde." To polske Generaler, Raminski og Rikfi, ni Stabsofficierer, ni og tredive subalterne Officierer og henved atten hundrede simple Soldater vare faldne, tre hundrede tagne tilfange. Russerne tilskreve sig Sciren, men den polske Nationalhærs Overstcommanderende, Strynecki bivouacquerede alligevel Natten over paa Balpladsen og forlod den først ved Dagbrækningen den 27 Mai. Det er til denne Balplads at vi nu maae henvende vort Blik.

En Kanontorden fra begge de fjendtlige Hære endte Slaget om Aftenen den 26 Mai; derpaa indtraadte en huul Taushed: man begrov de lemlæstede Liig, og Russer og Polakker gif, som ved en stiltiende Overeenskomst, fredeligt jevnsideb hverandre.

Hist midt paa Sletten, hvor der netop var et temmelig tykt Tjørnekrat, laae henved en heel Esquadron polske Landsenerer, som vare blevne dræbte af det finste Skarpskytterregiments sikkertræffende Rugler. Man af-

*) See: „Die Geschichte unserer Tage, Stuttgart 1831."

flædte Ligene og da kom paa mange af de Faldne Ribbenene frem, Beenpandsret, det hvide Gitter, bag hvilket Hjertet sidder som en fangen Fugl og udflynter sine Sammertoner over den fortabte Verden. Det var ved dette Kavallerieregiment at den gamle Oberst Zamoiscky frivillig havde stillet sig og derpaa var bleven ansat som Ritmester; det var ved dette Regiment at Emilie Zamoiscky havde stillet sig som simpel Soldat og, skjøndt Kvinde, deelt sin Faders Farer og legemlige Strabadser; og det var til dette Regiments nedskudte fjerde Esquadrans livløse Legemer at Hippolyt og Ignatius nærmede sig. „Jeg skjælver som et Barn,” udbød Hippolyt, „Manden er ikke meer hvad Manden ved sin Skabelse var: Adam mistede et Ribbeen og da Gud deraf dannede en Kvinde, gik med det samme meget af den mandlige Kraft over i den kvindelige Skabning. See, Ignatius,” — her skjælvede hans Stemme mærkeligt, — „see, Ignatius, her ligger din Emilie, som fordum Maria Zamoiscky laae!,” Ignatius bøiede sig ned og saae ved Fakkelskinnet den døde Pige, der nu, saaledes som hun laae der, mærkeligt lignede hiin i en tidligere Periode faldne Slægtning Maria Zamoiscky. Og som han nu stod der, overvældet af Sorgens, men ikke af Lethes, Bølger, tænkte han paa, hvor underligt dog det nu indtraf, hvad han hiin Aften paa Korilnicza kunde have anet, hvis han havde havt et overmenneskeligt Die,

dengang han saae Emilie tre Gange staae under Maria Zamoisfys Portrait; thi Forsynet, eller hvad man nu vil kalde det, simpelthen Gud, eller Naturen, eller det store ubekjendte X, giver vel de Dødelige Binf om hvorledes Fremtiden vil worde for dem, men har til Tilgiwt lukket deres Die, saa at de ikke kunne see disse Binf.

„Der ligger hun,” udbrod Hippolyt, „hun, hvis Blod fordum rullede saa raast som Weichselsens Strømme, men hvis folde, dunkle Bædste nu ligner Afløbsvandet fra „det døde Hav.” Ignatius, det er nu sseet, hvad Du befrygtede: under min Søsters folde Regeme ligger min affjælede Fader! ærlige Gamle, din Søn har gravet din Grav!”

Først her paa denne grufulde Balplads veeg den folde Besindighed og den varme Fødelandskjærlighed for et Dieblif bort fra Hippolyt, da han saae de elskede Frænder ligge livløst henstrakte. Han kastede sig ned over de folde, stivnede Bædner og hulkede længe, men Ignatius kunde endnu ikke fælde en Taare: her viste Sorgen sin dobbelte Charakter, den isnede den Blodes Hjerte, medens den smeltede den haarde Republikaners. En Sabels Klirren ganske tæt i Nærheden vakte endelig Hippolyt af hans Dvale: han reiste sit Hoved iværet, stod langsomt op og gienkjendte Grev Alexander, ider denne traadte ind i Fakkelskinnets Cirkel. Mørkt opsvulmede Aaren i Hippolyts Pande; han strakte Ar-

men ud imod Greven, som for at ville afholde denne fra at træde nærmere ind i den hellige Familiefreds. „Hvad vil Du her?“ spurgte han Greven, „tør Du med roligt Sind betragte disse tvende Døde, og mig den Levende? her ligger den Pige, hvis rene Kjærlighed Du forsmaaede og spottede, ja, Skurk!“ — her steg Hippolyts Naseri til en frygtelig Høide — „Du fordærvede og besmittede hendes fromme Sind, Du brød Zamoisfyrernes blanke Ridder skjold over den Armes Hoved — men jeg, jeg taug, fordi Du var en tapper Mand, som kunde vise mit Fædreland gode Tjenester — vor Families Ridderære har jeg opoffret Nationens store, hellige Sag — heller ikke faldt hun ved din Side, nei, hun hviler ved sin Faders brystne Hjerte, tilgivet af ham og, trods din forpestende Nærhed, forherliget ved en Heltindes Død. Gaa, min døde Fader kan nu ikke forbande Dig, men jeg, hans døende Søn gjør det i hans Sted — gaa, gaa hurtigt, thi jeg vil nødig berøve Fædrelandet En af sine Kæmpere!“

Ikke af Feighed, men bevæget af en retfærdig Afgøtelse for Sønnens og Broderens Sorg, gennemtrængt af Anger, hvis Bitterhed den Retsindige ofte fornemmer i dens fuldeste Kraft, gif Grev Alexander bort, og Ignatius saae ham aldrig mere siden.

Hippolyt taug en Stund og rakte derpaa Ignatius Haanden. „Stakkels Ven,” tog han tilorde, „jeg har

berøvet Dig enhver Udsigt til at vorde lykkelig i dette Liv; jeg takker Dig for at Du ikke, hvad mange Andre vist vilde have gjort, i dette Dieblif hevner Dig paa mig ved at gjøre mig bittre Bebreidelser: jeg føler dybt din Godhed. — Jeg sagde før, at jeg døende forbandede Greven, Du forstaaer endnu ikke hvad jeg herved meente, men snart skal Du see, at Hippolyt Zamoisky er ligesaa redebon til at opoffre sig selv for sit Fædrelands Bedste, som han før var det til at offre Andre. Min Stamme uddør med mig, Du, Ignatius, skal være min Arving — intet Ord vil jeg høre — jeg siger Dig jo: inden fjorten Dage er jeg samlet med Fader og Søster i det store Stjernehus. Følg Du med Hæren; jeg har endnu kun een Pligt tilbage her paa Jorden, det er at begrave disse to kjære Liig hjemme paa Korilnicza, hvor Familien ligger. Jeg vil tage Afsked med min Moder; endnu engang vil jeg gjennemvandre de lange Gallerier, stirre paa mine Forfædres Portraitter og indaande Sommerluften i den liflige Slotshave; den Fugl, der for tre Aar siden sang over mit Hoved i Korilniczas Skov, skal forsløite mig sit lystige Farvel før jeg gjør den store Reise; Dig skal jeg desuden skriftligen tilsikke min Fædreneeidom. Farvel, Tak for dette Liv!" — Han omfavnede Ignatius og bød ham gaae: han selv skulde nok besørge Ligene bort.

Ignatius fjernede sig og fulgte Skrzyncki i de følgende Dage paa hans Tilbage tog fra Ostrolenka.

VIII.

En Uge var hengaaet efterat Skrzyncki havde truffet sig tilbage gjennem Pultusk til Praga, hvor han med sin hele Hær ankom den 28 Mai. I Kapellet paa Korilnicza sad Dag og Nat den gamle sortklædte Oberstinde ved sin Mand's og sin Datters friske Kister; den gamle Huuslærer Morawski stod for det Meste ved Siden af hende. I et saadant Dieblif sagde engang Oberstinden: mit ene Barn, Morawski, ligger her, men min herlige Søn, Stammens sidste Etling, skal aldrig komme til at hvile her; hans Liig bliver lemlæstet og kastet til Fode for Hunde og Rævne; Ingen af Korilniczas Bønder skal bære min Yndling til sine Forfædres Kapel, ingen Psalme bliver sjunget, ingen Messe holdt over den Edles Katafalk — og dog gif den raske Dreng frimodigt sin skræffelige Skjæbne imøde! O Morawski, det er en stor Sorg at have Børn, naar man skal miste dem, men det er dog en Trøst, naar man mister dem paa den Maade! I det Dieblif jeg hører, at hans dristige Plan er lykkedes eller mislykkedes og at han er død, da vil ogsaa jeg døe, jeg, det sidste Minde om en forgangen Tid, den sidste Moder i den zamoyskyske Stamme. Da skal Ignatius Jasinsky

ombytte sit Navn med vort — Gud give ham Held til at gjensøde Slægten!"

„Amen!" sagde Morawski og foldede Hænderne andægtigt.

IX.

Den sjette Juni havde tyve unge Mennesker i Warschau samlet sig i det fornævnte Kapel, der hørte til Grev Paz's prægtige Slot. Ingen Lamper brændte, men det var Tusmørketid. Mange af de Tilstedeværende havde et vildt Udseende, en Enkelt af dem havde endogsaa en rød Jacobinerhue i Haanden; de hørte Alle til den republikanske Klub i Warschau. Hele Forsamlingens Bine vare henvendte paa een Skikkelse, et høit, stærktbygget, men dødblegt ungt Menneske, der virkelig ogsaa havde noget Imponerende ved sig. Han bar ingen Uniform, men en sort, temmelig kort Frakke, rigt broderet med Silke af samme Farve, sorte Beenflæder og en sort Hue. Intet velvilligt og høfligt Smil saaes omkring hans Mund, men dyb Eftertanke lurede i hans sorte Nie og den høie Marmorpande med den opadløbende dybe Fure antydede en fast og uroffelig Charakter — jeg behøver vel ikke at sige, at den, af de Dvrige saa opmærksomt Sagttagede var Hippolyt Zamiaty.

„Jeg har kaldet Eder hid,“ begyndte han, „fordi jeg har en vigtig Plan, som skal udføres — I ere dog vel Alle endnu saaledes sindede som I fordum var det? Tab af Formue, Tab af Venner og Slægtninge har dog vel ikke forknyttet Eders Mod og hellige Begeistring?“

„Nei!“ lød det eenstemmige Svar.

„Godt,“ vedblev Hippolyt, „saa hører da opmærksomt efter! I maae vel Alle have bemærket, at Tingenæs Stilling i dette Dieblif er yderst vakkende. Skryneckis Retirade fra Ostrolenka er blevet bittert dadlet, Uenighed truer med at opstaae mellem vore Generaler, Folket er blevet mistroisk mod Regjeringens Hoveder, russisk Guld har forloftet flere anseete Polakker til at blive Forrædere, og dersom Russerne i dette Dieblif tilfægte sig en Seir, da bliver Opstandens Resultat uundgaaeligen fordærvelig for os. Derimod — kunde vi netop i disse Dage vinde een eneste glimrende Seierving, da vilde den fordums Tro paa Gud og paa vor egen Kraft atter bringe Livsfriskhed i de synkende Gemynter: som et løsladt Kobbelt Jagthunde vilde det polske Folk fare løs paa Flygtningerne og maaskee vilde da ikke en eneste Russer komme til at gjense sit Fødelands Jordbund. At vinde denne Seir, paaligger Generalissimus at tænke over; at understøtte ham i hans Planer, ja endog, ham uafvidende, at udføre hjælpende Fore-

tagender, er vor Sag, og til et saadant Foretagendes Overveielse har jeg faldet Eder idag."

"Lad høre," raabte han med Jacobinerhuen.

Hippolyt vedblev: „langsomt have Russerne trukket sig nedefor Narew imod Pultusk. De store Masser have mangfoldige Gange, senest ved Ostrolenka, lidt betydelige Tab; mismodige see de paa den fordums berømte Hærfører og spørge: hvorlænge skal det endnu vare at vi, fjernede fra Fødeland, Slægt og Venner, skulle uden Seir næsten daglig opoffre de mange Compagnier og Esquadroner? — Selve Diebitsches Undergeneraler — jeg er underrettet derom — ere indbyrdes uenige i Krigsraadet, om hvorledes Krigen nu paa en for Rusland tilfredsstillende Maade skal føres. Hvad om vi nu ved et eneste Stød tilveiebragte en fuldstændig Forvirring iblandt dem?"

"Hvad mener Zamoisky?" spurgtes der, „hvad er hans dristige Hensigt?"

Roligt svarede Hippolyt: „at myrde Grev Diebitsch." —

Der indtraadte en Dødsstilhed i Forsamlingen, men efterhaanden som de unge Mennesker besindede sig, (og Hippolyt gav dem Tid til Eftertænkning) da traadte den Overbeviisning dybt ind i deres Sjæle, at Diebitsches Død vilde forvolde en stor og forstyrrende Bevægelse i den russiske Hær, hvis enkelte Troppescorps da

vel muligen kunde have gode Divisionschefer, men dog vilde komme til at savne en duelig Overgeneral: et hurtigt Sværdslag fra den polske Hærfører kunde da i dette kritiske Dieblis maaskee oprive hele den russiske Armee.

„Tanken er god — udvikle nærmere hvorledes den skal iværksættes — vi sværge Dig Tausshed og Lydighed — vi offre Liv og Blod!” saaledes lød det fra de forskellige Munde.

„Liv og Blod maa ogsaa opoffres ved denne Heilighed,” tog atter den alvorlige Hippolyt tilorde, „thi levende kommer af os Ingen tilbage, som vover sit Hoved ind i den russiske Leirs Strube.”

„Det er ogsaa det samme!” raabte Republikanerne.

Hippolyt vedblev: „saa sværge da alle vi, som her ere tilstede, at gjøre Alt for at komme Greven saa nær, at Gift, Dolk eller Pistol kan ramme ham. Den Første, som skal gjøre Forsøget, det er mig: jeg har den Forret paa Grund af at det er mig, som er Proponenten. Mislykkes det for mig, saa træder en Anden i Stedet og saaledes vedbliver det indtil enten vi Alle ere døde eller Greven er falden. Hvorledes I Andre ville udføre Eders Foretagende, paa hvad Maade han troer bedst at kunne naae sit Mål, det maa Enhver i Stilhed overlægge med sig selv — min Plan er alt lagt. Saa knæler da for Kosciuzkos Billede, sværger Tausshed, Mod og Udholdenhed!”

Medlemmerne af det nylig sluttede Forbund svore nu den bindende Fed, men protesterede paa det Kraftigste imod at Zamoisky skulde være den første Forvorne: de vilde faste Rod. Dog, Zamoisky forblev urekkelig i sin Beslutning; der blev derpaa truffet Rod om, hvor, hvis Zamoisky's Forsøg mislykkedes, skulde være den Anden i Raden, og Roddet faldt paa ham med den røde Hue, Zmolinsky, den Samme som paa Korilnicza forraadte den russiske Politispion Andreas Yermaloff.

X.

Det russiske Hovedquarteer var forlagt til Landsbyen Kieczewo; her havde Alt et frigerist Udseende: Kanoner førtes gjennem de snævre, usfelt brolagte Gader, polske Fanger dreves som Flokke af Næghøveder forbi de russiske Skildvagter, Adjutanter kom og reed atter bort, medens et enkelt Regiment i Parade-marsch drog forbi den Gaard, hvor Feltherren havde opslaaet sit Sæde. Det var om Formiddagen den 9 Juni, en lummer Sommerdag, at man saa den kejserlige Adjutant, Fyrst Orloff træde ud fra Diebitzsches Bolig; Fyrsten var den 8 Juni-kommen til Leiren i et hemmeligt Ordre fra Hoffet i St. Petersburg. Grenadererne præsenterede Gevær, og en luun Sommervind bevægede den store Fane med det russiske Baa-

ben der stod plantet udenfor Diebitsches Gaard, retsom
selve Naturen vilde være med at hilse paa Keiserens
Yndling.

Inde i Gaarden, udenfor hvilken Grenadererne gik
som Skildvagter, vandrede Grev Diebitsch stærkt bevæ-
get op og ned i Salen; han var ene, sysselsat med sine
egne mørke Tanter: snart stod han stille i Bærelset og
stirrede ned mod Gulvet, snart gik han op og ned med
Armene forslagte paa Ryggen og kun i afbrudte Sæt-
ninger gav han sin Harm, sin Smerte Luft: „Paske-
witzsch kommen fra Persien til Petersborg — nedlægge
Kommandoen — trække sig tilbage paa sine Godser —
først overstride Balkanbjergene for at drukne i de polske
Moradser — og hvad vil Folk, hvad vil Advokaterne sige?
— o, hvorfor overtog jeg ogsaa dette Felttog! — Jeg
kan ikke nu gaae bort uden Skændsel — stakkels, stak-
kels Polen” —

Her afbrødes han i sin Grublen ved en Adjutants
Indtræden. Denne meldte Greven, at en Rosakpulk
havde hidført en ung Polak, der frivillig havde overgi-
vet sig i deres Hænder med det Forlangende, øieblikli-
gen at føres for Greven, da han havde Ting af høieste
Vigtighed at foredrage. — „Var han væbnet; da han
overgav sig?” spurgte Greven. — „Nei,” svarte Adju-
danten, „han er bleven undersøgt paa det nøieste, men
intet Mistænkeligt er fundet; iøvrigt har han et kraft-

fuldt Udvotes og et alvorligt, høist karakteristisk Ansigt, rønsorte Dienbryn, sorte Dine og lysebrunt Haar."

"Rad ham komme!"

"Med Bagt?" spurgte Officieren.

"Uden Bagt," svarte Diebitsch og gif derpaa atter op og ned i Salen, saaledes hensjunken i trøstesløse Betragtninger, at han ikke engang bemærkede Hippolyt Zamoishts Indtræden, heller ikke, at denne, benyttende sig af Generalens Aandsfraværelse, med Faltelblik spejdede omkring i Værelset, for at see, om der ikke laae eller hang et eller andet Vaaben i samme. Havde Diebitsch iforveien kjendt Hippolyt, da vilde det have været ham paafaldende, at Unglingens fulsorte Haar paa eengang var blevet kastaniebrunt. Naar man undertog Dinenes Blinken tilhøre og tilvenstre paa Væggen, hvor der paa den ene Side hang en kostbar Damascenerklinge i Guldskede, (et Minde fra Tyrkekrigen) og paa den anden to sølvskæftede Pistoler, var Hippolyt saa udvotes død, som en af Canovas Statuer, ubevæget, ubevægelig, men indvotes i desto voldsommere Oprør. Midt i Salen stod et Trokostbord: der havde Fyrst Drloff siddet tilligemed Grev Diebitsch, og der var Stangen fra Drloffs Mund krøben ind i Diebitsches Hjerte: der havde Unglingen forebragt sin Keisers Billie. Endnu stode to store Sølvbægere samt flere Glaster paa

Bordet og Zamoisky's Dine funklede af vild Glæde, da han, under Diebitsch's heftige Gang over Gulvet, hvorved Greven flere Gange kom til at vende Ryggen til den Forvovne, med eet fik Leilighed til at fremtage en ganske lille flad Flaske, som havde ligget paa hans blotte Isse under den paasatte Paryk. Den lille Phiole holdt han nu i sin venstre Haand, skød Proppen af og stod — parat.

Pludselig opvaagnede Feltmarschallen af sine mørke Tanker og betragtede i Frastand Zamoisky skarpt fra øverst til nederst. Den fine sorte Snorestrække, den hele ædle Holdning, det brændende Dye syntes at danne et Heelt, som gjorde Indtryk paa Greven og nu begyndte Samtalen.

„Hvem er De?”

„Polak, Adelsmand, Student, Frivillig i den polske Nationalhær, Hippolyt Zamoisky,” svarede denne paa flydende Russisk.

„Og De kommer nu til mig,” udbrød Greven med Bitterhed, „fy! — Forræder mod sit eget Folk, fy!”

„Grev Diebitsch!” lød Hippolyt's skarpe Svar, „kommer jeg som mit Fødelands Forræder til Dig, saa kommer jeg i det mindste som en ikke sædvanlig Forræder, thi jeg kommer af mig selv og Du har ikke kjøbt mig dertil!”

Greven tilfæstede ham et truende Blik, men gif derpaa, maaskee drevet af en vis uvilkaarlig Agtelsesfølelse, hen til Bordet og skænkede Viin i begge Bægerne: „er Du tørstig,” sagde han, „saa drif.” — Derpaa begyndte han atter, som før, med sænket Hoved og Armene forslagte paa Ryggen at gaae op og ned i Salen. Hippolyt nærmede sig Bordet, drak det ene Bæger ud, og heldte hurtigt og behændigt sin lille Fla-skes betydningsfulde Indhold ud i det andet Bæger, just som Feltmarschallen paa sin Vandring vendte ham Ryggen og gif langsomt hen til den anden Ende af det store Bærelse. Derpaa gif Hippolyt tilbage til Døren, dog Pistolerne paa Bæggen saa nær som mulig. Atter standsede Greven, betragtede Hippolyt med en alvorlig Mine og spurgte: „hvad vil Du mig?”

„Advare Dig!” svarede Hippolyt, „tyve unge Men-nesker i Warschau have taget Sakramentet paa at ville vove Liv og Blod for at m y r d e Dig!”

Diebitsch stampede i Gulvet: „tyve dumme Skurke! har jeg fortjent det af Polen? — har jeg kanskee været grusom, har jeg været som Suvarow var? huff, det er ikke mig, der fører Krig med Eder, det er min Herre, Keiseren, der ved mig vil tvinge Rebellerne til Lydig-hed! fører Krigen efter Krigsbretten og begaae ikke Snig-mord!” heftigt nærmede Feltmarschallen sig Bordet og tømte i eet Drag det derpaa staaende, næsten fulde

Bæger — saa hurtig en Seir havde Zamoisky ikke tor-
det haabe! Boldsomt satte Diebitsch derpaa Bægeret
ned paa Bordet og sagde haanligen: „De Narre! hvor-
ledes ville de komme ind i den russiske Keir, ind i Ho-
vedkvarteret, ind forbi mine Skildvagter?!”

Da lød Zamoiskys dybe Stemme: „og hvorledes
er vel jeg kommen herind?”

Diebitsch foer iveiret og greb til sin Sabel ved den
venstre Side, men Hippolyt vinkede beroligende med
Haanden: „vær uden Frygt, jeg er vaabenløs, dine
Udjudanter og Grenaderer ere i Bærelset ved Siden af
og jeg seer, at her Intet er at gjøre for mig. Velan, saa
hør rolig paa mig, da skal Du høre hvad aldrig Nogen
før har vovet at sige til Dig, men hvad jeg, Polakken, den
dødsindviede Republikaner, formaster mig til at fortælle
Dig. Viid, at det var mig, som stiftede hint Forbund,
der gaaer ud paa din Død og at jeg er den Første af de
omtalte tyve unge Mennesker, som er vandret hid for
at see Dig tilintetgjort — ja, det var ret, sæt Dig fun-
ned og see med Foragt paa din Fange, overlæg fun hvad
Pinsler, jeg skal komme til at døie: dine Planer ændser
jeg ikke — men hør nu mere: da Du for din Keiser fæg-
tede i Tyrkiet for at befrie det skønne Hellas ud af Bar-
barernes Hænder, da fulgte Alles Belsignelser Dig, thi
det gjaldt Frihedens hellige Sag — da var Vaabenlyk-
ken Dig gunstig. Men da Du betraadte polsk Grund

med dine vilde Horder, nedtrampende Alt hvad der var os dyrebart og helligt — om ikke Du selv, saa gjorde dog dine Generaler det —, da forbandedes Du af Menneskene, thi Du kæmpede for Jernlænernes Sag, da forlod Baabenlykken Dig! — Ingen Laurbær fra dette Land skulle vore paa din Grav, men vi ville plante den grædende Cypress, som skal sørge over Lucifers Fald fra de gode Engle. Nu har jeg talt og nu har jeg handlet hvad der har staaet i min Magt, og nu vil jeg døe som en fri Polak, dine Tartarer skulle ikke gværge sig ved at see mig levende spiddet paa spidse Landsfer — mine sidste Ord til Dig ere: Grev Diebitsch, jeg stævner Dig ind for Guds Domstol — vi sees imorgen!”

Bed Hjælp af et rask Spring bemægtigede Hippolyt sig en af de Pistoler, der hang paa Væggen og spændte Hanen; Feltmarschallen rustede heftigt i Klokkestrengen og Adjудanten styrtede ind i Bærelset. I det samme satte Hippolyt Zamoisky Pistolen for sin Pande og fyrede af; Kuglen gik i en skraa Retning gennem hans Hoved og endte sit Løb i den indtrædende Adjудants Bryst — Begge styrtede livløse til Jorden. Nat og koldtsvedende, maalløs blev Diebitsch siddende, maaskee med en hemmelig Beundring for den unge Zamoisky. Dette skete den 9 Juni, men den 10 var Feltmarschall, Grev Diebitsch — død.

Hvorledes disse Begivenheders oprindelige Fortæller, Ignatius Jasinsky, senere maatte dele Skæbne med General Rybinsky's Tropper (16 til 18,000 Mand), der nødtvungne gik over den preussiske Grændse i October, og hvorledes han derfra ved en overordentlig Lyffens samt ved visse preussiske Embedsmænds specielle Begunstigelse fik Leilighed til at undkomme fra Preussen til Danmark, kan formedelst politiske Grunde ikke nærmere fortælles her. Godset Korilnicza blev confisteret af Russerne og af Keiseren skænket til en russisk Officer, som havde udmærket sig i Krigen mod „Rebellerne“; dog oplevede ikke Oberstinde Zamoisky disse Begivenheder: da hun havde erfaret sin Hippolyts Død, afholdt hun sig fra Spise og Drikke og fandtes en Morgen død ved Siden af sin Mand og sin Datters Liigkister. Kun en søie Tid vandrede den gamle Morawski omkring i de høie Riddersale paa Korilnicza, som et Gjenfærd fra en svunden Tid; tilsidst forsvandt han fra Gaarden og med ham Zamoiskernes Familiearchiv: Mogle paastaae, senere at have seet ham i Ungarn. Det staaer nu blot tilbage at fortælle, at den ved Revolutionens Dannelse og Udførelse saa virksomme Peter Wysocki faldt, da Warschau blev stormet af Pastewitsch.

I en Stambog.

Gid aldrig Du det prøve, fjern fra Røgt og Stegt,
 At sidde sulten, pengeløs ved Pulten:
 „Das Leben ist der Güter Höchstes nicht,
 Der Übel Größtes aber sind die Schulden.“

Hjemkomsten. *)

Aldrig glemmer jeg den skønne Dag,
 Da jeg atter steg iland paa Stedet,
 Der hvor Regnbue, Sol og Tordenbrag
 Tidligt havde Drengen vaft og glædet;

Hvor min Pige med det mørke Haar
 Havde siddet hos mig tæt ved Ganges,
 Ildfuld, som mit Hjemland, ung af Aar,
 Vendsende kun mit Blik, ei de Manges;

*) Fortsættelse af Digtet „Bortreisen,“ som findes i „Smaa-
 digtene.“

Trykkende min Haarløf til sin Mund,
 Pegende paa Skyerne, der vandred —
 Ak, som Himlens Skyer var ei hun,
 Hun var fast og tro og uforandret.

Reist jeg var henover Bjerg og Dal,
 Havde seet saa mange smukke Egne;
 Ved hver Skjønhed følte jeg en Dval:
 Jeg var fremmed Gæst jo allevegne.

Hørt jeg havde mange Fugles Sang,
 Hørt de Fremmede saa lifligt tale:
 Bedst sang Fuglen-dog i Indiens Bang,
 Blødest taltes dog i Indiens Dale.

Men i saare lang Tid havde jeg
 Ikke seet mit Hjem og mine Frænder;
 Frodigt groede Græsset paa min Bei,
 Ruget var der ei af Gartnerhænder.

Dg forfalden laae mit smukke Huus
 Dg Platanen hang med sine Blade;
 Haugen opfyldt var af Sand og Gruus,
 Marmoret var sort i mine Bade.

Dg min Hund var død, den smukke Hund!
 Ei til Velkomst mod mig meer den gjæde;
 Sorgfuld for min Sjæl var denne Stund:
 Der var vistnok mange Flere døde.

Dg jeg gik med ganske sagte Trin
 Hen til Stedet, hvor min Pige boede,
 Raged listigt gjennem Ruden ind,
 Hvor i stille Blund jeg hende troede.

Men Gardinet skjulte for mit Blik,
 Om min Elskte ogsaa var derinde;
 Sagte banked, efter fordums Skik,
 Jeg paa Ruden hos den fagre Qvinde.

Men hun troede, det var Fugle, som
 Hakkede paa Glasset, for at vække
 Hende, der om Morgnen god og from,
 Pleied van de Emaa lidt Korn at række.

„Lille Fugl,” hun nynnede, „er Du alt
 I den lyse Morgen ved min Rude?
 Fra min skønne Drøm har Du mig kaldt —
 Jeg er vred og la’er Dig blive ude!” —

Da jeg raabte: „det er ingen Fugl,
 Men det er din egen Drøm, der banker!
 Ham det er, hvem i dit stille Skjul
 Nu som før Du vier dine Tanter.”

„Mindes ikke Du en Yngling, som
 Fordum reiste til de fjerne Lande?
 Han er atter til sin Helligdom
 Seilet over vilde, mørkblaae Blande.”

„Han har skuet fremmed Land og By,
Men ei glemt sin Barndoms troe Veninde;
Han har seet og elsket høit det Nye,
Men det Gamle skal ham tro dog finde.“ —

Sagte luffed hun da Bindvet op,
Ud af Aabningen sprang hurtig Hunden,
Sprang med Flogren og med lystigt Hop,
Glad ved mig og glad ved Morgenstunden;

Hunden, som jeg havde tænkt mig død,
Havde hun — min Elskte — tro bevaret:
Medens Stormen om mit Dre lød,
Havde hun mit Vndlingsdyr forsvaret.

S o m m e r e n.

Nu er der grønt og smukt paa Landet,
 Nu kjøre Bønderne med Hø;
 Og Storken staaer i Mosevandet —
 Den hvide Fisser fik en Frø.
 Paa klare Himmel seiler Skyen,
 Du lette Baad! tag mine Tanter med,
 Mens jeg maa sidde her i Byen
 Og kommer aldrig nok afsted.

Og Moskovitten næsviist synger,
 Paa Engen hoppe brune Føl;
 Paa Marken vandre Bondeflynger,
 De søde stærkt og drikke Øl.
 Og Piger gaae med Baand og Rive,
 Med Ermet kort og Skjørtet kort —
 Men jeg kan kun paa Gaden drive
 Og kan sletikke komme bort.

Nu blomstrer frodigt Keiserkronen
 Og Gyldenlaffen glimrer rød;
 Nu gnaver Rotten i Melonen,
 Nu tænkes ei paa Bildtets Død.

Forvaltren pryglar paa de hovne,
 Kræfske Bønder, med sin Stof —
 Men jeg maa sidde her og dovne
 Og stirre paa min Piges Lof.

Hvorledes blomstrer vel i Sommer
 Min røde Pelargonium?

Er paa det store Træ, af Blommer,
 Ret som ifjor, vel Grenen frum?
 Og hvordan lever Hønschunden?
 Den løber vel i Skov græsset,
 Imedens jeg maa sidde bunden,
 Til Korrekturerne parat.

Nu spiser Lykmælk man af Bøtter;
 Om Alstnen gaaer man ud og seer
 Om Ole Røgter Dvæget flytter,
 Om Engen ryger stærkt, med meer.
 Derpaa man s'ér god Nat til Fruen
 Gaaer saa i Bad i kjole Strand —
 Men jeg har ikke her i Stuen
 Et Hav, nei, knap en Flaske Vand!

Nu dreier sig den hele Kugle,
 Den hele Jord om Axen om,
 Og flyver, mellem Verdens Fugle,
 En Pusling i det store Rum.
 Frisk risler rundt om Livets Kilde
 Og sprudler i en ung Natur,
 Kun her i Kjøbenhavn maa stille
 Jeg sidde fængslet i mit Buur.

Den Sommerfugl, der hist ved Hækken
 Omflagre kan min Elstes Bryn,
 Den gad jeg kaste dybt i Bækken
 Og selv mig glæde ved dens Syn.
 Jeg selv gad kysse hendes Kinder,
 Jeg selv gad elske, varm og nær,
 Men, af, kun mellem Fortids Minder,
 Jeg smægte maa i Kamret her!

Nu svinger Karsesommerfuglen -
 Sig freidigt ud af Puppens Gjem;
 Dens Hylster raadner dybt i Hulen,
 Selv flyver' den blandt Blomster frem:
 Saa skal og Du dig freidigt svinge,
 Min stille Aand, af Fængslet ud
 Og Somren mine Kjærtegn bringe
 Og hilse paa min fjerne Brud.

Efteraar og Vinter.

Nu er der i det hele Herred
 Ei Blomst paa Stilk, ei Frugt paa Kvist;
 Kun Asters sees og Rønnebærret,
 De visne med, det veed jeg vist.
 Jeg hører Stormen huult at tude,
 Den flyger alt, den hvide Sne;
 Undtagen Isens Flor paa Rude
 Blier ingen Blomster meer at see."

„Nu høres ikke Somrens Torden,
 Den milde Sol har Banen endt;
 Et sneefoldt Liig er hele Jorden,
 Gud har sit Nafn fra den vendt.
 Vi brænde Lys nu; — i Kaminen
 Der fyres i, saa godt vi veed —
 Og Alting viser mig Ruinen
 Af en forgaaet Herlighed. —"

Ja vist er mange Fugle floine
 Hen til det mere varme Strøg;
 Der har de Lovværk jo for Dine,
 Der gjør ei Vintren Boldsforsøg.

Dg mangel Blomst er under Mulde,
 Som Du i Sommer pragtfuld saae;
 Bedrøvet indseer Du tilfulde,
 At Sne og Rimefrost forestaer.

Dog vil jeg sige Dig til Lindring,
 Naar Du begræder Somrens Død:
 Du har jo mangel kjær Erindring
 Om Somrens Glæder, som Du nød;
 Og Du kan stedse freidigt haabe,
 At Du vil atter Fuglen see,
 Naar Vaaren med sin grønne Raabe
 Sig kaster over hviden Sne.

Ei vi blot stige op af Graven,
 Ei vi blot gjenføres over Jord:
 Ud Alene springer ud i Haven
 Hver Blomst af Isens Perlemoer.
 Hvad der er godt og smukt skal leve,
 Hver i sin Art, hver paa sin Viis:
 For Fugl og Bonde, Blomst og Graas
 Har Gud et særligt Paradiis.

Og er ei smuk den danske Vinter,
 Og smukkest paa din Herregaard?
 Er der ei røde Hyacinther,
 Naar Rosen ikke meer bestaer?
 Der hvor sig mørkblaae Bølger vælted,
 Der blier vel Is istedet sat,
 Men Du vil høre Klang fra Bæltet:
 Der synge Svaneerne ved Nat.

Og vil Du endelig Sommer have,
 En Sommer midt i Vintrens Kuld,
 Nu vel, Du kan det virkelig lave,
 Saa Du faaer Blomst paa froene Muld:
 Gaae til Ideens store Rige,
 Elst — hvad Du ikke seer paa Jord;
 Befolk Dit Bærelse, min Pige,
 Med skjøne Tankers Blomsterflor!

Da kan Du roligt see fra Høien,
 At Storken flygter fra vort Nord,
 Du kan taalmodig see Levfœien
 At sænke Hovedet til Jord;
 Og naar de Rosenfinder falme,
 Som Gud saa smukke danned Dig,
 Da har i Sjælen Du en Palme,
 Som trøstende forynger sig.

Piratens Endeligt.

Hei, mine Gutter, nu styrer Barkassen
Rast over Søe!

Hist paa Jamaica jeg stuer alt Pladsen,
Hvor jeg vil døe.

Brødre, som tankesuldt sidder i Baaden,
Standser kun Graaden!

Synger mig heller en Sang her paa vaaden
Bei til den engelske De.

Mangen en stolt Koffardimand jeg plyndred,
Brændte den op!

Spanieren troer vel, at Stormen har søndret
Svømmende Krop;

Nei, det var mig, der greb Skibet i Bringen,
Skaanede Ingen,

Alle de Menneſter sprang over Klingen —
Hei, det var pudſige Hop!

Her er jo Landgang! — for sidste Gang seiled
Jeg paa mit Hav;

Byttet Piraten for sidste Gang peiled,
Gjorde sit-Krav.

Her, hvor kun Nordvinden fløiter i Sivet,
 Rader jeg Livet;
 Takker den Gud, som saa kjærligt har givet
 Her mig den deilige Grav.

Her har min Himmæl en soovelblaa Farve;
 Vandet mon her
 Alle smaa Stjerner fra Blachimlen arve,
 Hele dens Skjær.

Her er jo Udsigten fri over Bugten,
 Liflig er Lugten,
 Den som sig spreder fra Blomsten og Frugten,
 Det vil I tilstaae Enhver!

Her skal I sætte Jer Høvding et Minde,
 Lægge ham ned!

Marmorne Steen vil paa Skibet I finde,
 Langagtig, bred.

Sæt paa min Grav Jer, naar Fuldmaanen blinker,
 Drifker og klinker!

Det skal mig gotte, naar Bægret Jer vinker
 Og naar jeg muntre Jer veed.

Rids saa i Stenen i vildeste Bending
 Hurtig en Baad;

Rids mig en Entring, en Storm og en Brænding,
 — Saa var min Daad.

Rids kun ved Midienat Laasenes Dirken,
 — Saa var min Birken —

Rids saa et Mord og et Indbrud i Kirken,
 Enfens og Børnens Graad!

Røven i Orkenen plyndrer og røver,
Modig og flog;

Tigren fradser og myrder og fløver
Rør og Flog;

Ornen i Luften sit Bytte forfølger;
Haien ei dølger

Rovlysten under Atlanterets Bølger —
Hvorfor ei Mennesket og?

Byttet, jeg tog mig, var stedse det halve,
Tag I det Alt!

Fyr over Graven en kongelig Salve:
Drot blev jeg kaldt.

Seil saa med Skibet og anvend Kanonen!
Sceptret og Kronen

Tilhører Fleer, end de Smaafolk paa Thronen
— Nu har jeg fuldendt og talt.



Rettelser:

S. 68 L. 8 fra neden af staaer i nogle Aftryk: sin. læs finder.

— 138 L. 11 fra neden af Rozcinzo læs Rozcinzo.

